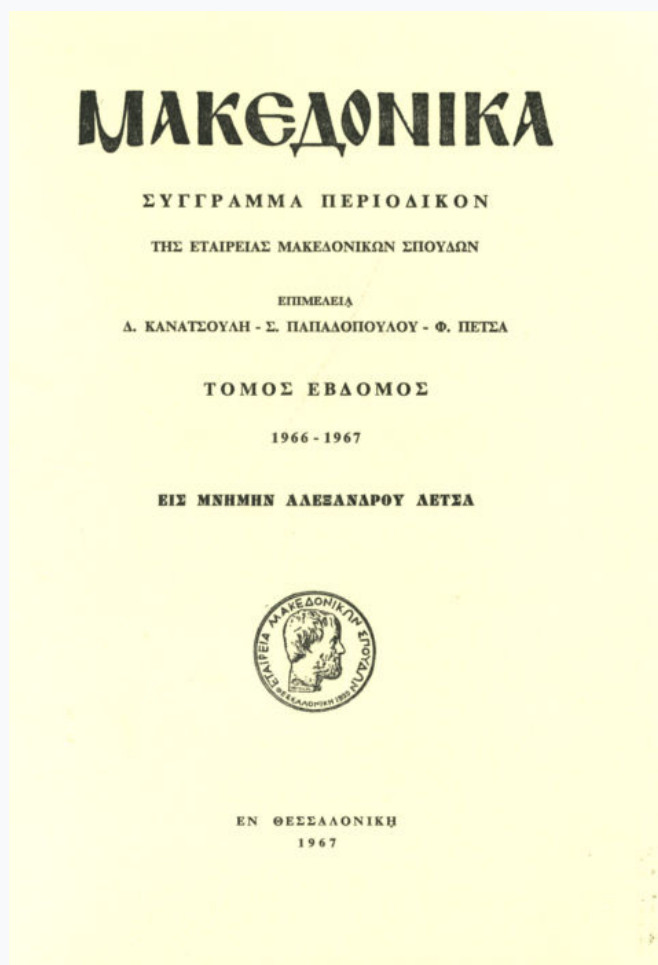

Μακεδονικά

Τόμ. 7 (1967)

Εις μνήμην Αλέξανδρου Λέτσα

Εμπορική αλληλογραφία εκ Θεσσαλονίκης (1742-1759)

Κ. Δ. Μέρτζιος

doi: [10.12681/makedonika.974](https://doi.org/10.12681/makedonika.974)

Copyright © 2015, Κ. Δ. Μέρτζιος

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Μέρτζιος Κ. Δ. (1967). Εμπορική αλληλογραφία εκ Θεσσαλονίκης (1742-1759). *Μακεδονικά*, 7, 94-147.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.974>

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΕΚ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

(1742-1759)

Α. ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Δημοσιεύεται κατωτέρω ανέκδοτος αλληλογραφία ἐκ Θεσσαλονίκης, ἀνευρεθεῖσα προσφάτως εἰς τὸ Κρατικὸν Ἀρχεῖον Βενετίας¹ μεταξὺ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἀνδρονίκου τοῦ Πάικου καὶ τοῦ ἐν Βενετίᾳ μεγαλεμπόρου Κόμητος Δημητρίου Περούλη, Ἀθηναίου.

Ἡ οἰκογένεια Περούλη ὑπῆρξε μία ἀπὸ τὰς ἐγκριτωτέρας τῶν Ἀθηνῶν. Πρῶτος ἀναφέρεται ὡς ἔμπορος ἐν Βενετίᾳ ὁ Μιχαὴλ Περούλης, ὅστις διὰ τῆς ἰδιογράφου — ἐλληνιστί — διαθήκης του τῆς 22 Ἰουλίου 1706² ὀρίζει, ἵνα — ἀφοῦ καταβληθοῦν μερικὰ κληροδοτήματα — ἡ περιουσία του περιέλθῃ κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς τοὺς ἀνεψιούς του Μιχαὴλ καὶ Σπυρίδωνα, υἱοὺς τοῦ ἀδελφοῦ του Δημητρίου, τὸ δὲ ἕτερον ἥμισυ τὸ ἀφήνῃ εἰς τὸν προανεψιὸν του, υἱὸν τοῦ Σπυρίδωνος, ὀνόματι Δημήτριον καὶ εἶναι αὐτὸς ὁ μεγαλέμπορος ποὺ συνηλλάσεται μὲ τὸν Ἀνδρόνικον τὸν Πάικον.

Ὁ ἀναφερθεὶς Σπυρίδων Περούλης, ἱατρὸς τὸ ἐπάγγελμα, ἦτο πλούσιος καὶ φιλόανθρωπος ὁμογενής. Αὐτὸς εἶναι, ποὺ ἐκάλεσεν ἐξ Ἀθηνῶν τὸν νεαρὸν Ἰωάννην Πατούσαν καὶ τὸν ἔστειλεν³ εἰς Ρώμην δι' ἐξόδων του, ἵνα σπουδάσῃ ἐκεῖ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κολλέγιον, ὁπόθεν ἐπανελθὼν ἐξελέγη ὡς Διευθυντῆς τοῦ Φλαγγινεῖου Φροντιστηρίου, ἐξέδωκε δὲ τὸ 1710 τὴν τετράτομον Φιλολογικὴν Ἑγκυκλοπαιδεῖαν, τὴν ὁποίαν εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης ἀφιέρωσε «τῷ ἐκλαμπροτάτῳ καὶ ἐνδοξοτάτῳ Κόμητι, Φιλοσοφίας καὶ Ἰατρικῆς Διδασκάλῳ, Ἐξοχωτάτῳ Κυρίῳ Κυρίῳ Σπυρίδωνι τῷ Περούλῳ, εὐπατρίδι Ἀθηνῶν».

Ἀλλὰ εἶχον καὶ τὸν τίτλον τοῦ Κόμητος οἱ Περούλαιοι. Ὁ τίτλος οὗτος δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν Βενετικὴν Ἀριστοκρατίαν, ὅπου ὁ μοναδικὸς

¹ Α. S. V. - Fraterna Grande S. Antonino, Archivio privato Perulli, Busta 12.

² Κ. Δ. Μέρτζιου, Μικρὸς Ἑλληνομνήμων, τεύχ. Β', σ. 94-96.

³ Τοῦ αὐτοῦ, Οἱ Ἀθηναῖοι ἱεροδιδάσκαλοι Πατούσαι ἐν Βενετίᾳ, περιοδ. «Ἀθηναϊκά», τεύχη 22, 23 καὶ 24.

τίτλος εὐγενείας ἦτο ὁ «τοῦ εὐγενοῦς ἀνδρὸς» N.H. (nobil homo) καὶ τίποτε ἄλλο. Ὑπῆρχε βέβαια καὶ ὁ τίτλος τοῦ ἱππότου τοῦ Ἀγίου Μάρκου, ὅμως ἐδίδeto εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις, ἀλλ' ὁ τοῦ Κόμητος ἦτο ἀνυπαρκτος. Ἐν τούτοις, κατόπιν ἐνδελεχῶν ἐρευνῶν εἰς τὸ Κρατικὸν Ἀρχεῖον, ἀνεῦρον εἰς τὴν δέσμην ἀρ. 1051 τῶν Proveditori sopra Feudi τὸ Διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Γαληνότατος Δόγης Ἀλοῦσιος Μοτσενίγο ἀπένειμεν εἰς τοὺς Περούληδες τὴν 6ην Ὀκτωβρίου 1703 τὸν λίαν τιμητικὸν τίτλον τοῦ Κόμητος, διότι — λέγει τὸ Διάταγμα — «οἱ Περούληδες εἶναι μία ἀπὸ τὰς ἐγκριτωτέρας οἰκογενείας τῶν Ἀθηνῶν, ὅτι ἐγκατέλειψαν — κατὰ τὴν ἐκκένωσιν τῆς πόλεως — τὴν πατρίδα των καὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ καὶ ἠκολούθησαν τὰ στρατεύματά μας εἰς τὸν Μορέαν καὶ ἐκεῖ εὕρισκόμενοι ἔδωκαν ἅπτα δειγμάτων τῆς ἀφοσιώσεώς των πρὸς ἡμᾶς καὶ ὄχι μόνον κατέβαλον οἰκειοθελῶς χρηματικά ποσὰ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου, ἀλλὰ καὶ κατήρτισαν ἐν σώμα ἐθελοντῶν, δι' ἐξόδων των καὶ ἐβοήθησαν τὰς κατὰ τοῦ Τούρκου Σερασκέρη ἐπιχειρήσεις μας.... Ταῦτα πάντα βεβαιοῦνται ἀπὸ πιστοποιήσεις τῶν ἐκεῖ ἀνωτέρων ἡμετέρων Διοικητῶν, μηδὲ τοῦ Γαληνотάτου Μοροζίνι ἐξαιρουμένου, καὶ ἵνα ἐπιδειχθῇ ἡ εὐνοία τῆς ἡμετέρας Δημοκρατίας πρὸς τόσον ἀφωσιωμένους ὑπηκόους, παραχωρεῖται αὐτοῖς ὁ τίτλος τοῦ Κόμητος, τὸν ὁποῖον δικαιοῦνται νὰ φέρουν καὶ οἱ ἀπόγονοί των».

Ὁ κόμης Δημήτριος Περούλης ἐπιδοθείς εἰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις ἔφθασεν εἰς τοιαύτην ἀκμὴν, ὥστε ἀπέκτησε κτήματα διάφορα ἐν Βενετίᾳ καὶ εἰς τὰ περίχωρα καὶ εἶχε καὶ καράβια ἰδικὰ του. Τὸν εὕρισκόμενον προμηθευτὴν τοῦ ἁλατος εἰς τὸ ἐν Βενετίᾳ μονοπώλιον τοῦ Κράτους. Μὲ ἁλάτι ἐφοδίαζε καὶ τὸ Μιλάνον καὶ ἔφθανε μέχρις Ἑλβετίας. Εἶχεν ἐνοικιάσει ἀλυκάς εἰς Λευκάδα, Κέρκυραν καὶ Δαλματίαν. Ἄλλη μεγάλη ἐπιχείρησίς του ἦτο ἡ τῆς προμηθείας καπνῶν διὰ τὸν ἐν Βενετίᾳ Κρατικὸν Ὅργανισμὸν.

Τὴν 1ην Ἰουνίου 1741 συνεβλήθη μὲ τὸν Ὅργανισμὸν τοῦτον, ἀναλαβὼν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προμηθεύῃ ἐπὶ μίαν πενταετίαν τὰ ἀναγκαζομένα καπνὰ ἐπὶ προμηθείᾳ 1%. Εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις προσέλαβε καὶ τὸν λαμπρὸν τοῦ υἱὸν Σπυρίδωνα¹.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ Περούλη. Ἀπομένει τώρα νὰ εἶπω ὀλίγα τινὰ καὶ διὰ τὸν Ἀνδρόνικον τὸν Πάικον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον προέρχεται ἡ ἀλληλογραφία.

Οὗτος ἦτο δραστήριος ἔμπορος καὶ ἐκ τῶν προκρίτων τῆς Θεσσαλονίκης. Τὸ ὄνομά του συναντᾶται πολλάκις εἰς τὰ «Μνημεῖα Μακεδο-

¹ Εἰς τὰ Κρατικά Ἀρχεῖα εἶναι περὶ τὰς 51 δέσμαι, ἀφορῶσαι τὸν Δημήτριον καὶ Σπυρίδωνα Περούλην

νικῆς Ἱστορίας» μεταξύ τῶν παραληπτῶν καὶ φορτωτῶν.

Τὸ 1744 ἐμφανίζεται ὡς «μπαρατάριος», ἥτοι προστατευόμενος τῆς Ἀγγλίας. Καὶ δὲν ἡσχολεῖτο μόνον μὲ τὰ καπνά. Τὸ 1747 γράφει¹ ὁ Γάλλος Πρόξενος Thomas de Jonville, ὁ Ἀνδρόνικος Πάικος, ἄγγλος προστατευόμενος, ἐξήγαγε τὴν μεγαλύτεραν ποσότητα βάμβακος. Τὸ 1762² ἀναφέρεται ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν παλαιῶν ἐν Βενετίᾳ ἐνοικιαστῶν τοῦ ἐπὶ τῶν καπνῶν μονοπωλίου καὶ ἔχει εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ 1200 δέματα πρὸς φόρτωσιν.

Τὸ 1766³ συνυπογράφει πιστοποιητικὸν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Θεσσαλονίκης ὡς «Μέγας Λογοθέτης» καὶ τέλος τὸ 1767⁴ ἀναφέρεται μετὰ τοῦ υἱοῦ του Παναγιώτη, τὸν ὁποῖον εἶχε στείλει εἰς Βενετίαν πρὸς μετεκπαίδευσιν, μεταξύ τῶν παραληπτῶν καὶ φορτωτῶν.

Τὰ δημοσιεύμενα ἔγγραφα εἶναι μόνον τέσσαρες μακραὶ ἐπιστολαὶ τοῦ Α. Πάικου πρὸς τὸν Δ. Περούλην καὶ μία ἐνὸς ἄλλου πρὸς τὸν ἴδιον. Ἐπισυνάπτονται δὲ μερικαὶ δεκάδες τιμολογίων καὶ λογαριασμῶν δι' ἀγορὰν καπνῶν, κρασιῶν Σκοπελίτικων καὶ ἄλλων εἰδῶν. Αἱ ἐπιστολαὶ τῆς δεκαπενταετίας (1742-1759) θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι τουλάχιστον 150 ἢ 200, διότι ὁ Πάικος δὲν ἐβαρύνετο νὰ γράφῃ. Εἰς μίαν ἐπιστολὴν τῆς 9-10-1759 βεβαιώνει ἀποστολὴν ἐτέρων ἐπτά μεταξύ Ἰουνίου καὶ Αὐγούστου. Τί ὅμως συνέβη; Τὰς ἄλλας ἐπιστολάς τὰς ἀπέρριπεν ὁ Περούλης καὶ ἐκράτησε, μαζὶ μὲ τοὺς λογαριασμοὺς, μόνον τέσσαρας ἐπιστολάς, ὅπου γίνονται παρὰ τοῦ Ἀνδρονίκου δυσμενεῖς κρίσεις κατὰ τοῦ ἐν Βενετίᾳ πρωτεξάδελφου του Δημητρίου Πάικου, ὅστις ἀφοῦ εὐηργετήθη πολυειδῶς ἀπὸ τὸν Περούλην, τοῦ ἐκίνησεν ἀγωγὴν καὶ ἡ δικογραφία διεσώθη εἰς τὸ Ἀρχεῖον. Ἐκράτησε, λέγω, τὰς ἐπιστολάς ταύτας, ἵνα τὰς παρουσιάσῃ ἐνδεχομένως εἰς τὸ Δικαστήριον καὶ ἀποδείξῃ τι ὑποκείμενον εἶναι ὁ Δημήτριος Πάικος, τὸν ὁποῖον κατηγορεῖ ὡς ἀνέντιμον καὶ αὐτὸς ὁ πρωτεξάδελφός του.

Εἶναι λυπηρὸν ὅτι δὲν διεσώθη ἡ ὀγκώδης ἀλληλογραφία τοῦ Ἀνδρονίκου Πάικου. Οὗτος δὲν ἦτο ἄμοιρος παιδείας καὶ ἦτο καὶ καλὸς λογιστής, καίτοι εἰς τινα σημεῖα ὑπάρχουν μερικὰ λάθη ἀσήμαντα, τὰ ὁποῖα ἀφῆκα ὡς ἔχουν.

Τὰ τιμολόγια τοῦ καὶ οἱ λογαριασμοὶ εἶναι πολλαπλοῖ. Καὶ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι, ἐνῶ εἰς τὰ τιμολόγια χρεώνει προμήθειαν 2% καὶ

¹ N. Svoronos, *Le commerce de Salonique au XVIIIe siècle*, Paris 1956, σ. 203.

² Κ. Α. Μέρτζιου, *Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας*, Θεσσαλονίκη 1947, σ. 390.

³ Μέρτζιου, ἔ.ἀ. σ. 399.

⁴ Μέρτζιου, ἔ.ἀ. σ. 402.

ταῦτα παρουσιάζοντο παρὰ τοῦ Περούλη εἰς τὸν Ὅργανισμὸν Καπνῶν, ὅμως κατόπιν μυστικῆς συμφωνίας μεταξὺ τῶν, ὁ Πάικος ἐκράτει μόνον 1% καὶ τὸ ἄλλο τὸ πιστώνει εἰς ἰδιαιτέρον λογαριασμὸν τοῦ Περούλη. Ἔτσι ἐξηγεῖται διατὶ εἰς τοὺς λογαριασμοὺς ὑπάρχουν ἐπαναλήψεις, ἀνακεφαλαιώσεις καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ὅπως δὴποτε ὅμως ἀπὸ τὰ τιμολόγια μανθάνομεν μὲ ποῖα καὶ πόσα ἐξοδα ἐπεβαρύνοντο τὰ καπνὰ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ποὺ εἰσήγοντο εἰς τὰς ἀποθήκας, μέχρι τῆς ἐπὶ τῶν πλοίων φορτώσεώς τῶν.

Ὡς πρὸς τὰ ἐκ Βενετίας ἐμβάσματα διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν καπνῶν ταῦτα ἐγίνοντο ἢ διὰ συναλλαγματικῶν, πληρωτέων εἰς Κωνσταντινοῦπολιν καὶ Θεσσαλονίκην, ἢ διὰ χρηματοδεμάτων, ἅτινα ἀπεστέλλοντο μέσῳ Ἀθηνῶν ἢ Κερκύρας, ἢ μὲ τὰ εἰς Θεσσαλονίκην καταπλέοντα πλοῖα. Τὰ δὲ νομίσματα, ποὺ ἐκυκλοφόρουν τότε, ἦσαν ἢ ἀσλάνια¹ ἢ ρεάλια ἢ τάλληρα ἢ τζεκίνια.

Τὰ ἀσλάνια καὶ τὰ ρεάλια εἶχον ἐξισώσει οἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ μὲ τὶς πιάστρες, δηλαδὴ ἓνα ἀσλάνι ἢ ἓνα ρεάλι ὑπελογίζετο πρὸς 120 ἄσπρα². Ὡς πρὸς τὰ τάλληρα ταῦτα ἤξιζον 243-245 ἄσπρα, τὰ δὲ τζεκίνια, τὰ ἄλλως λεγόμενα φλωριά Βενέτικα, τὰ ὑπελογίζον πρὸς 460 - 465 ἄσπρα. Εἶχον ἐξισώσει καὶ τὰ τρεχούμενα δουκάτα τῶν λιρῶν 6 καὶ σολδ. 4 ἢ 124 σολδία (ἢ λίρα πρὸς 20 σολδία) καὶ ὑπελογίζετο τὸ σολδι τὸ βενετζιάνικο ἴσον μὲ ἓνα ἄσπρον, ἥτοι τὸ τρεχούμενον δουκάτο πρὸς 124 ἄσπρα.

Εἰς τὰ τιμολόγια τοῦ Πάικου σημειοῦνται καὶ ὄχι μικραὶ ποσότητες κρασιῶν ἀπὸ τὴν νῆσον Σκόπελον, τὰ ὅποια διὰ Θεσσαλονίκης ἐξήγοντο εἰς Βενετίαν. Ἀναφέρονται ὁμοίως, πλὴν τῶν καπνῶν, καὶ ἀμπάδια, μαλλιὰ, ὀλίγοι τάπητες καὶ ἐλάχιστες λοντρόμπολες.

Τὰ καπνὰ ἦσαν τριῶν ποιότητων, ἥτοι τὰ Κοινά, ποὺ ἀναφέρονται ἐνίοτε μὲ τὸ ὄνομα Καπάν, τὰ Γένιτζε καὶ τὰ Καραδάγ. Περί τῶν τριῶν τούτων ποιότητων ἐγινε λόγος πολὺς εἰς τὰ «Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας» καὶ θεωρῶ περιττὸν νὰ ἐπανέλθω.

Καὶ κάτι ἄλλο θέλω, ἐν τέλει, νὰ προσθέσω καὶ νὰ ὑποσημειώσω. Τὴν 26ην Μαΐου 1743 ὁ Πάικος παρέλαβεν ἓν φορτίον μὲ διάφορα ψιλικά μὲ ἐντολὴν νὰ τὰ πωλήσῃ διὰ λογαριασμὸν τοῦ φορτωτοῦ Δημητρίου Περούλη. Τὰ ψιλικά ταῦτα ἐπωλήθησαν μὲ κέρδος 25% ἐπὶ τοῦ τιμολογίου καὶ οὕτω τὰ ἄσπρα 204.632 τῆς ἀξίας τῶν ἐγιναν 255.760!

Παρόμοιον κέρδος οὕτε κατὰ διάνοιαν ἤμποροῦν νὰ φαντασθοῦν οἱ σημερινοὶ εἰσαγωγεῖς. Ἀλλὰ τότε, λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ καράβια κάποτε ἐφθα-

¹ Βλ. Μέρτζιου, Μικρὸς Ἑλληνομνήμων, Β' σ. 124-126.

² Βλ. Μέρτζιου, Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας, σ. 52, 225.

νον εις τὸν προορισμὸν καὶ κάποτε ὄχι καὶ διότι ἀντεμετώπιζον καὶ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν κουρσάρων, ὑπῆρχεν ἑλλειψις ὠρισμένων ἐμπορευμάτων καὶ ἰδίᾳ ψιλικῶν, ποὺ εἰσήγοντο ἐκ Βενετίας, καὶ μόνον ἔτσι ἐξηγεῖται τὸ 25% κέρδος ἐπὶ τοῦ τιμολογίου.

Β. ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Ἴδου τώρα τὰ ἀνευρεθέντα χειρόγραφα:

1

Θεσσαλονίκη τῇ 6 Ἰουλίου 1742 (μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)

λογαριασμὸς ἀγορᾶς καὶ ἐξόδων τῶν κάτωθι ἀναφερομένων ποσοτήτων καπνῶν Θεσσαλονίκης φορτωθεῖσων κατ' ἐντολὴν τῶν κυρίων Γεωργίου καὶ Θεοφίλου ἀδελφῶν Γεωργίβαλο¹ ἐπὶ τοῦ πλοίου «Ἅγιος Δημήτριος» ὑπὸ τὸν ἱππότην καπετάν Τζουάνε Μπρόντζα κυβερνήτην, διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐν Βενετίᾳ Γενικοῦ ὀργανισμοῦ καπνῶν.

			ρεάλια ἄσπρα			
1) ποιότητος κοινῆς ὀκάδες	12530	πρὸς ἄσπρα	20	τὴν ὀκᾶν	2088.100	
» » »	1253	» »	15 ¹ / ₂	»	161.101	
» » »	33343	» »	20 ¹ / ₂	»	5696.11	
» » »	10289	» »	20	»	1714.100	
» » »	17772	» »	21	»	3110.12	
» » »	4753	» »	20 ¹ / ₄	»	802.48	
» » »	6320	» »	20	»	1053.40	
» » »	1305	» »	19	»	206.75	
» » »	13500	» »	20 ¹ / ₂	»	2306.30	
» » »	21790	» »	21	»	3813.30	
» » »	3864	» »	21	»	676.24	
» » »	9432	» »	21	»	1650.72	
» » »	23755	» »	21 ¹ / ₂	»	4256.12	
» » »	1180	» »	20 ¹ / ₂	»	201.70	
» » »	2057	» »	19 ¹ / ₂	»	334.30	
» σύνολον ὀκ.	163143			ρεάλια	28072.35	

¹ Ἦσαν Ἀθηναῖοι ἔμποροι, τοὺς ὁποίους εὕρισκομεν πότε εἰς Βενετίαν, ἄλλοτε εἰς Θεσσαλονίκην καὶ ἄλλοτε εἰς τὸν Μιστράν. Εἶχον καὶ ἐμπορικὸν πρᾶκτορα εἰς Θεσσαλονίκην, τὸν Διοματάρην Μόρον, τοῦ ὁποίου δημοσιεύεται περαιτέρω γράμμα πρὸς τὸν Περούλην.

2) ποιότητος Καραδᾶ:

οκάδες	32288	πρὸς ἄσπρα	$29\frac{1}{3}$	=	ρεάλια	7892.71
»	2740	»	»	26	=	» 593.75
»	2954	»	»	28	=	» 689.32
»	16403	»	»	29	=	» 3964. 7
»	7471	»	»	28	=	» 1743.28
ὀκ.	61856				ρεάλια	14882.93

3) ποιότητος Γένιτζε:

οκάδες	693	πρὸς ἄσπρα	30	=	ρεάλια	173.30
»	970	»	»	$31\frac{1}{4}$	=	» 252.72
»	848	»	»	$29\frac{1}{2}$	=	» 208.56
»	1373	»	»	30	=	» 344.60
»	2033	»	»	30	=	» 508.30
»	2261	»	»	31	=	» 584.11
»	7947	»	»	32	=	» 2119.26
ὀκ.	16130				ρεάλια	4190.45

ἀνακεφαλαιώσις τῶν ποσοτήτων καὶ τῆς ἀξίας: ρεάλια ἄσπ.

ποιότητος κοινῆς οκάδες	163143	ρεάλια	28072.35
» Καραδᾶ »	61856	»	14882.93
» Γένιτζε »	16130	»	4190.45
ὀκ.	241129	ρεάλια	47145.53

Ἔπονται τὰ ἔξοδα:

μεσιτεία πρὸς μισό τὰ 100	ρεάλια	235
σάκκοι 52 ζεύγη διὰ τὰ παλαιὰ καπνὰ δι' ἀχθοφορικὰ ἀπὸ τελωνεῖον μέχρις ἀποθήκης	»	16.93
διὰ τὴν τοποθέτησιν 1729 δεμάτων πρὸς ἄσ. 6	»	71.48
σπάγγος διὰ τὴν ραφὴν τῶν σάκκων	»	86.54
ὀκ. 66 πρὸς ἄσπρα 40 τὴν ὀκᾶν	»	22
εἰς τοὺς ἀχθοφόρους διὰ τὴν μετακίνησιν τῶν δεμάτων, ἵνα ἀερίζωνται	»	13.75
διὰ τὸν ἀγγελιοφόρον ποὺ ἦλθεν ἐξ Ἀθηνῶν μεταφέρων τὸ χρηματόδεμα	»	10
διὰ ἓνα ἔμμισθον ἄνδρα πρὸς φύλαξιν τῶν δεμάτων ἐπὶ 6 μῆνας πρὸς ρ. 5 μηνιαίως	»	30

διά τούς άχθοφόρους, ίνα μεταφέρουν είς τò σκάλωμα 2997 δέματα	ρεάλια	80
διά άγοράν τριχιᾶς πρòς σφίξιμον τῶν δεμάτων	»	13.45
δι' άγοράν πανιοῦ, ίνα ἐπισημανθοῦν τὰ δέματα Καραδᾶ	»	6.75
ἔξοδα δι' άγοράν καρφιῶν καί λαδιοῦ ίνα συσφιχθοῦν τὰ δέματα	»	3.96
ἔξοδα ποῦ ἔγιναν, ὅταν ἐξεδηλώθη πυρ- καϊά εἰς τήν ἀποθήκην, ίνα μεταφερθοῦν τὰ δέματα εἰς ἄλλην	»	37.24
εἰς τούς Ἑβραίους ποῦ ἐβοήθησαν εἰς τήν ἀποθήκην	»	2.79
εἰς τελωνεῖον διά δέματα 2997 πρòς 20 ἄσπρα τò δέμα	»	447
«μπεδαέτι» ¹ ἐπὶ ὀκάδων 211575 πρòς 2 ἄσ.	»	3526.30
εἰς τὸν ζυγιστὴν τοῦ δημοσίου διά δέ- ματα 4131 πρòς 1 ἄσπρον τò δέμα	»	34.51
(τὰ ἐν λόγῳ δέματα ἔγιναν 2997 μεγα- λύτερα)		
δι' ἐνοίκιον ἀποθήκης πρòς 10 ρ. τὸν μῆνα	»	80
» » δι' ἐν ἔτος	»	105
» » διὰ 5 μῆνας × 7	»	35
» » δι' ἐν ἔτος	»	35
» » » » »	»	65
» » διὰ τρεῖς μῆνας	»	16
» » δι' ἐν ἔτος	»	85
ἔξοδα ρ. εἰς μεταφορὰν		5057.70 ἄξία ρ. 47145.53
ἐκ μεταφορᾶς.....ρεάλια		5057.70 ρεάλια 47145.53
διά τò πιεστήριον, ίνα συμπίεστοῦν 2758 δέματα πρòς ἄσπρα 3 τò δέμα	»	68.14
διά δῶρον εἰς τὸν ζυγιστὴν καὶ δι' άγο- ράν 5 μπράτσων ἐριούχου διά τὸν γε- νίτσαρον ποῦ εἶναι φρουρòς εἰς τήν πύλην τοῦ κάστρου	»	21.60

¹ Ἡ λ. ἁραβική σημαίνει «καινοτομία». Πρόκειται δηλαδή περὶ νέου φόρου.

διὰ προξενικὸν δικαίωμα πρὸς 2 τὰ		
100 καὶ κατόπιν παραχωρήσεως τοῦ		
προξένου κατεβλήθησαν μόνον ρεάλια	»	428.24
δι' ἔξοδα καταβληθέντα εἰς τὸν Νικό-		
λαον Σακαρίτην ποῦ μετέφερε τὰ χρή-		
ματα ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Θεσσαλονικὴν μέ-		
σφ Λαρίσης	»	34.45
ἔξοδα ποῦ ἔκαμεν ὁ ἴδιος κατὰ τὴν με-		
ταφορὰν τῶν χρημάτων	»	11.30
δι' ἄλλα ἔξοδα εἰς τὸ τελωνεῖον πρὸς		
ἄσπρα 2 τὸ καντάρι ἐπὶ κανταρίων 5480		
εἶναι αἱ ὀκάδες 211575	»	91.40
		5713.22
	ρεάλια	52858.75
προμήθεια 2 στὰ 100	»	1057.20
Σύνολον ἀξίας καὶ ἐξόδων ρ.		53915.95

2

τῇ 5 Ἰουλίου 1742 - Θεσσαλονίκη

(μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)

Ἀκολουθεῖ ὁ λογαριασμὸς τῆς ἀγορᾶς, τοῦ κόστους καὶ ἐξόδων τῶν 400 δεμάτων καπνῶν ποιότητος Καραδᾶ, φορτωθέντων ἐπὶ τοῦ πλοίου «Ἅγιος Δημήτριος» ὑπὸ πλοίαρχον τὸν ἱππότην Τζουάνε Μπρόντζα:

ρεάλια ἄσ.

Δέματα 400 καπνῶν Καραδᾶ ὀκ. 22652 πρὸς ἄσπρα 30 τὴν ὀκᾶν 5663

Ἐξοδα:

διὰ τὸ «μπιδαῆτ» πρὸς δύο ἄσπρα κατ' ὀκᾶν	377.64
ἔξοδα εἰς τὸ σκάλωμα πρὸς ἄσπρα 20 τὸ δέμα	66.80
δικαίωμα διὰ 514 καντάρια πρὸς ἄσπρα 2 τὸ καντάρι	8.68
διὰ τὸν ζυγιστὴν τοῦ δημοσίου πρὸς ἄσπρον 1 τὸ δέμα	3.40
διὰ τοὺς ἐργάτας ποῦ ἔσφιξαν τὰ δέματα εἰς τὴν μηχανὴν πρὸς 3 ἄσπρα τὸ δέμα	10
δι' ἐνοίκιον τῆς μηχανῆς ποῦ πιέζει καὶ σφίγγει	1
διὰ τοὺς ἀχθοφόρους ποῦ μετέφεραν τὰ δέματα εἰς τὸ σκάλωμα πρὸς 3 ἄσ. τὸ δέμα	10
διὰ μεσιτείαν πρὸς ἀγορὰν τῶν καπνῶν πρὸς μισὸ τὰ ἑκατὸν ρεάλια 28, ἀλλὰ τοὺς ἐδόθησαν μόνο τὰ μισὰ	14
προξενικὸν δικαίωμα διὰ τὰ ἄνω δέματα ὀκ. 22652 ἐκτιμηθέν-	

τα πρὸς 12 ἄσπρα τὴν ὁκᾶν, κάμνουν ἄσπρα 271.824 ἦτοι ρεά- λια $2265.24 \times 2\%$	45.36
διὰ τὴν φόρτωσιν ἐπὶ τοῦ πλοίου κατεβλήθη εἰς τὸν κάτοχον τοῦ ἀνυψωτικοῦ μηχανήματος δικαίωμα 3 ἄσ. τὸ δέμα, 400×3	10
Σύνολον ρεάλια	6209.48
Τζουάνε Μπρόντζα	

3

Φορτωτική

τῇ 6 Ἰουλίου 1742 ἐν Θεσσαλονίκη (μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ).
Ἐφόρτωσεν εἰς τὸν λιμένα τοῦτον τῆς Θεσσαλονίκης, μὲ τὸ ὄνομα
τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς σῶαν παραλαβὴν, ὁ κύριος Γεώργιος Γεωργίβαλος καί,
ἐν ἀπουσίᾳ τούτου, ὁ κύριος Τζιοματάρι Μόρο, κατ' ἐντολὴν τῶν κυρίων ἀ-
δελφῶν Γεωργίου καὶ Θεοφίλου Γεωργίβαλων, διὰ λογαριασμὸν τοῦ Γε-
νικοῦ Ὁργανισμοῦ Καπνῶν Βενετίας, ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ πλοί-
ου ὀνομαζομένου «Ἅγιος Δημήτριος» ὑπὸ πλοίαρχον τὸν ἱππότην Τζουά-
νε Μπρόντζα τὰ κάτωθι δέματα, ἵνα τὰ μεταφέρῃ καὶ τὰ παραδώσῃ μὲ τὸ
παρὸν ταξιδίον εἰς Βενετίαν, εἰς τὸν κύριον κόμητα Δημήτριον Περού-
λην ἢ εἰς τὸν νόμιμον ἀντιπρόσωπόν του, ὁ δὲ ναῦλος θὰ καταβληθῇ κα-
τὰ τὴν αἰσίαν ἀφίξιν.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἔγινεν ἡ παροῦσα φορτωτικὴ εἰς τριπλοῦν,
ἐκ τῶν ὁποίων μόνον μία θεωρεῖται ἔγκυρος. Ὁ δὲ Κύριος ὁ Θεὸς εἴθε
νὰ συνοδεύσῃ τὸ πλοῖον ἀσφαλῶς εἰς τὸν προορισμὸν του. Ἀμήν.

1) Χίλια ἑπτακόσια εἴκοσι ἑπτὰ (ἄρ. 1727) δέματα καπνὰ Κοινὰ βά-
ρους ὁκάδας 163.143 (ἑκατὸν ἐξήντα τρεῖς χιλιάδας ἑκατὸν σαράντα τρεῖς).

2) Χίλια τριάντα ἓνα δέματα (ἄρ. 1031) καπνὰ Καραδᾶ ζυγίζοντα
ὁκάδας ἐξήντα δύο χιλιάδας εἴκοσι τρεῖς (ἄρ. 62023).

3) Διακόσια τριάντα ἑννέα (ἄρ. 239) δέματα καπνὰ Γένιτζε ζυγίζον-
τα ὁκάδας δεκαεξὶ χιλιάδας ἑκατὸν τριάντα μίαν (ἄρ. 16131).

ὑπογραφή : Zuanne Bronza.

4

Ἐ λ λ η ν ι κ ῇ ἀ λ λ η λ ο γ ρ α φ ί α ὡς ἔ χ ε ι ἐ ν π ρ ω τ ο τ ὐ π ῳ :
« κόπια διὰ τὴν βενετίαν

πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον σινὸρ κόντε δημήτριον Περούλην
29 δεκεμβρίου 1742 Θεσσαλονίκη

+ σήμερον ἔλαβα τιμίαν σου γραμμένη εἰς ταῖς 4 ὁκτομβρίου μὲ ἀγγιόν-

τα¹ εἰς τῆς 24 τοῦ αὐτοῦ μετὰ τὴν ὁποῖαν εὐλέπω ὅπου ἐσπηδήρισες² διὰ ἑμένα τάλερα 2000 καὶ γίνονται μετὰ αὐτὰ ὅλλα 6800 καὶ λές ὅτι νὰ εἶναι περίτου³ ἀπὸ τὴν μισὴν τιμὴν ὅπου θέλουν κόψη οἱ καπνοὶ, ἐγὼ τὴν ἐκκλαμπρότην σου μετὰ περισσές μου τὴν ἔγραψα ὅτι ἐφέτος οἱ καπνοὶ κοστίζουν περίτου ἀπὸ τὰ πέρση⁴ 30 τὰ 100 καὶ ἡ κουαλιτά⁵ τῶν ἡμπεριόρε⁶ καὶ κάμουν χρία ἡντζήρκα⁷ διὰ τοὺς ὄσους καπνοὺς μετὰ ὀρδινήσας⁸ νὰ κάμη ἡ σούμα⁹ των γρόσια 33000 καὶ ἡ ἐκκλαμπρότη σου ἔστειλες μόνον γρόσια 13600. Τώρα λόγιασε πόσα λύπου, ἂν καλὰ διὰ τώρα ἄς εἶναι διὰ ἀγάπην σου ἔτζι, ἐπειδὴ καὶ στεκόμεθα εἰς τὴν ἐλπίδα τῶν ταξιμάτων της, ὁμοίως καὶ διὰ τὴν ὑπόθεσιν ὅπου μοῦ γράφει ὁ ἐξάδελφός μου ὅτι ἐσυμφωνίσεταν τιουτὶς λογῆς. ἐγὼ διὰ ἀγάπην σου καὶ ἐτοῦτο τὸ ἀτζε-τάρω¹⁰, ὅμως θέλω εἰδῆ ταῖς προμέσαις¹¹ πῶς ἔχουν νὰ ἀκολουθίσουν. διὰ τοὺς καπνοὺς ἀκόμη εἰς ἕναν τόπον ἐκόπη τὸ παζάρι καὶ αὐτὸ ὄχι βέβαιον, λένε πρὸς ἄσπρα 12 1/2 ἔξω, εἰς ἄλλον ἀκόμη δὲν ἐκόπη. διὰ τὰ 300 φορτία ὅπου σὰς ἔγραψα μετὰ τὴν πρώτην μου γραφὴν θέλεται καταλάβη ἀπὸ ταῖς ἄλλαις ὅτι δὲν ἔλαβαν πέρας καὶ εἶχα κάμη καὶ μετὰ ἄλλους ἐδῶ νὰ μοῦ δώσωσι τοὺς καπνοὺς των, ὥς κοπῇ τὸ παζάρι ἐδῶ μέσα εἰς Θεσσαλονίκην καὶ τοὺς ἔγραφα γραφὴν νὰ λάβουν τὰ ἄσπρα ἀπὸ τὴν Ντόλιανην¹² γρόσια 3000 διὰ καπάρη καὶ ὁ Χαραμῆς¹³ αὐτὸς διὰ νὰ τοὺς δώσῃ διὰ ἑμένα τὰ ἄσπρα ἔκαμην μετὰ αὐτοὺς διὰ τοῦ λόγου του, αὐτὸ θέλει εἰπῆ ὄντας εἶναι δύο ἢ καὶ πολλοί, καὶ τὰ ἄσπρα τὰ ἐπῆρεν ἐπὶ ταύτου εἰς δόλιανην διὰ νὰ μᾶς πέξῃ ἐτοῦτο τὸ ὅποιον δὲν ἠθέλησα νὰ σοῦ τὸ γράψω ἕως τώρα, διὰ τὸ ὅποιον ἡμποροῦσα ἂν εἴθελα νὰ τὸ πάρω ἀπὸ τὰς χεῖρας του, ὅμως εὐλέποντας ὅτι εἶναι ἡ ζημία ἐδική σας, διὰ τοῦτο δὲν τὸ ἔκαμα καὶ μάλιστα ὅπου μετὰ τὸν ρεκομανδάρηζες¹⁴. μετὰ ὅλλον ἐτοῦτο γινώριζε ὅτι ἐγὼ εἰς ταῖς 27 τοῦ παρόντος καὶ 28, ἐπέρα μία παρτί-

¹ aggiunta=προσθήκη, ὑστερόγραφον.

² spedire=ἀποστέλλω, φορτώνω.

³ περισσότερο.

⁴ πέρυσι.

⁵ qualità=ποιότης.

⁶ inferiore=κατωτέρα.

⁷ incirca=περίπου.

⁸ ordinare=παραγγέλλω.

⁹ somma=ὀλικόν.

¹⁰ accettare=δέχομαι.

¹¹ promesse=ὑποσχέσεις.

¹² Πολίχνῃ τῆς Βορείου Μακεδονίας, ὅπου ἐγίνετο μεγάλη ἐμποροπανήγυρις. Γράφω ἀλλαχὺ ἐκτενέστερον.

¹³ Εἶναι ὁ Ζῶτος Χαραμῆς, Ἰωαννίτης.

¹⁴ raccomandare=συσταίνω.

δα ἀπὸ βάλες 120 πρὸς ἄσπρα 20¹/₂ καὶ βάλες 25 πρὸς 20 καὶ ἔχω καὶ μπάλες 120 ὅπου μοῦ τὸν φέρνουν ἀπὸ ἔξω, ὅπου ἕως τὴν ὥραν μοῦ ἔστηλαν μπάλες 40 καὶ αὐτὲς πρὸς 21 τὴν ὁκὰ ὄλλοι καὶ μέρα μετὰ τὴν ἡμέραν δὲν ἀπολύπω εἰς τὸ νὰ προβεδέρομε¹ διὰ τὸ νὰ τελειώσω ταῖς 900 βάλες. διὰ τὸν Χαραμῆν ἂν ροτᾶς αὐτὸς σοῦ γράφει τὸν ἴδα ὅπου ἐξήγιασεν καὶ αὐτὸς, μὰ δὲν ἤξεύρω τὰ παζάρια του. διὰ τὸν καρταγιήν² καὶ γενιτζέν³ ἀκόμη δὲν εἶναι ὁ καιρὸς του. διὰ τοῦτο θέλει τὸ καράβι σπηδέρησμα ὡς σὰς προέγραψα ὕστερον ἀπὸ ταῖς 15 τοῦ μαρτίου. μετὰ τὸ καράβι νὰ ἔχω τὴν ντεκιαρατζιόνε⁴ νὰ βάλω εἰς τοὺς λογαριασμοὺς καὶ τὰ 2¹/₂ τὰ ἑκατὸ ἢ τὸ ἓνα καὶ μισό, λέγω διὰ τέκεινο ὅπου γράφει ὁ ἐξαδέλφος μου ὅτι ἐσυμφωνήσεται καὶ ὡς γράφεις νὰ ἔχωμεν ἅπασαν τὴν ξεπλερομὴν μετὰ τὸ καράβι, διότι ἐδῶ τὰ διάφορα τῶν ἀσπρῶν⁵ εἶναι βαριά καὶ ὕστερον νὰ μὴ σὰς κακοφένεται καὶ μάλιστα ἄς περισέψουν τὰ ἄσπρα σας, βολετὸ νὰ δώσομεν καπάρω μετὰ τὸν καιρὸν ἢ ἐκείνον τὸν καιρὸν ἂν ἀπομίνῃ καπνὸς καὶ ξεπέση νὰ τὸν πάρω ἂν ἄλλω διάφορον δὲν ἔχεται, ἔχετε τὸ διάφορον τοῦ κάλω⁶ ἁλμένο⁷ 16 τὰ 100. διὰ δὲ τὸ κρασὴ τὸ σκοπελητικόν τὸ ὀρδίνιασα καὶ ἔστειλα 30 εἰς σκόπελον. ταῖς γραφαῖς τὰς ἔδωσα τοῦ κόνσολαν καὶ μπρόντζαν. τοῦ διοματάρη μὲν θέλω ταῖς στείλῃ εἰς σκόπελον, ὅμως τὸ μαγαζὶ ἓνα εἶναι τὸ ὅποιον τὸ ἔλαβα ἐγὼ καὶ εἶναι πλεορμενὸν τὸ ἐνίκιον ἕως τοῦ ἁγίου γεωργίου καὶ ἐρχόμενον τοῦ ἁγίου γεωργίου τυχήνῃ διὰ τὸ νὰ πιάσω διὰ χρόνον ὁλόκληρον, ἐπειδὴ καὶ δὲν τὸ εὐρίσκομε ὁπότε θέλωμε, ὥσάν κατὰ τὰ ἄλλα δύο ὅπου ἐνίκιασα ἀπὸ τοῦ ἁγίου δημητρίου καὶ ἐπλέροσα τὸ ἐνίκιον ἀβάντε τράτο⁸, καὶ δὲν μοῦ φθάνουν αὐτά, μάλιστα ἂν εὕρω καὶ ἄλλο θέλω πηράση καὶ ὄχι νὰ δώσω τοῦ Χαραμῆ ὡς γράφεις. μὴν ἀλησιμονᾶς διὰ τὸ τραγομανλίκι⁹, ὥσάν ὅπου ἐγὼ ὅτι μοῦ ἐπρόσταξες, ὄχι, δὲν εἶπα. διὰ τὰ 1600 τάλερα ὡς σοῦ ἔγραψα μετὰ πολὲς μου, τὰ ἔλαβα καὶ ἔδωσα ἀπὸ αὐτὰ 500 πρὸς ἄσπρα 243 τὰ δὲ ἐπὶ ἡλύπα στέκοντε, δὲν τὰ θέλουν περίτου ἀπὸ ἄσ. 240, διὰ τὰ ὅποια ἔδωσα τὸν Χαραμῆν ἔξωδα ἀσλάνια 14 καὶ ἄσ. 20 καὶ ὥσάν ἔρθουν καὶ τὰ ἄλλα 2 μετὰ ταῖς 2000 θέλω νὰ τὴν ἀβιζάρη. τὸν ὑγαπιμένον της υἱὸν ἡδέως ἀσπάζωμε.

¹ prornvedere=προμηθεύω.

² Karađay=ποιότης καπνοῦ.

³ yénidjé=ποιότης καπνοῦ.

⁴ dichiarazione=δήλωσις.

⁵ ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῶν «χρημάτων» ἐν γένει.

⁶ cáló=ἡ μείωσις τοῦ βάρους, ἡ φύρα.

⁷ almeno=τοὐλάχιστον.

⁸ avanti tratto=προκαταβολικῶς.

⁹ τραγόμαλλο.

Ταῦτα μὲν κατὰ τὸ παρὸν καὶ πάλιν δὲν λύπω εἰς τὸ νὰ τὴν γράφω πάντοτε καὶ ὑγιεῖναι.

εἵμεστεν 1743 ἰανουαρίου 11 καὶ τὴν βεβαιώνω τὴν ἄνωθεν κόπιαν σταλθίσαν διὰ χιρὸς τοῦ Χαραμῆ περβίας¹ Ἰωάννηνα. ἐπροχθὲς ἔλαβα τὴν κόπιαν τῆς τιμίαςου εἰς ταῖς 24 ὀκτομβρίου γραμμένη καὶ μὲ ἀγγιόντα εἰς ταῖς 5 δεκεμβρίου καὶ χαίρομε τὴν ὑγίαν σου. ἀκόμη ἕως τὴν ὄραν δὲν ἦρθαν οἱ δύο γρόποι² μὲ ταῖς 2000 τάλερα. διὰ δὲ τὰ ἄλλα 1600 τάλερα γνῶριζε ὅτι τὰ 500 τὰ ἔδωσα πρὸς ἄσ. 243 καὶ τὰ 600 τὰ ἔδωσα πρὸς ἄσπρα 242 καὶ τὰ ἄλλα 500 ὅπου ἦτον εἰς κουάρτα³ τὰ ἔδωσα πρὸς ἄσ. 240 καὶ ἔχε τὴν ἰδίσην. ἀκόμη ἔχε ἰδίσην ὅτι ἐξόχως ἀπὸ ταῖς 265 βάλες καπνὸν Καπὰν⁴ ὅπου εἶχα ψωνίσῃ ἕως 28 δεκεμβρίου εἰς ταῖς τιμὰς ὅπου τὴν ἐπροέγραψα ὥς φανερὸν καὶ ἡ ἄνωθεν κόπια τῆς γραφῆς μου, ἐπῆρα ἀκόμη εἰς ταῖς 5 τοῦ παρόντος βάλες 30 ἡντζήρκα⁵ πρὸς ἄσπρα 21 καὶ ἕτερες βάλες 150 πρὸς 21³/₄ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ σήμερον βάλες 20 πρὸς ἄσ. 20. Ὅθεν ἕως τὴν σήμερον ἔχω ζηγιασμένες εἰς τὰ μαγαζιά βάλες 465 καὶ ἐπαζάρεψα καὶ ἄλλες 130 βάλες νὰ μοῦ ταῖς φέρουν πρὸς ἄσπρα 21¹/₂, ὅθεν μὲ τὴν βοήθιαν τοῦ Θεοῦ τὰ δύο τρίτα ἀπὸ τὸν καπνὸν τὸν Καπὰν τὸν ἔχω ἔτιμον καὶ τὸν ἄλλον τὸ πολὺ εἰς 10 ἡμέρας τὸν τελιόνω. Ἐδῶσα καὶ διὰ τὸν Γένιτζεν καπάρο ἀσλάνια 800 ὥς καθὼς κοπὴ τὸ παζάρι, νὰ τὸν πάρω, διὰ δὲ τὸν Καραταγὴν καὶ αὐτὸν τὸν κάμνω. αὐτὸς τώρα ἀρχίνησεν νὰ ἔρχεται μέσα. τὸ παζάρι τοῦ λέγουν νὰ ἐκόπη ἔξω πρὸς ἄσ. 22¹/₂, μὰ δὲν εἶναι βέβαιον. εἴθελα πολλὰ νὰ τὴν γράψω μὰ ἄς στοπῶ τὸ ὅτι τραβῶ ἀπὸ ἐκεῖνον ὅπου δὲν τὴν λανθάνη, μολονεοῦτο ἐγὼ διὰ χατίρη σου δὲν σᾶς δίδω ζημίαν. τὴν παρακαλῶ θέλειται πληρόση τὸν λάμπρον σάρον⁶ διὰ λογαριασμὸν μου δουκάτα κορέντε⁷ τῆς βενετίας 40 καὶ γροσέτα 19 καὶ δόσε μου ντέπιτο⁸ εἰς τὰ ὅσα στήλης διὰ τὴν ξεπελερομὴν τοῦ καπνοῦ, ἡπιασέ τα εἰς τὸ κρασί ὅπου θέλω σου στήλει καὶ ὑγιαίνει.

εἰς τοὺς ὀρισμοὺ σου ὁ ταπεινὸς δούλος της

Ἀνδρόνικος ὁ Πάϊκος

¹ per via=διὰ τῆς ὁδοῦ, διὰ μέσου.

² groppi=κόμβοι, χρηματοδέματα.

³ quartì=τέταρτα.

⁴ Οὕτως ὀνομάζει τὸν καπνὸν τρίτης ποιότητος. Ἀλλαχοῦ τὸν ὀνομάζει comune=κοινὸν ἢ ordinario=συνήθη.

⁵ incirca=περίπου.

⁶ Ἰωαννίτης ἔμπορος ἐν Βενετίᾳ.

⁷ ducati correnti=συμβατικὸν νόμισμα, τὸ ὅποιον ὑπελογίζετο εἰς τοὺς λογαριασμοὺς πρὸς λίρες ἐνετικὰς 6 καὶ σολδία 4 ἢ 6 λίρες καὶ grossetti 24.

⁸ debito=χρέωσις

Κόπια διὰ τὴν Βενετίαν.

Πρὸς τὸν ἐκκλημπρότατον σινιὸρ κόντε δημήτριον Περούλη σταλθεῖσα περβίας Ἰωάννινα.

1743 Φεβρουαρίου 23 Θεσσαλονίκη

ἐχθὲς ἀριβάρισεν¹ ὁ μοταρίνης ἐδῶ μὲ τὸν ὁποῖον ἔλαβα τιμίαν σου εἰς τὸ πλήκρον² τοῦ μουσοῦ³ Φογάσε⁴ φίλου μου, γραμμένη εἰς ταῖς 3 τοῦ τρέχοντος ἀλλὰ νόβα⁵ καὶ διὰ τοῦ Ζώη⁶ ἄλλην ἀπὸ τὴν ὁποῖαν εὐλέποντας διὰ τὴν καλὴν σου ὑγίαν ἐχάρικα, μὰ μοῦ κακοφένεται ὁποῦ δὲν ἐλάβεταν γραφές μου πάρεξ ἕως ταῖς 4 νοεμβρίου μὲ τὴν ὁποῖαν σοῦ ἔγραφα τὴ ἡμπορὴ νὰ κοστήσῃ ἡντζήρκα ὁ καπνὸς βάλες 1500. ἀκόμη χαίρομε ὁποῦ γράφεται ὅτι εἰς ταῖς πρώταις τοῦ Μαρτίου ἀλλὰ νόβα σπεδίζεται τὸ μπαστημένο διὰ νὰ τοὺς σικώσῃ μὲ ὄλον τὸ ρέστος τῆς ξεπλερομῆς καὶ ὁ Θεὸς νὰ τὸ κατεβόσῃ⁷ διὰ νὰ τὸ δεκτοῦμε μὲ ὑγίαν καὶ θέλει σπηδερίθῃ ὀγλήγορα ὥσάν ὁποῦ ὁ καπνὸς εἶναι ἔτιμος καὶ ἡ 1500 βάλες, παρμένος εἰς ταῖς τιμαῖς ὁποῦ τὸν προέγραψα ἔξω ἀπὸ 20 βάλες Καραταγὴν ὁποῦ μου ἐγέλασεν ἓνας καὶ δὲν μου τὸν ἔδωσεν εἰς τὰ ἄσπρα 28 ὁποῦ τὸν εἶχα παζαρεμένον, τὸν ὁποῖον τὸν ἐπήρα ἀπὸ ἄλλον μὲ τὸ παρᾶνω. Ἐπειδὴ καὶ οἱ *Τοῦρκοι* τὸ ἔχουν ἐτοῦτο, δὲν στέκοντε εἰς τὸν λόγον τους ὥσάν οἱ πραγματευτάδες οἱ τιμιμένοι, καθὼς μοῦ ἔκαμεν καὶ ἄλος ἓνας εἰς 60 βάλες καπνὸν Καπᾶν ὁποῦ τὸν εἶχα πάρει πρὸς ἄσπρα 20½ καὶ τὸν ἐξηγίασα καὶ ὕστερον μὲ ἓναν μὴναν ἐγήρεβε νὰ μοῦ τραβίξῃ εἰς τὴν κρήσιν διὰ νὰ τὸν πάρῃ ὀπήσω ὥσάν ὁποῦ ἐγελάστη καὶ τὸν ἐπούλισεν μὲ ζημίαν του, ἐπειδὴ καὶ αὐτουνῶν ἡ κρίσις τὸ δίδει ἂν εἶναι εἰς ζημίαν του πουλιμένο νὰ τὸ πέρνῃ ὀπήσω. ὅθεν εὐλέποντας ἐγὼ ἐτοῦτο διὰ νὰ μὴν χάσωμε τὸ πολὺ, ἔβαλα διὸ ἀνθρώπους εἰς τὸ μέσον καὶ τοῦ ἔδωσα ἀσλανία 25 καὶ οὕτως ἐτελείοσεν κρυφῶ τῷ τρόπῳ διὰ νὰ μὴν ἀκούσῃ καὶ οἱ ἄλλοι καὶ μοῦ κάμουν τὸ ἴδιον. ὥσάν ὁποῦ ὕστερον μῆτε 23 ἄσπρα δὲν ἡμποροῦσα νὰ τὸν ἀγοράσω διὰ νὰ τὸν βάλω εἰς τὸν τόπον, τὸν ἴδιον καπνόν, ὥσάν ὁποῦ τώρα ἀρχήνισαν καὶ ἔρχοντε τὰ παρτίδα, ἀλτζαρήσθη⁸ ἡ τιμὴ του,

¹ arrivare= φθάνω.

² plico= δεματάκι.

³ monsieur= κύριος.

⁴ Fougasse, Γάλλος ἔμπορος.

⁵ μὲ τὸ νέον ἡμερολόγιον (Γρηγοριανόν).

⁶ εἶναι ὁ Ζῶτος Χαραμῆς.

⁷ ἀντί: κατευδῶση.

⁸ alzare, alzarsi= ὑψώνω, ὑψώνομαι.

εἰς τὰ 24 καὶ 25 καὶ ἐρχάμενα καὶ τὰ ἄλλα, βολετὸς νὰ πηγένη καὶ εἰς τὰ 27 ὁ Καπάδικος, διατὶ εἶναι μεγάλη κονκορέντζα¹ αὐτὰ ἐπροέβλεπα ἐγὼ καὶ τὸν ἄρπαξα ὀμπρὸς μὲ χίλιαις ἐπητιδιότιτες μηνουταμέντε² ἀπὸ ἕναν βάλες 50 καὶ ἀπὸ ἄλλον 60, ἀπὸ ἄλλον 20 καὶ ἀπὸ ἄλλον 100 καὶ πάγη λέγοντας. ὁποῦ ἂν εἴχεται τὴν κομεσιόν³ εἰς κανένα φράγγον ἢ εὐριόφραγκον, δὲν σᾶς ἔδιδε ταῖς ἰδίαις ὀμπρὸς τῆς ἀγοράς του καὶ τώρα ὁποῦ ἀνέβικεν σᾶς τὸν ἀπερνοῦσεν εἰς τὸν λογαριασμὸν ὡς καθὼς τρέχει ἐδῶ τώρα καθὼς δὲν σᾶς λανθάνη αὐτὴ ἡ τάξις. Τώρα κάμε μόνο σου τὴν κρίσιν ἢ ἐκκλαμπρότη σου εἰς τὸ ἀβεντάριο⁴ ὁποῦ ἔχεται καὶ ἐτοῦτο δόσε νὰ τὸ καταλάβουν οἱ συνδρόφι σου διὰ νὰ γνωρίσου καὶ αὐτοὶ τὴν δούλεψήν μου συντζήραν⁵, ὡς καθὼς σοῦ ἔταξα καὶ σοῦ τάζω. διατὶ ἂν μεταχιρῆζομον ἐγὼ αὐτὴν τὴν συνηθισμένην τάξιν τῶν κορισπονδέτων⁶ φραγγῶν (ὁποῦ ὁ Θεὸς νὰ μὴν μου τὸ δώσῃ μήτε νὰ μοῦ τὸ ἀξιόσῃ) εἴθελα κερδίσῃ τὸ ὀληγότερον ἀσλάνια 1500 ἢ νὰ εἰπῶ καλῆτερα, εἴθελα τὰ κλέψῃ αὐτά. Ὅθεν τώρα ὡς ὀρήσης μπηλαντζάρισε⁷ τὴν ὑπόθεσιν καὶ οὕτως κάμε. διὰ δὲ τὴν ὑπόθεσιν τῆς προβεζιόνης⁸ ὁποῦ μου ἔγραψεν ὁ ἐξάδελφός μου⁹, ἐγὼ σοῦ ἔγραψα ὅτι διὰ χατήρι σου τὸ ἀτζετάρο¹⁰ καὶ τὸ ἀτζετάρισα μὲ χαράν μου καὶ προκρήνω διὰ νὰ σοῦ δουλέψω ὡς ὀρίζης ἢ ἐκκλαμπρότι σου. ἀκόμη σοῦ εὐχαριστῶ καὶ διὰ τὸ γράψιμο ὁποῦ ἔκαμες εἰς τὸν ἀμπασοδόρον¹¹ διὰ τὸ δραγομανλήκη¹² ὁμῖος ἐρχόμενο εἰς χεῖρας μου καὶ τὸ ἄλλο ὁποῦ γράφεις, θέλω τὸ φυλάξῃ μηστικόν ἕως ὅτου νὰ ἔρῃ ὁ ἐξάδελφός μου διμήτριος Πάϊκος τὸν ὁποῖον δὲν τὸν γράφω ξεχωριστά ὥσάν ὁποῦ μετρῶ ὅτι ἡ παρούσα μου δὲν τὸν προφθάνῃ αὐτοῦ. Ταῦτα καὶ ὑγίεναι ἐν κυρίῳ.

εἴμεστε εἰς ταῖς 14 μαρτίου καὶ εὐρισκόμεθα δίχως ἄλλην τιμίαν σου καὶ μὲ προθυμίαν ἀκαρτερούμε καὶ τὸ μπαστημέντο¹³ ὁποῦ ἔχει νὰ σικόσῃ τοὺς καπνοὺς, ὥσάν ὁποῦ οἱ καπνοὶ ὁποῦ ἔκαμα εἶναι ὅλλοι ἔτιμοι καὶ

¹ concorrenza= ἀνταγωνισμός.

² minutamente= λιανικῶς.

³ commissione= παραγγελία.

⁴ inventario= εὐρετήριον.

⁵ sincera= εὐλικρινῆ.

⁶ corrispondenti= ἀνταποκριταί.

⁷ bilanciare= ἰσοζυγίζω.

⁸ provvisione= προμήθεια.

⁹ ὁ ἐν Βενετία Δημήτριος Πάϊκος.

¹⁰ accettare= δέχομαι.

¹¹ τὸν Ἐντὸν πρέσβυν ἐν Κωνσταντινουπόλει.

¹² Νὰ γίνῃ δηλαδὴ προστατευόμενος ἢ μπαρτατίριος, ὡς ἀλλαχοῦ ἀναφέρεται.

¹³ il bastimento= τὸ πλοῖον.

ρηποσάδι¹ τώρα εις τὰ μαγαζιά περίτου ἀπὸ 2 μῆναις καὶ μάλιστα ἔως τὴν ὄραν ἔχω βαλμέναις εις τὸ Τόρκολον² περίτου τῶν πεντακόσιων καὶ περιτριγυρισμέναις μὲ τὰ περίσηα σακία διὰ νὰ φιλάτοντε καὶ τὸ αἷτιον ὅπου ταῖς σφήγγο εἶναι διὰ νὰ μὴν ἀργήσῃ τὸ μαστιμέντο ἀπὸ μέρος μου, ἀλλὰ εἰς πέντε ἕξῃ ἡμέρες νὰ ταῖς ἡμπαρκάρῃ. σήμερον μοῦ εἴλθεν καὶ τὸ κρασὴ σκοπελίτικον ὅπου μοῦ ὀρδίνιασες. δύο καρατέλλα³ τὰ ὅποια τὰ βάζω εἰς τὸ μαγαζὴν καὶ μὲ τὸ καράβι τὰ ἔχεται. δὲν μοῦ ἦρθεν εἰς τὸν νοῦν μου διὰ νὰ σοῦ γράψω ἀρχίτερα ὅτι τὰ τζακίσματα ὅπου ἔγιναν ἀπὸ τοὺς καπνοὺς ὅπου τοὺς ἐδουλέψαμεν τὰ ὅποια εἶναι μπάλες 4, τὶ νὰ τὰ κάμω, νὰ τὰ ἡμπαρκάρω⁴ καὶ αὐτὰ εἰς τὸ καράβι ἢ νὰ τὰ πολίσω ἐδῶ διὰ λογαρισμόν σας καὶ θέλεται μοῦ ἀποκριθῇ εἰς τοῦτο. τώρα ἔμαθα ὅτι ὁ Φερνάτες καὶ σακῆς⁵ εὐρέοι ἀλγορνέζοι⁶ εἶναι ὅπου κάμνουν τοὺς καπνοὺς διὰ τὴν ἐντιμώτισας ἢ διὰ τὸν γγάουτιον⁷ τῶν ὁποίων τοὺς λογαριασμοὺς θέλεται τοὺς ἰδῇ πῶς θέλουν πάγῃ. αὐτοὶ εἶναι ὅπου ἔδωσαν τὰ καπάρια τὸν μάϊον καὶ ἔγιναν αἰτία καὶ ἀνέβῃ ὁ καπνὸς εἰς αὐτὴν τὴν τιμὴν, ὅμως αὕτη πρὸς τοῦ λόγου σας πάλε καλοὶ θέλουν φανῇ διότι εἶναι εὐρέοι καὶ ἐγὼ γγρέκος, εἰς τὸ ὅποιον νηκοκηρέοι εἴσθε. ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀκόμῃ δὲν ἐφάνῃ τίποτες νὰ ἔλθῃ ἀλούτε⁸ καμμίαν ἴδισην διὰ τοῦ μπαρατίου⁹ τὴν ὑπόθεσιν. οἱ καπνοὶ ἀνεβασμένοι, τὰ κερία εἰς ταῖς πρώταις τιμὲς ἄσπρα 145, τὰ βαμβάκια ἄσπρα 48 καὶ 50 ἢ ὁκά, τὰ μαλία καὶ αὐτὰ ἀκριβὰ ἔχουν νὰ δοθοῦν κατὰ τὴν κονκορέτζα τῶν Φραντζέζων. ἂν τὸ καράβι τὸ ἐπρόφθασεν μία φατούρα ὅπου ὀρδίνιασα τὸν ἀξάδελφόν μου, νὰ τὴν ἔχωμε, ἰδὲ πάρτε τα καὶ στήλτε τα μεῖς ἄλλο μαστημέντο ὅπου νὰ ἔρῃ πρῶτον διὰ τὸ ὅποιον νὰ ἔχω τὸ ἀβίζω. Ταῦτα μὲν καὶ ὕγιεναι

εἰς τοὺς ὀρισμοῦσου ὁ ταπεινὸς δούλος της

Ἀνδρόνικος ὁ Πάϊκος

¹ riposati= ἡσυχασμένοι, τοποθετημένοι.

² torcolo= πιεστήριον, σφυγκτήριον.

³ carratelli= βαρελάκια στενόμετρα

⁴ imbarcare= ἐπιβιβάζω

⁵ Fernandés Diaz καὶ Sachi= ἔμποροι Ἑβραῖοι ἐν Θεσσαλονίκῃ (βλ. Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας σ. 295 κέ.).

⁶ λιβονέζοι, ἐκ Livorno

⁷ Ὁ Francesco Gaudio ἦτο ὁ ταμίας τοῦ Ὁργανισμοῦ Καπνοῦ ἐν Βενετία.

⁸ ἀλλ' οὔτε.

⁹ τοῦ βερατίου, ἦτοι τοῦ σουλτανικοῦ ὀρισμοῦ, ποῦ θὰ ἀνεγνώριζε τὴν ξένην προστασίαν εἰς τὸν Ἀνδρέαν Πάικον.

6

1743 μαΐου 3 Θεσσαλονίκη

Νὰ δώσῃ ὁ ἄντικρης σινιὸρ Κόντες δημήτριος Περούλης διὰ τὰ ἔξοδα ὅπου ἔγιναν εἰς τὰ ἄντικρης πράγματα ὅπου ἔστηλεν εἰς χεῖρας μου, τοῦ λογαριασμοῦ του, λέγω ὑαλικά, χαρτία, κονταρία¹ καὶ βιτριόλο ὡς ἄντικρης:

ἐμπρώτοις διὰ φακινάτικα ² εἰς κομάτια 92 ἕως ντογάνα καὶ ἀπὸ ἄσλ. ἄσ. ντογάνα εἰς τὸ μαγαζί	ἄσλάνια	7.96
διὰ ντογάνα τὰ ἐβαλουτάρανε ³ διὰ ἄσλάνια 2200 πρὸς 3 τὰ 100		66
διὰ κονσολάτο πρὸς 2 τὰ 100 εἰς ἄσλάνια 1856 καθὼς φανερώ- νει ἢ ριτζεβούτα ⁴ του		37.12
διὰ νήκη μαγαζιοῦ διὰ μήναν ἕναν ἕως νὰ γγιουσταριστῶ ⁵ μὲ τοὺς εὐρέους		8
διὰ προβεζιόν μου πρὸς 2 τὰ ἑκατὸ		42
διὰ σανσαρία ⁶ πρὸς 1 τὰ ἑκατὸ		21.37
	ἄσλάνια	182.25

Γεναρίου 92 διὰ καπνὸν γένιτζεν τῆς σαλονίκης ἄσλ. ἄσ.	
φαγότα ⁷ 2 ὀκάδες 52 πρὸς ἄσπρα 57 τὴν ὀκᾶν	24.84
διὰ ἕτερον ὅμοιον Γενιτζέν φαγότο 1 ὀκ. 45×60	22.60
διὰ ἕτερον καπνὸν Καρασοῦ Γένιτζεν φαγότα 2 ὀκ. ὀκ. 86×63	45.18
	92.42

μαρτίου 15 διὰ κρασί σκοπελήτικον κατὰ τὴν πρώτην ὀρδινίαν του καρατέλλα 2 ὀκ. 668 πρὸς ἄσ. 6 τὴν ὀκᾶν	33.48
πλερομή διὰ τὰ δύο καρατέλλα	5.50
διὰ χαμαλικά ἕως τὸ μαγαζί καὶ ἀπὸ τὸ μαγαζί ἕως τὸν μὸλον	1.100
	40.78

διὰ δύο ζευγάρια λοντρόμπολες μὲ δύο πρόσωπα μεγάλα, τὸ ζευγάρι πρὸς ἄσπρα 420	ἄσλ. 7
διὰ ἕτερα δύο ζευγάρια μονοπρόσωπα μικρότερα τὸ ζευγάρι πρὸς ἄσπρα 210	» 3.60

¹ χάνδρες τοῦ Μουράνου.² ἐκ τῆς λ. facchino= ἀχθοφόρος.³ valutare= ὑπολογίζω τὴν ἀξίαν.⁴ ricevuta= ἀπόδειξις παραλαβῆς.⁵ aggiustarsi= συμβιβάζομαι, διακανονίζω.⁶ évet. διάλ. sansaria= μεσιτεία.⁷ fagotti= δεματάκια.

διὰ ἕτερα δύο ζευγάρια μονοπρόσωπα μεγάλα τὸ ζευγάρι πρὸς 270	ἀσλ.	4.60	15
διὰ ἕτερον κρασί σκοπελίτηκον μπότες ¹ 3 διὰ τὴν ἐκκλαμπρότη σου ὀκ. 1767 πρὸς ἄσπρα 6	ἀσλ.	88.	42
διὰ δετικά διὰ αὐτὰ καὶ φακινιάτικα	»	—	42
διὰ κρασί ὁμοιον τοῦ σινιὸρ κολέτη κορέξιμα μπότες 2 ὀκ. 861 πρὸς ἄσπρα 6	»	43.	6
διὰ φακίνους καὶ δετικά	»	—	28
διὰ τοῦ σινιὸρ μάκουλα κρασί ὁμοίως βαρέλες 4 ὀκάδες 197 πρὸς ἄσπρα 6	»	9. 102	141. 100
ὄλα σοῦμα ἀσλάνια		472.	5

1743 μαῖου 26 θεσσαλονίκη

Nà λάβη ὁ σινιὸρ κόντες δημήτριος Περούλης διὰ ὑαλικά, λάστρες
υαλίων, χαρτιά, καναβέτες, κονταρία καὶ βιτριόλο τὰ ὅποια ἦρθαν μὲ τὸ
καράβι ὀνομαζόμενον «ματόνα ντέλ Κάρμινε ^{e2} σὺν Φραντζέσκο Λεπάουλα»,
καπετὰν Φραντζέσκο Τζάνε τὰ ὅποια τὰ ἔστειλεν διὰ λογαριασμόν του, ὡς
φανερώνη ἡ φατοῦρα τῶν αὐτῶν πραγμάτων. κομάτια 92 ἐπουλήθησαν
μὲ κερὸν μῆναις 8, τὰ μὴσὰ εἰς 4 καὶ τὰ μὴσὰ εἰς 8 πρὸς 25 τὰ 100 διάφορον,
ἀπάνω εἰς τὸ πρῶτον κόστω, ὡς διαλαμβάνει ἡ φατοῦρα εἶναι λ.³ 10231.12,
κομπινέροντας⁴ τὸ σολδί, ἄσπρο⁵ τῆς Τουρκίας κάμνουν ἄσπρα 204632.
Προσθέτοντας εἰς αὐτὰ 25 τὰ 100=ἄσπρα 51158, κάμνουν ὄλλα ἄσπρα
255760 πρὸς 120 ἄσπρα τὸ ἀσλάνι= ἀσλάνια 2131.70
ἀκόμη *nà λάβη* διὰ τὰ ὅσα ἔδωσα ντέπητο⁶ εἰς τὰ ἔ-
ξοδα τοῦ καπνοῦ διὰ τὰ ρεγάλα » 30
ἀκόμη *nà λάβη* καὶ τὴν μῆσὴν προβεζιὸν ἀπὸ τὴν προβί-
στα⁷ τοῦ καπνοῦ ὅπου τοῦ τοκάρι⁸ πρὸς 1 τὰ 100 » 272.60
ἀσλάνια 2434.10

¹ botti= βουτζιά, βαρέλια.

² e= καὶ.

³ λίρες ἐνετικές.

⁴ combinare= ὑπολογίζω, προσαρμόζω.

⁵ ὑπελόγιζον τὸ σολδί τῆς Βενετίας (μία ἐνετ. λίρα= 20 σολδία) πρὸς ἓν ἄσπρο
τῆς Τουρκίας.

⁶ debito= χρέωσις.

⁷ provvista= προμήθεια, ἀγορά εἰδῶν καὶ πραγμάτων.

⁸ toccare= ἀνήκω. Ἀλλαχοῦ μεταχειρίζεται τὴν ἑλλ. λ. «τυχαίνειν», ποῦ εἶναι
ταυτόσημος.

μπατάροντας¹ τὰ ἀντικρῆς ἔξοδα τῶν αὐτῶν πραγμάτων
καὶ πράγματα ὅπου τοῦ ἐψόνισα κατὰ τὴν ὀρδινίαν του ἀσλ. 472. 5
«ρέστα νέτο ριτράτο ἀσκότερλο κόμε σόπρα²» ἀσλ. 1962. 5
φιλάτοντας κάθε λάθος
ἀνδρόνικος Παΐκος

7

6 Ἰουνίου 1744

λογαριασμός τρεχούμενος πὲρ ἀβίζω³ τοῦ σηνιὸρ κόντε Περούλη
Nà δώση δεκεμβρίου 1. διὰ ἓνα καρατέλο κρασί σκοπελήτι-
κον ὅπου τὸ ἔστειλα με καπετὰν γριγόριον κηόρκο ὁκάδες 126
ἐκόστισεν ἀσλάνια 5.60
δεκεμβρίου 21. διὰ δύο καρατέλα με κρασὴ ὅμοιον τὸ ἔστειλα
με τὸν μπετρίνα, ὁκάδες 238 πρὸς ἄσπρα 5 καὶ φακινιάτικα
καὶ διὰ τὰ καρατέλα ἀγορὰ ἀσλάνια 12.60
διὰ ἕτερα δύο καρατέλα με κρασὴ τὸ ἔστειλα με καπετὰν με τὸ
καράβι μπητζάρω, βάζω μόνον τὴν τιμὴν ἀπὸ τὰ καρατέλα ἀσλά-
νια 1.15
28 Φεβρουαρίου. διὰ δύο βαλέτα καπνὸν Γένιτζεν ὁκάδες 120×
ἄσ. 45 48.
20 Μαΐου με τὸν ἴδιον μποτζάτον, κρασὴ σκοπελήτικον καρατέλα
7 καὶ βαρέλια 7 ὅλο ὁκάδες 1739 πρὸς ἄσπρα 5¹/₂ τὴν ὁκᾶν 80.84
καὶ ἀκόμη δώρισμα διὰ τὰ καρατέλα με τὸν ἴδιον μποτζάτον τα-
πέτα 2, τὸ ἓνα μεγάλο κατὰ τὴν ὀρδινίαν του, φίνο ἀσλάνια 11
καὶ τὸ ἄλλο μικρὸ ἀσλ. 6. τὰ δύο με τὸν ἴδιον βαλέτα δύο καπνὸν
Καπὰν Πετρίτζη πολὰ ἐκλεκτὸν ὁκάδες 105 πρὸς ἄσπρα 24 21
ἀσλάνια 186.74
νὰ δώση ἀκόμη καὶ τὰ ὅσα ἔξοδα ἕκαμα εἰς ντογάνα⁴, κονσουλάτο
φακηνιάτικα καὶ ἄλλα, διὰ τὰ πράγματα ὅπου μοῦ ἔστειλεν τοῦ λο-
γαριασμοῦ του, τὰ ὅποια τώρα δὲν τὰ περνῶ νὰ δώση ἀκόμη καὶ
διὰ τὰ ὅσα μοῦ ἔγραψεν διὰ νὰ δώσω τὸν καπετὰν Πιέτρο μοπο-
τζάτο, κατὰ τὴν ρίτσεβούταν του ἀσλ. 201.48
ἀσλάνια 388.02

¹ ribattere= ἐκκίπτω, ἀφαιρῶ.² resta netto ritratto a scuoterlo come sopra= ἀπομένει καθαρὸν ὑπόλοιπον
πρὸς εἰσπραξίν, ὥς ἂνω.³ per avviso= πρὸς εἶδησιν, πρὸς γνῶσιν.⁴ dogana= τελωνεῖον.

νὰ λάβη :

νὰ λάβη ὁ ἄντικρυς διὰ τὴν ἡμισιὰν ὁποῦ τοῦ τυχήν ἀπὸ τὴν προβεζιὸν τῆς προβίστας τοῦ καπνοῦ ὁποῦ ἕκαμα διὰ τὸ ἀπάλτο¹ γγενεράλη² τῆς βενετίας τοῦ παρόντος χρόνου, κατὰ τὴν συμφωνία μας, ἔγινεν ὅλη ἡ προβεζιὸν ἀσλάνια 1435 ὡς φένηται εἰς τὸν κόντον³ τῆς αὐτῆς προβίστας, ἡ ἡμισιά του τοῦ τυχήν ἀσλάνια 717.60

ἀκόμη νὰ λάβη διὰ τὰ ὅσα πράγματα ἔστηλεν διὰ λογαριασμόν του τὰ ὁποῖα μερικά ἐπουλήθησαν μὲ καιρὸν καὶ τὰ ἄλλα εἶναι ἀπούλητα ὡς τὸν ἔγραψα καὶ πουλόντας τα θέλω τὸν γράψει τὸ νέο ριτράτο⁴ »

ἀνδρόνικος Παΐκος φυλάσσοντας καθε λάθος

8

1745 Μαρτίου 28. σηνιὸρ κόντες δημήτριος Περούλης νὰ δώση διὰ τὰ κάτωθεν πράγματα φορτομένα εἰς τὸ καράβι του «ματόνα ντέ κάρμηνι ε Σάν Φραντζέσκο ντί Πάουλα» καπετάν τζανέτο τζάνε κατὰ τὴν ὀρδινίαν του: μάρκα D.P. φαγότα 4 μὲ καπνὸν γενιτζέν τηληγμένα εἰς ἀμπὰν ἐπεξέρανε⁵ ὁκάδες 141 πρὸς ἄσπρα 45 τὴν ὁκά ἀσλ. 52.105
διὰ κρασὴ σκοπελήτικο γληκὸ ὁκάδες 1428 πρὸς ἄσπρα 6, βαλμένα εἰς τρία βουτζιά » 71. 48
διὰ κρασὴ ὁμοιον «μπρούσκο» ὁκάδες 789¹/₂ πρὸς ἄσπρα 6 » 39. 57
βαλμένα εἰς 5 καρατέλα » 96
διὰ κοντζάρισμα⁶ τῶν 9 καραβελῶν καὶ τζέρκια⁷ » 96

ἀσλάνια 164. 66

ἀνδρόνικος Παΐκος

φυλάσσοντας κάθε λάθος

9

29 ἀπριλίου 1747, Θεσσαλονίκη

κόντος στελμένος τῶν κάτωθεν πραγμάτων φορτομένα εἰς τὸ καράβι «Σάν Δημήτρη» καπετάν πηέτρο μποτζάτο

¹ appalto= πάκτωσις, ἐνοικίαισις.

² generale= γενικός.

³ conto= λογαριασμός.

⁴ ritratto= τὸ εἰσπραχθὲς ὄφελος.

⁵ pesare= ζυγίζω.

⁶ acconciare= ἐπισκευάζω, ἐπιδιορθώνω.

⁷ cerchio= στεφάνι. Ἐδῶ ἔννοεῖ σιδηροστεφάνια.

σηνὸρ κόντες δημήτριος Περούλης νὰ δώσῃ		
1746 δεκεμβρίου 10 διὰ κρασὴ σκοπελήτικο γλυκὸ καρατέλο	ἀσλάνια ἄσ.	
ἓνα τὸ ἔσθηλα μὲ καπετὰν κολοβὴκ ὀκ. 112 πρὸς ἄσ. 6 καὶ		
τὸ καρατέλο	ἀσλ.	6. 42
ἀπὸ τὸ ἴδιον κρασὴ καρατέλα 3, τὰ δύο μὲ τζέρκια σιδηρένια		
καὶ τὸ ἓνα μικρὸ καὶ βαρέλες 5 ὄλο ὀκάδες 992 πρὸς ἄσπρα		
6	»	49. 72
1747 μαρτίου 21. διὰ κρασὴ σκοπελήτικο γλυκὸ, βουτζία 3		
μεγάλα ὀκάδες 1944 πρὸς ἄσπρα 7 τὴν ὀκάν	»	113. 48
1747 ἀπρηλίου 27 διὰ κρασὴ γλυκὸ σκοπελήτικο διὰ νὰ ἀπο-		
γεμίσω τὸ ἓνα τὸ βουτζὶ ὅπου εἶχεν λάβῃ ντάνο ¹ ὀκάδες 80		
πρὸς ἄσ. 8	»	5. 40
διὰ ἕτερο κρασὴ «μπρούσκο» βουτζὶ 1 καὶ καρατέλα 2 ὄλο		
ὀκάδες 944 πρὸς ἄσπρα 8	»	62.112
διὰ ἀκομοδάρισμα ² τῶν βουτζιῶν καὶ καρατέλων εἰς στε-		
φάνια καὶ ἄλλα καὶ διὰ φακινιάτικα διὰ αὐτὰ ὅλα ἕως τὰ μα-		
γαζιά καὶ ἀπὸ τὰ μαγαζιά εἰς τὸ καράβη	»	6. 12
	ἀσλάνια	243. 86
1747 φεβρουαρίου 16 διὰ καπνὸν γενιτζέν βαλέτα 4, ἐπεζά-		
ρισαν ὀκάδες 198 πρὸς ἄσ. 44 ἀσλάνια	72.72	
D.P. Ὅλα αὐτὰ τόσον βουτζιά, καρατέλα, βαρέλες καὶ		
καπνὸς εἶναι μὲ τὴν ἄντικρης μάρκαν σου.		
29 ἀπρηλίου ἔδωσα τὸν καπετὰν μποτζάτο κατὰ		
τὴν ὀρδινίαν ὡς διαλαμβάνει ἡ ρίτζεβούτα διὰ ἀνάγγη		
τοῦ μπαστιμέντου	ἀσλ.	431
1 μαῖου, τὸν αὐτὸν Πιέτρο μποτζάτον τὸν ἔδωσα διὰ		
χρίαν τοῦ καραβιοῦ	» 120	623.72
	Σύνολον νὰ δώσῃ	ἀσλ. 867.38
ἀνδρόνικος ὁ Πάϊκος		

10

1748 Ἰουλίου 22 Θεσσαλονίκη

λογαριασμὸς ξεχωριστὸς τοῦ σηνὸρ κόντε δημήτρη Περούλη μὲ καπετὰν
μάρκο Φακινέτο διὰ ἀβίζω του, ὅπου ἔτρεξε ἕως τὴν σήμερον ἀνάμεσόν μας.
Νὰ δώσῃ

¹ danno= ζημία, βλάβη.² accomodare= ἐπιδιορθῶναι.

1743 Μαΐου 3. τὰ ὅσα πράγματα τὸν ἔστειλα μὲ καπετὰν Φραν- ἄσλ. ἄσ.
τζέσκο Τζάνε μὲ ὁρδινίαν του ἄσλ. 289.100

6 Ὁκτομβρίου νὰ δώσῃ διὰ τὰ ὅσα ἔσκονδέρισεν¹ ἀπὸ τὸν
σηνὸρ Φραντζέσκο γγάουτιο ὅπου ἔμينا κρεδितόρους² διὰ
τοὺς καπνοὺς ὅπου ἐφόρτοσα εἰς τὸν αὐτὸν καπετὰν τζάνε » 1122. 6
διὰ τὰ ὅσα ἔσκονδέρισεν ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Θεοχάρη³ διὰ
τὸ σκουτὴ ὅπου τὸν ἔστηλα μὲ τὸν ἴδιον καπετὰν τζάνε » 463. 70

1744 Ἰουνίου 6. Νὰ δώσῃ διὰ τὰ ὅσα πράγματα τὸν ἔστηλα
κατὰ τὴν ὁρδινίαν του μὲ καπετὰν πιέτρο μποτζάτο καὶ τὰ
ὅσα ἔδωσα τὸν αὐτὸν μποτζάτο μὲ ὁρδινίαν του, ὅλα ἀσλά-
νια 388. 2

Διὰ τὸ νέτο ρητράτο⁴ ὅπου ἔδιδαν ἡ 23 βάλες μαλὴ τοῦ
λογαριασμοῦ μου ὅπου ἔστειλα μὲ καπετὰν ματίο Φή-
σκοβηκ κατὰ τὸν κόντον ὅπου μοῦ ἔστηλεν δουκάτα
518=ἀσλάνια » 535. 32

1745 μαρτίου 28. διὰ τὰ ὅσα πράγματα τὸν ἔστηλα μὲ τὸ
καράβι καπετὰν τζάν μπατίστα τζάνε μὲ ὁρδινίαν του » 164. 66
σεπτεμβρίου 13. διὰ τὰ ὅσα πράγματα τὸν ἔστηλα μὲ κα-
πετὰν Γιουζέπε μπρόντζα » 95. 36

ἄσλ. 3058. 72

1746, μαΐου 14 Νὰ δώσῃ διὰ τὴν λέτερα ντὲ κάμπιο⁵
ὅπου ἔκαμα εἰς ὄνομα τοῦ δημήτρι Πάϊκου καὶ τὴν
ἔσκονδέρισεν ἀπὸ τὴν ντίτα⁶ τοὺς σάλβη, περούλη ε κο-
λέτη κατὰ τὴν ὁρδινίαν του καὶ τὰ ἐμπονιφικάρτισα⁷
εἰς τὴν παρτίδα τοῦ καπνοῦ πρὸς κρέδιτό των τζεκίνια
2000 πρὸς ἄσπρα 460= » 7666. 80

τοῦ αὐτοῦ νὰ δώσῃ διὰ τάλερα 2000 ἡμεριάλε⁸ ὅπου ἔδω-
σα κρέδιτο εἰς τὴν ντίτα τοὺς διὰ τοὺς καπνοὺς κατὰ τὴν
ὁρδινίαν του πρὸς ἄσπρα 243 » 4050

τοῦ αὐτοῦ νὰ δώσῃ διὰ τὸ παράνω ἀπὸ ταῖς 4000 τάλερα
κουάρτα⁹ ὅπου ἔστηλεν καὶ εἰς τὴν παρτίδα τοῦ καπνοῦ,

¹ scoder (ἐνετ. διάλ.)= εἰσπράττω.

² creditore= πιστωτής.

³ ἔμπορος Ἠπειρώτης ἐν Βενετίᾳ (βλ. διαθήκην του εἰς Μικρὸν Ἑλληνομνήμο-
να, τεύχος Β'. σελ. 79-81).

⁴ netto ritratto= καθαρὸν εἰσπραχθὲν.

⁵ lettera di cambio= συναλλαγματική.

⁶ ditta= ἐμπορικὴ ἐπωνυμία.

⁷ bonificare= καλλιετερεύω, πιστώνω.

⁸ imperiali= αὐτοκρατορικά.

⁹ quartì= τέταρτα.

τὰ ἐμπονικάρισα διὰ ἀκέραια ἡμεριάλε κατὰ τὴν ὀρδινίαν του	Μεταφέρεται :	ἀσλ. 14775. 22
	ἐκ μεταφορᾶς ἀσλ.	14775. 32
πρὸς ἄσπρα 3 παράνου, κάμουν	»	100
1746 <i>φενρουαρίου</i> 17 διὰ τὸ κρασὴ ὅπου τὸν ἔστηλα μὲ τὸν παγεμὸν τοῦ δημήτρι Πάϊκου καὶ μὲ καπετὰν Νατὰλ γγιόκα καὶ μὲ καπετὰν Φραντσέσκο Γιάνσικ ὄλα	»	199.107
1747. <i>Μαρτίου</i> 17 νὰ δώσῃ διὰ τὸ ὅσα ἐσκονδέρησεν ἀπὸ τὸν σηνὸρ Φραντσέσκο γγάουτιον ὅπου ἔμνηνα κρετιτόρος κατὰ τὴν γραφὴν του δουκάτα 1036. 17 ἀσλάνια	»	1071. 32
1747 <i>Ἀπριλίου</i> 22 διὰ τὸ κρασὴ καὶ καπνὸν ὅπου τὸν ἔστειλα μὲ καπετὰν Πιέτρο μποτζάτο καὶ τὰ ὅσα ἐμέτρισα τὸν αὐτὸν καπετὰν μποτζάτο κατὰ τὴν ρητζεβούτα του	»	867. 38
	ἀσλάνια	17013. 89
νὰ δώσῃ διὰ τὴν προβεζιὸν ὅπου ἀπέρασεν εἰς ταῖς τρεῖς φατοῦρες τὸ πρᾶγμα ὅπου μοῦ ἔστηλεν μὲ καπετὰν Πιέτρο μποτζάτο λίρες 654,1 τὸ τζεκίνι πρὸς 460	»	113.116
1748 <i>Ἰουλίου</i> 21 νὰ δώσῃ διὰ κρασὴ σκοπελῆτικο γληκὸ καὶ μπρούσκο καρατέλα 9 καὶ ἓνα βουτζὴ καὶ βαρέλες 11 κατὰ τὴν νότα ντισίντα ¹ ὅπου τὸν ἔστηλα μὲ τὸν ἴδιον καπετὰν μάρκο Φακινέτο	»	186. 59
1748 <i>Ἰουλίου</i> 24 τὸν ἐμπονικάρισα εἰς τὴν προβίστα τοῦ καπνοῦ ὡς μοῦ ἔγραψεν	»	580. 41
	νὰ δώσῃ ἀσλάνια	17894. 65
ἀνδρόνικος ὁ Πάϊκος	φυλάτοντας κάθε λάθος	

11

διὰ τὴν βενετίαν.

πρὸς τὸν ἐκκλαμπρότατον σηνὸρ κόντε δημήτριον περούλην προσκυνιτῶς. 28 Ἰουνίου 1757. Θεσσαλονίκη.

«μὲ τὸν ἐρχομὸν τῶν δύο караβίων σου ὅπου ἐστάθῃ εἰς τὰς 26 τοῦ παρόντος ἔλαβα ξεχοριστὴν σου γραφὴν γραμμένη ὅλη ἀπὸ τὸ ἴδιον χέρι σου. σοῦ εὐχαριστῶ κατὰ πολὰ διὰ τὸ ἡμπάρκο² ὅπου ἔδωσες τοῦ υἱοῦ μου εἰς τὸ μπαστημέντο σου καὶ διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἐξαδέλφου μου ὅπου μοῦ γράφεις ὅτι μὲ τὸ νὰ τὸν χρεοστῶ τοῦ ἐδάνισες 300 τζεκίνια καὶ μοῦ ἐτράβιξεν καμπιάλε³ νὰ τὰ πληρώσω τὴν ἐκκλαμπρότη σου καὶ ἂν δὲν τὴν πλερώσω,

¹ nota distinta= λεπτομερὴς σημείωσις, κατάστασις.

² imbarco= ἐπιβίβασις.

³ cambiale= συναλλαγματική.

νά την προτεστάρη¹ ὁ καπετάν γιάνσηκ, διὰ τὸ ὅποιον τὴν ἀποκρίνομε ὅτι ὄχι τὸν χρεοστῶ τὸν σηνὸρ δημήτρη Πάϊκον, ἀλὰ μένω διὰ νὰ λάβω ἀπὸ αὐτὸν περίτου ἀπὸ λίρες 8000 κατὰ τὸν κόντο ὅπου τὸν ἔστρῳσα καὶ τοῦ τὸν στέλνω μὲ τὸ μπαστημέντο σου, κάμνοντάς του καλὰ καὶ ταῖς ἐξωδὲς τοῦ υἱοῦ μου κατὰ τὸν κόντο ὅπου μοῦ ἔστειλεν καὶ τὸ φαγί του καὶ περισσώτερον τὸν ἐλυπίθηκα καὶ τὸν ἔκαμα καλὰ καὶ ἀσλάνια 1500 διὰ τὴν ζημίαν ὅπου λέγει ὅτι ἔκαμεν εἰς τὸν καποτάν, ὥσάν ὅπου δὲν εἶναι ντὲ ραγγιόν² νὰ τὸν μπονιφικάρω τίποτες, ἐπειδὴ καὶ νὰ ἔκαμεν συνδροφία μὲ αὐτὸν μὲ τὰ ἐδικὰ μου τὰ σολδία, διότι τὸ καπετάλη³ εἶναι ἐδικόν μου καὶ αὐτὸς δὲν ἔβαλεν ἓνα σολδι καπετάλη καὶ μὲ τὰ σολδία τὰ δικά μου κάμνει συνδροφία δίχως νὰ ἔχω ἴδισιν ἐγώ. μὲ ὅλον ἐτοῦτο τὸν ἐλείμονίθηκα κατὰ τὴν γραφὴν ὅπου μοῦ ἔγραψεν καὶ τοῦ ἔκαμα καλὰ τὰ ἄνωθεν, ὅπου λέγει μὲ τὴν αὐτὴν γραφὴν του ὅτι ἔχασεν 3000 δουκάτα εἰς τὸν καποτάν καὶ ἐγγιουσταρίσθη⁴ 50 τὰ ἑκατὸ καὶ τὸν κόντον ὅπου τὸν στέλνω εἶναι καμωμένος ὅλος κατὰ τοὺς κόντους ὅπου μοῦ ἔστηλεν καὶ κατὰ ταῖς γραφαῖς του. Ὅθεν ἐκεῖ ὅπου δὲν χρεοστῶ, μάλιστα ἔχω νὰ λαβω, αὐτὸς μοῦ τραβῇ πόλιτζα νὰ τοῦ πλερόσω μπαριτέλα⁵, μὰ μὲ συμπάθιο ἐσιάστισεν καὶ δὲν ἠξέυρη οὔτε τι γράφει οὔτε τι κάμνει, ὅθεν ἔστω εἰς ἴδισήν σου ὅτι δὲν τὴν ἀτζετάρισκα καὶ ὅτι θέλει ὁ καπετάνιος ἄς κάμει, ὁμοίως καὶ διὰ τὸν ἄλον πόντον⁶ ὅπου ὀρίζης διὰ τὴν προβεζιὸν ὅπου τραβῶ τώρα ἰντιέρα⁷ νὰ τοῦ δώσω μερικά διὰ νὰ κυβερνάτε ἐπειδὴ καὶ τὸν ἔταξα. ἐγὼ τὸν ἔγραψα ὅτι ἄς πασχίσῃ εἰς τὴν ἐκκλαμπρότη σου συμὰ, ἂν τοῦ ἐμπιστευτῇς νὰ τὸν δώσης πάρτε⁸ ἀπὸ τὴν προβίστα τοῦ καπνοῦ μίαν φορὰν ὅπου στέλνης τὸν μορπούργον⁹ καὶ ἄλον καὶ ἂν τὸν ἔδιδες, τὸν ἐδούλεβα ἀκαρδάροντάς¹⁰ μου τί νὰ μοῦ δίδῃ, εἰδὲ ἀπὸ τὴν προβίστα ὅπου στέλνεις ἐμένα νὰ σοῦ προβετέρω¹¹, δὲν ἤμε ζουρλὸς νὰ δώσω τιναν οὔτε ἓνα σολδὴ καὶ ἄς μοῦ συμπαθήσῃ ἢ αὐθεντία του. ἐγὼ θαυμάζομε μὲ τὴν ἐκκλαμπρότη σου πῶς τὸν ἔδωσες πίστιν εἰς τὰ ὅσα σοῦ ἐμήλisen

¹ protestare= διαμαρτύρω.

² de ragione= λογικόν, σωστόν.

³ capitale= κεφάλαιον.

⁴ aggiustarsi= συμβιβάζομαι.

⁵ Ἐκ πρώτης ὥσεως φαίνεται ἰταλικὴ ἢ λέξις, ἀλλὰ δὲν εἶναι· μάλλον πρέπει νὰ συσχετισθῇ μὲ τὴν ἀραβικὴν *barid*, ἢ ὁποία μεταφορικῶς ἔχει τὴν σημασίαν: ἀνόητος, βλακωδὴς.

⁶ punto= σημεῖον, θέμα.

⁷ intiera= ὁλόκληρον.

⁸ parte= μέρος.

⁹ David Morpurgo, ἔμπορος ἐν Θεσσαλονίκῃ.

¹⁰ accordare= συμφωνῶ.

¹¹ provvedere= προμηθεύω.

τὰ ὅποια εἶναι ὅλα ψευδῆ, διότι ἔχασεν τὸ λογικόν του καὶ δὲν ἤξεύρη τι κάμνει. θαρῇ ὅτι ἐγὼ νὰ δουλέβω καὶ νὰ πεδέβομε διὰ νὰ τοῦ τὰ δώσω αὐτὸν νὰ τὰ φθεῖρη, ὥσάν ὁ πατέρας του ὁποῦ μᾶς ἐφθιρεν τὸ σπίτι μου. Ἔτσι εἶχεν εἰς τὸν νοῦν του καὶ ἡ ἀφεντία του, μὰ τὸν ἐγνώρισα ὀγλήγορης καὶ μόνον τοῦτο χάνω περισσώτερα ἀπὸ δύο χηλιάδες ἀσλάνια, ὄχι νὰ τὸν χρεοστῶ, ἐπειδὴ καὶ μετὴν βοεΐθιαν τοῦ Θεοῦ τινὰν δὲν χρεοστῶ. νὰ λάβω ἔχω ἀρκετά, νὰ δόσω ὄχι. κάμνω τέλος εἰς αὐτὴν τὴν ξεχωριστὴν γραφὴν μου διὰ ἀβίζο σου καὶ ὑγίαине ἐν κυρίῳ.

εἰς τοὺς ὀρισμοὺς σου πάντοτε
ἀνδρόνικος ὁ Πάϊκος

12

νὰ λάβῃ ὁ σινιὸρ κόντες δημήτριος περούλης:

1743 <i>μαῖου</i> 26, νὰ λάβῃ διὰ τὰ ὅσα ἐξεκαθάρισε τὸ πρᾶγμα ὁποῦ ἔστηλεν διὰ λογαριασμόν του μετὰ καπετὰν φραντζέσκο τζάνε, νέτο ριτράτο	ἀσλ.	1949. 45
διὰ ζάχαρι καὶ κομφέτα ὁποῦ ἔστηλε μετὰ τὸν ἴδιον Καπετὰν τζάνε	»	30
καὶ τὰ ὅσα τὸν ἔτυχαν εἰς τὴν μάρτην ¹ του ἀπὸ τὴν μπροβεζιὸν τοῦ καπνοῦ	»	272. 60
1744 <i>μαρτίου</i> 8 διὰ τὸ ὅσον πρᾶγμα μοῦ ἔστηλεν κατὰ τὴν ὀρδινίαν μου μετὰ καπετὰν Πιέτρο μποτζάτο, δουκάτα 492.5	»	508. 73
1744 <i>ἰουνίου</i> 6 διὰ τὴν μῆσιν προβεζιὸν ὁποῦ τοῦ τοκάρισεν ἀπὸ τὴν προβίστα τοῦ καπνοῦ, τὸ κάρικο ² τοῦ μποτζάτου καὶ καπετὰν τζάνε	»	717. 60
διὰ τὰ ὅσα ἐπλέρωσεν μετὰ ὀρδινίαν μου τὸν καπετὰν γρηγόριο κιόρκον	»	9. 80
1744 <i>ὀκτωβρίου</i> 1, διὰ τὰ ὅσα πρᾶγματα μοῦ ἔστηλε τοῦ λογαριασμοῦ του μετὰ τὸν καπετὰν Τζανμπατίστα Τζάνε	»	46. 25
1745. νὰ λάβῃ διὰ τὰ ὅσα πρᾶγματα ἔστηλεν τοῦ λογαριασμοῦ του μετὰ τὸν καπετὰν Πιέτρο μποτζάτο, ἡαλικά καὶ μέρτζα ³ διάφορα κατὰ τοὺς λογαριασμοὺς ὁποῦ τοῦ ἔστηλα μετὰ καπετὰν Τζανέτο Τζάνε, ἔμηνεν νέτο ριτράτο	»	3962. 27
διὰ νέτο ριτράτο ἀπὸ σάγιες 12 κατὰ τὸν λογαριασμόν ὁποῦ τὸν ἔστηλα	»	3233. 36

¹ parte= μέρος, μερίδιον.

² carico= φορτίον.

³ merci= ἐμπορεύματα.

διὰ νέτο ριτράτο ἀπὸ τὰ χαρτία ὅπου ἔστηλεν μὲ τὸν ἴδιον καπετὰν μποτζάτο	ἄσλ. 1100
1745 αὐγούστου 25. νὰ λάβῃ διὰ τὰ πράγματα ὅπου ἔστηλεν μὲ καπετὰν γιουζέπε μπρόντζα, ἡαλικά, σουλεημάν ¹ καὶ μὰνα καὶ ἄλλα κατὰ τὸν λογαριασμὸν ὅπου τὸν ἔστηλα νέτο ριτράτο τους	» 2447.104
διὰ κομφέτα καὶ ζάχαρην ὅπου ἔστηλεν μὲ τὸν καπετὰν μπρόντζα	» 8
διὰ καρέγες καὶ μία πολτρώνα ὅπου ἔστηλεν μὲ τὸν ἴδιον μπρόντζα	» 33
1745 Σεπτεμβρίου 13 διὰ τὴν μισὴν προβεζιὸν ὅπου τοῦ τυχένει ἀπὸ τὴν τρίτην προβίστα τοῦ καπνοῦ ὅπου ἔκαμα	» 572
1746 Ἰουνίου 6 διὰ τὴν μισὴν προβεζιὸν ὅπου τοῦ τυχένει ἀπὸ τὴν τετάρτην προβίστα τοῦ καπνοῦ ὅπου ἔκαμα	» 249
1746 Δεκεμβρίου 15. διὰ τὰ ὅσα ἐπλέρωσεν τὸν δημήτρι Πάϊκον διὰ τὴν ὀμπρέλλα	» 109. 97
διὰ κομφέτα καὶ ζάχαρην ὅπου ἔστηλεν μὲ καπετὰν μπο- τζάτο	» 26. 80
διὰ τὰ ὅσα ἐπλέρωσεν τὸν καπετὰν φραντζέσκο γιάνσηκ διὰ τὸ νέτο ριτράτο ἀπὸ τὰ τρία βαλλέτα λοντρίνες ² τοῦ λογαριασμοῦ του	» 1457. 90
1747 Ἀπριλίου 22. νὰ λάβῃ διὰ τὴν μισὴν προβεζιὸν ὅπου τοῦ τυχένει ἀπὸ τὴν πρώτην προβίσταν τοῦ καπνοῦ ὅπου ἔκαμα διὰ τὴν νέαν κοντότα ³	» 463. 60
εἰς μεταφορὰν ἄσλ.	17196.117
ἐκ Μεταφορᾶς	ἄσλ. ἄσ. 17196.117
1748 Ἰουνίου 30 νὰ λάβῃ διὰ ζάχαρην καὶ κομφέτα ὅπου ἔστηλεν μὲ καπετὰν μάρκο Φακινέτο κοστίζουν κατὰ τὴν γραφὴν του δουκάτα 32=	33. 8
1748 Ἰουλίου 24 νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἡμισιὰν τῆς προβεζιόνης ὅπου τοῦ τυχένει ἀπὸ τὴν προβίστα τοῦ καπνοῦ ὅπου ἔκαμα τὴν παρούσαν χρονιὰν καὶ ἐπέρση τὸν γενιτζὲ βάλες 310 ὅλα νὰ λάβῃ ἄσλάνια	664. 60 17894. 65

¹ ἀπὸ τὴν ἐντελ. λ. *sulimato* (ἱτ. *sublimato*)=ὑδροχλωρικός ὑδράργυρος, κοινῶς σουλιμάς, γράφει τὸ γαλλοελληνικὸν λεξικὸν τοῦ Βυζαντίου εἰς τὴν λ. *sublimé*.

² πολύτεια γαλλικὰ ὑφάσματα, ὧν ἡ ἀξία ἐκυμαίνετο μεταξύ 200-220 ἄσπρων κατὰ πῆχυν.

³ πάκτησις, περίοδος.

νὰ δώση ὡς ἄντικρυς 17314. 24
μένει νὰ λάβῃ ἀσλ. 580. 41

τὰ ὁποῖα τῆς τὰ ἐπονιφικάρισα
εἰς τὴν προβίστα τοῦ καπνοῦ
Ἀνδρόνικος ὁ Πάϊκος φιλάτοντας κάθε λάθος

13

1749 Σεπτεμβρίου 14 Θεσσαλονίκη

νὰ δώση

κόντος ἀπάρτε ¹ τοῦ σηνὸρ κόντε δημητρίου Περούλης διὰ
λογαριασμόν του ξεχωριστόν, σταλμένος μὲ καπετὰν τζανέτο
τζάνε διὰ ἀβίζον του ὡς τὸν ἐζήτησεν μὲ τὴν γραφὴν του 3
ἰουνίου.

17 *αὐγούστου* 1748. σηνὸρ κόντες δημήτριος Περούλης νὰ
δώση διὰ μία λέτερα ντὲ κάμπιο ὁποῦ μοῦ ἐτράρισεν ² διὰ
τζεκκήνηα 400 νὰ τὴν πλερόσω τὴν ντίταν τους σάλβι, Περούλη
καὶ κωλέτη καὶ τὴν ἔδωσα κρέτιτο ³ εἰς τὴν αὐτὴν ντίταν ἀσλ. ἄσ.
τους, τὸ κάθε τζεκήνη ἀπὸ ἄσπρα 465 κάμνουν ἀσλάνια 1550

10 *νοεμβρίου* 1748 ὁ αὐτὸς νὰ δώση διὰ κρασὴ σκοπελήτικο
γλυκὸ καρατέλα 4 ὀκάδες 373 πρὸς ἄσπρα 4 ³/₄ καὶ διὰ τὴν
καρατέλα καὶ φακινιάτικα ὅλα ἀσλ. 17.60
τὰ δύο καρατέλα τὸν ἔστηλα μὲ καπετὰν μενλίκη καὶ δύο
μὲ καπετὰν μπάνου.

15 *Ἀπριλίου* 1747 διὰ κρασὴ γλικὸ σκοπελήτικον καρα-
τέλα 11, τὰ τρία μεγάλα, ὀκάδες 1548 πρὸς ἄσπρα 5 ³/₄ διὰ
μπάντα ⁴, φωλόν ⁵, πίσσα καὶ ἀκομοτάρισμα ὅλα ἀσλ. 76.59
Ἰουλίου 8. 1749 διὰ κρασὴ μπρούσκο βουτζή ἓνα ὀκάδες
480 πρὸς ἄσπρα 5 ¹/₂ ὁμοῦ μὲ φακινιάτικα, ὅλα ἀσλ. 22.80
τὰ ἔστηλα μὲ καπετὰν τζάνε

νὰ δώση ἀσλ. 1666.79

Ἀνδρόνικος ὁ Πάϊκος φυλάτοντας κάθε λάθος

¹ a parte= ξεχωριστός.² trarre= τραβῶ, προκειμένου περὶ συναλλαγματικῆς.³ τὴν ἔδωσα credito= ἐπίστωσα.⁴ banda (stagnata) εἶναι λωρίδες ἀπὸ ψευδοκασίτερον.⁵ Ἦτο ἓν εἶδος κόλλας, τὴν ὁποῖαν παρεσκευάζον μὲ ἀσβέστη, μὲ χοιρινὸ λίπος καὶ κάτι ἄλλο, διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν βαρελιῶν.

14

νά λάβη

<i>Ιουλίου 10 1749</i> ὁ ἀντικρῆς σηνὸρ κόντες δημήτριος περ- ρούλης νά λάβη διὰ τὰ ὅσα τοῦ ἔκαμα καλὰ ἐπέρση εἰς τὸν κόντον τῆς ντίτας των σάλβη, περούλη καὶ κωλέτη καὶ ἐξί- τησεν μὲ τὴν γραφὴν του 3 ἰουνίου νά ριτρατάρω ¹ τὴν παρτίδαν του καὶ νά τὴν φέρω εἰς κρέδιτόν του εἰς τὸν κόν- τον ἀπάρτε ἐδῶ			ἀσλάνια	580.41
<i>αὐγούστου 17</i> ὁ αὐτὸς νά λάβη διὰ ταῖς ἐξοδαῖς ὅπου ἔκα- μεν διὰ τὸν υἱόν μου Παναγιώτην εἰς φορεσιές του καὶ διὰ μεζάδες ² ὅπου ἐπλήροσε τὸν διδάσκαλον διὰ μῆνες 7 ἕως μαΐου 10 κατὰ τὸν κόντον ὅπου μοῦ ἔστηλεν ὑπογεγραμμένον ἀπὸ τὸν κύρ δημήτρη Πάϊκον λίρες 3455 καὶ 14 κάμνου ἀσλάνια				608.80
ὁ αὐτὸς νά λάβη διὰ τὰ ρεγάλα ὅπου ἔστηλεν μὲ καπετάν τζάνε εἰς γληκά. λίρες 186			ἀσλ.	32.93
ὁ αὐτὸς νά λάβη τὰ ὅσα μοῦ ἔγραψεν καὶ ἔσκονδέρισα ἀπὸ τὸν ντόν ³ ἀντόνιον σαγάρην λίρες 32.10			»	5.86
<i>14 Σεπτεμβρίου</i> ὁ αὐτὸς νά λάβη τὴν ἡμισιάν τῆς προβε- ζιόνης ὅπου τὸν τυχένη ἀπὸ τὴν προβίστα τοῦ καπνοῦ ὅπου ἔκαμα τὴν παρούσαν χρονιὰν καὶ ἀπὸ τὰ ἔξοδα τῶν 210 βαλῶν «Καπὰν»			ἀσλ.	452
			νά λάβη ἀσλάνια	1679.60
ἀνδρόνικος ὁ πάϊκος				

15

1751 Ἰουλίου 11 Θεσσαλονίκη
 λογαριασμὸς τρεχοῦμενος διὰ κόντον ἀπάρτε τοῦ σηνὸρ κόντε δημήτρη
 περούλη σταλμένος μὲ καπετάν τζανέτο τζάνε διὰ τὰ ὅσα ἔδωσα διὰ αὐτὸν
 ἀπὸ 1749 ἕως σήμερον.

νά δώση ὥς κατοθεν
1749 αὐγούστου 17 διὰ μία καμπιάλε ⁴ ὅπου μοῦ ἐτράρισεν

¹ ritrattare= ἀποσύρω, μεταφέρω.

² mesate= μηνιάτικα (ἐκ τῆς λ. mese= μὴν).

³ don= ἀντιστοιχεῖ μὲ τὸ δικό μας «αἰδέσιμος».

⁴ cambiale= συναλλαγματική.

διὰ τζεκήνια 400 νὰ τὰ πληρώσω τὴν ντίτα σάλβι, Περούλη καὶ κολέτη καὶ τοῦ τὰ ἐμπονιφικάρισα εἰς τὰ ὅσα εἶχα νὰ λά- βω ἀπὸ αὐτοὺς διὰ τοὺς καπνοὺς ὅπου τοὺς ἔκαμα πρὸς ἄσπρα		
465 τὸ τζεκήνι ὥς μοῦ ἔγραφεν	ἄσλάνια	1550.
διὰ κρασὴ σκοπελήτικο ὅπου τὸν ἔστειλα μὲ καπετὰν μενλήκ, καρατέλα 2 καὶ μὲ καπετὰν μπάνε, караτέла δύο καὶ μὲ κα- πετὰν τζάνε βουτζή 1 καὶ караτέла μεγάλα καὶ μικρά 11, ἐκό- στισαν μὲ τὰ ἐξοδά τους	ἄσλ.	116.79
1749 Σεπτεμβρίου 16, τὰ ὅσα ἐδάνισα τοῦ καπετὰν Τζανέτο Τζάνε διὰ χρίαν τοῦ μπαστιμέντου του κατὰ τὴν ρετζεβούταν του	»	100
1750 διὰ κρασὴ σκοπελήτικο ὅπου τὸν ἔστηλα μὲ καπετὰν μπάνε караτέла 2 καὶ μὲ στέφανον πετρίνα караτέла 2 καὶ μὲ καπετὰν Τζόρτζη καενάτζο, βουτζή 1 καὶ караτέла 13 με- γάλα καὶ μικρά, ἐκόστισαν μὲ τὰ ἐξοδά τους	»	185.114
1751 μαΐου 29 διὰ κρασὴ σκοπελήτικον μὲ καπετὰν Τζόρτζη καενάτζο βουτζή 1 γληκὸ καὶ μπρούσκο βουτζή 1 καὶ кара- τέла 4 γληκὸ ὀκάδες 1658 πρὸς ἄσ. 7 ἢ ὀκά=ἄσλ. 96.86 καὶ κοντζάρισμα ¹ διὰ αὐτὰ εἰς στεφάνια, φακι- νιάτικα καὶ ἄλλα	» 5	» 101.86
1751 ἰουνίου 28 διὰ κρασὴ ἕτερο γληκὸ μὲ καπετὰν Τζανέτο Τζάνε βουτζή 1 καὶ караτέла 8, τὰ δύο μεγάλα καὶ τὰ 6 μικρά ὀκάδες 1613 πρὸς ἄσπρα 7 ¹ / ₂ ἢ ὀκά=ἄσλ. 100.98 καὶ διὰ αὐτὰ ἐξοδα	1.82	102.60
1751 ἰουλίου 10 νὰ δώσῃ. ἄσλ. 234.93 τὰ ὅσα τὸν ἔκαμα καλὰ εἰς τὸν κόντον τῆς προβίστας τοῦ καπνοῦ διὰ νὰ λάβῃ ἀπὸ τὴν ντίτα τοὺς σάλβη, περούλη καὶ κολέτη ἄσλάνια		234.93
1751 ἰουλίου 11 νὰ δώσῃ ἄσλ. 703.55 ὅπου ἔδωσα τοῦ κα- πετὰν Τζάνε διὰ σάλδος ² τοῦ παρόντος κόντου του ἀπάρτε καὶ ἔλαβα ρητζεβούτα ὥς μοῦ ὀρδινιάζει μὲ τὴν γραφὴν του ἀπρηλίου 14	ἄσλ.	703.55
	ἄσλάνια	3095. 7
νὰ λάβῃ ὁ ἄντικρυς σηνὸρ κόντε δημήτριος περούλης 1749. διὰ τὴν παρτίδαν ὅπου τοῦ εἶχα δώσει κρέτιτο ἄσλ. 580.41 καὶ μοῦ ἔγραψεν ἰουνίου 3 καὶ τὴν ἐρητραπεταρίσα ἀπὸ τὴν ντίτα σάλβη, περούλη καὶ κολέτη καὶ τὸν δίδω κρέτιτο εἰς τὸν παρὸν κόντον ἀπάρτε ὥς ἐζήτησεν	ἄσλ.	580. 41

¹ acconciare= ἐπιδιορθῶναι.² saldo= ἐξόφλησις.

1749 αὐγούστου 17. διὰ τὰ ὅσα ἐξόδευσεν εἰς τὸν υἱὸν μου
εἰς φορεσιές του καὶ μεζάδες του κατὰ τὸν κόντον ὁποῦ μοῦ
ἔστηλεν λίρες 3455.14 ἀσλ. 608. 80

διὰ τὰ γληκὰ ὁποῦ ἔστηλεν με τὸν τζάνε διὰ τὰ ρεγάλα » 32. 93

διὰ τὰ ὅσα ἐκονδέρισα ἀπὸ τὸν ἀπάτε¹ ἀντόνιον σαγάρη » 5. 86

διὰ τὴν ἡμισιὰν ἀπὸ τὴν προβεζιὸν ὁποῦ τοῦ ἔτυχε » 452

1750 διὰ τὰ ὅσα ἐξόδευσε διὰ τὸν υἱὸν μου κατὰ τὸν κόντον
του » 301. 11

διὰ τὰ γληκὰ ὁποῦ ἔστηλεν με καενάτζον διὰ τὰ ρεγάλα, » 33. 16

διὰ τὴν ἡμισιὰν ἀπὸ τὴν προβεζιὸν ὁποῦ τοῦ ἔτυχε » 626. 40

ἀσλάνια 2640. 27

ἕως ἐδῶ τοῦ ἐστάλθηκαν οἱ κόντοι τὸν κάθε χρόνον

1751 μαῖου 30 διὰ τὴν κασέλα² με τὰ γληκὰ ὁποῦ ἔστηλεν
με τὸν καπετὰν τζανέτο τζάνε διὰ τὰ ρεγάλα³ ἀσλ. 32.100

καὶ διὰ τὴν ἡμισιὰν ἀπὸ τὴν προβεζιὸν ὁποῦ τοῦ ἔτυχε ἀπὸ
τὴν προβίστα τοῦ καπνοῦ ὁποῦ ἔκαμα ἐφέτος, ἂν καλὰ καὶ
δὲν τοῦ ἔτυχενεν νὰ πάρη, με ὅλον ἐτοῦτο. ἐγὼ διὰ ἀγάπην
του δὲν τοῦ τὴν ὑστερῶ

ἀσλ. 422

νὰ λάβη » 3095. 7

νὰ δώση ὡς ἀντικρυς διὰ σάλδος » 3095. 7

0000. 0

ἀνδρόνικος ὁ Παῖκος

16

1753 ἰουλίου 11 Θεσσαλονίκη

σηνὸρ κόντε δημήτριος Περούλης διὰ κόντον του ξεχωριστὸν νὰ δώση
ὡς ἀκολουθία:

1749 νὰ δώση διὰ μίαν καμπιάλε ὁποῦ ἐτράρτισεν νὰ πλερόσω
τὴν ντίτα σάλβη Περούλη Κολέτη τζεκήνια 400 καὶ τοῦ τὰ ἀσλ. ἄσπρα

ἐμπονιφικάρισα εἰς τὰ ὅσα εἶχα νὰ λάβω ἀπὸ αὐτὴν, τὸ τζε-
κήνη πρὸς ἄσπρα 465 κομποταραντίζω⁴ = ἀσλάνια 1550

1749 αὐγούστου 17 διὰ κρασὴ σκοπελήτικον ὁποῦ τὸν ἔστηλα
με καπετὰν τζανέτο τζάνε καρατέλα 11 καὶ βουτζή 1. καὶ 4
καρατέλα με Μελίκ καὶ μπάνε, ὅλα ἐκόστισαν » 116. 79

¹ abate ἢ abbate= ὁ ἀββᾶς, ὁ ἡγούμενος.

² cassella ἢ cassetta= κιβώτιον.

³ regali= δῶρα.

⁴ computare= συμψηφίζω.

καὶ τὰ ὅσα ἔδωσα εἰς τὸν αὐτὸν καπετὰν Τζάνε μὲ ὀρδινίαν του καὶ κατὰ τὴν ρητζεβούταν του	ἀσλ. 100
1750 <i>ἰουλίου</i> 9 διὰ κρασὴ σκοπελήτικον καρατέλα 15 καὶ βουτζή 1, τὰ 2 τὰ ἔστηλα μὲ στέφανο μπάνε καὶ τὰ 14 μὲ κα- πετὰν τζώρτζη καενάτζον, ὅλα ἐκόστισαν	» 185.114
1751 <i>ἰουλίου</i> 5 διὰ κρασὴ σκοπελήτικον καρατέλα 12 καὶ βουτζία 3 τὰ ἔστηλα μὲ καπετὰν Τζάνε καὶ καενάτζον	» 204. 26
1751 <i>ἰουλίου</i> 11 τὰ ὅσα ἔδωσα τοῦ καπετὰν Τζανέτο τζάνε μὲ ὀρδινίαν του κατὰ τὴν ρητζεβούταν του	» 703. 55
1752 διὰ κρασὴ σκοπελήτικον καρατέλα 9 καὶ βουτζία 2 καὶ 3 ζευγάρια λουτρόμπολες μεγάλες, τὰ ἔστηλα μὲ καπετὰν Φραντζέσκο γιάνσηκ καὶ καπετὰν κωσταντίνη, ἐκόστισαν ὅλα	» 205
καὶ τὰ ὅσα ἔδωσα τοῦ καπετὰν φραντζέσκο γιάνσηκ μὲ ὀρ- δινίαν του κατὰ τὴν ρητζεβούταν του	» 100
ἀσλάνια	3165. 93
ἕως ἐδῶ τοῦ ἐστάλθῃ ὁ κόντος ἐπέρση μὲ καπετὰν Κωσταντί- νη καὶ καπετὰν γιάνσηκ.	
1752 <i>νοεμβρίου</i> 4 διὰ μίαν καρπέτα ὅπου μοῦ τὴν ὀρδίνιασε τὴν ἔστηλα μὲ καπετὰν ἀνδρέαν κοστόπουλον	» 3. 90
1753 <i>γεναρίου</i> 20 διὰ τὰ ὅσα ἐπλήροσα τοὺς κληρονόμους ἰωάννου δούκα ὥς μοῦ ὀρδίνιασεν, δουκάτα 184 καὶ γροσέτα 21 ὅπου τοῦ τὰ χρωστοῦσεν ὥς φανερώνη τὸ ἐξοφλητικὸν γράμμα του ὅπου σοῦ τὸ ἔστηλα, τὸ δουκάτον πρὸς ἄσ. 124=	ἀσλ. 191. 4
1753 <i>ἰουλίου</i> 10. διὰ κρασὴ γληκὸ βουτζία 4 ὀκ. 2327 καὶ δύο καρατέλα μικρὰ ὀκ. 288 καὶ 1 βουτζή μικρὸ ρετζέντε ¹ ὀκ. 415, ὅλον ὀκ. 3030 πρὸς ἄσ. $8\frac{1}{4}$ καὶ ἀκομοδάρισμα τῶν βουτζιῶν ἀσλ.	207. 18
καὶ τὰ ὅσα ἔδωσα τὸν καπετὰν φραντζέσκον γιάνσηκ διὰ ταῖς πάγαις ² τῶν σολδάδων ὅπου μοῦ τὰ ἐζήτησεν τζεκήνια 36, ἐκόστισαν τὸ κάθε τζεκήνι πρὸς ἄσ. 476, ἀρα- γγουλιάντο ἤλ τάλερο πιάστρε 2 ³ κάμουν ἀσλάνια	142. 96
νά δώσῃ	ἀσλ. 3710. 61

¹ reggente= φέρω, βαστάζω, περιέχω.² paghe= μισθοί.³ «raguagliato il tallero piastre 2» = ὑπολογιζομένου τοῦ ταλλήρου πρὸς πιά-
στρες δύο.

νὰ λάβῃ ἀσλ. 3228. 75

μένει χρεώστης » 481.106
φυλάτοντας κάθε λάθος

ἀνδρόνικος ὁ Πάϊκος

17

1749 Ἰουλίου 10	σηνὸρ κόντες δημήτριος Περούλης νὰ λάβῃ διὰ κόντον του ξεχωριστὸν ὡς τρέχει:	
διὰ τὰ ὅσα ἔμηνεν κρετιτόρος ¹ ἀπὸ τοὺς 1743 ἕως τὴν σή- μερον 1748 ἰουλίου 24 κατὰ τοὺς κόντους ὅπου τοῦ ἔστηλα		ἀσλ. ἄσ.
περισσὲς φορὲς		580. 41
1749 αὐγούστου 17	διὰ ταῖς ἔξωδες ὅπου ἔκαμεν εἰς τὸν υἱόν μου Παναγιώτην κατὰ τὸν κόντον ὅπου μοῦ ἔστηλεν	608. 80
διὰ τὰ γληκὰ ὅπου ἔστηλε μὲ καπετὰν Τζάνε διὰ τὰ ρεγάλα		32. 93
διὰ τὰ ὅσα ἐσκονδέρισα ἀπὸ τὸν πρέτε ² ἀντόνιον σαγάρα		5. 86
1749 Σεπτεμβρίου 14	διὰ τὴν ἡμισιὰν τῆς προβεζιόνης ὅπου τοῦ ἔτυχεν	452
1750 ἰουνίου 20	διὰ ἕτερες ἔξωδες ὅπου ἔκαμεν διὰ τὸν ἴδιον υἱόν μου Παναγιώτην κατὰ τὸν κόντον του	301. 11
διὰ τὰ γληκὰ ὅπου ἔστηλεν μὲ καπετὰν καενάτζον διὰ τὰ ρεγάλα		33. 16
1750 ἰουλίου 6	διὰ τὴν ἡμισιὰν τῆς προβεζιόνης ὅπου τοῦ ἔτυχεν	» 626. 60
1751, διὰ τὰ γληκὰ ὅπου ἔστηλεν μὲ καπετὰν Τζανέτο τζάνε		» 32.100
διὰ τὰ ρεγάλα		»
ἰουλίου 11	διὰ τὴν ἡμισιὰν τῆς προβεζιόνης ὅπου τοῦ ἔτυ- χεν	» 422
1752	διὰ τὰ γληκῆσματα ὅπου ἔστηλεν μὲ καπετὰν Φραντζέ- σκο γιάνσηκ	» 32.100
ἕως ὅδε τοῦ ἐστάλθῃ ὁ κόντος ἐπέρση	ἀσλάνια	3127.107
1753 Ἰουνίου 8	νὰ λάβῃ ἀσλάνια 100.88 τὸ διάφορον ὅπου ἔδιξαν ἡ 4 σάγιες ³ ὅπου μοῦ ἔστηλεν ἐπέρση ὁ σηνὸρ κόν- τε σπυριδὸν ⁴ Περούλης μὲ καπετὰν φραντζέσκο γιάνσηκ, κατὰ τὸν κόντον ὅπου τοῦ ἔστηλα ἐπουλήθησαν ἀσλάνια	

¹ creditore= πιστωτής.

² prete= ἱερεὺς.

³ Ἐλαφρά βενετικά ὑφάσματα τὰ ὁποῖα ἐπωλοῦντο εἰς τὰς ἐμποροπανηγύρεις
ἰδίᾳ τῆς Ἐλασσώνας καὶ εἶχαν ζήτησιν.

⁴ Εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Δημητρίου Περούλη.

1060, εὐγάζοντας τὰ ἔξοδά των ἀσλ. 82.86 μένη νέτο ριτράτο
 ἀσλάνια 977.34. ἀπὸ αὐτὰ ἔδωσα κρέτιτο τὴν ντίτα σάλβη
 καὶ περούλη διὰ τὴν καμπιάλε ὅπου μοῦ ἔστηλεν κατὰ τὴν
 ὀρδινίαν σου ἀσλ. 876.66, σοῦ δίδω κρέτιτο καὶ διὰ τὰ ἐπὶ-
 λυπα ἐδὼ ὡς ἔγραψα καὶ τοῦ σηνὸρ κόντε σπυριδὸν Ρού-
 της¹, ἀσλάνια

100. 88

νὰ λάβη

ἀσλ. 3228. 75

18

1754 αὐγούστου 1 Θεσσαλονίκη

κόντος ξεχωριστὸς τοῦ σηνὸρ κόντε δημήτρη Περούλη σταλμένος με κα-
 πετὰν Φραντζέσκο γιάνσηκ καὶ με καπετὰν Τζόρτζη καενάτζον νὰ δώση
 κατὰ τὸν κόντον ὅπου τοῦ ἔστηλα ἐπέρση ἕως 1753 ἰουλίου

10

ἀσλάνια

3710. 61

1754 γεναρίου 15 νὰ δώση διὰ κρασὴ σκοπελήτικον γληκό,
 καρατέλα 2 ὀκ. 187 πρὸς ἄσπρα 8 ἀσλάνια 12.56

1754 ἀπρηλίου 9 κρασὴ ὅμοιον καρατέλα 7 ὀκ. 1455×

 $8^{3/4}$

106.64

1754 ἀπρηλίου 25 κρασὴ ὅμοιον καρατέλα 4 ὀκ.

 $519 \times 8^{3/4}$

38.30

1754 ἰουλίου 20 κρασὴ ρετζέντε ὀκ. 404 εἰς 1 βουτζή

 $\times 9^{3/4}$

32.99

διὰ 4 καρατέλα ὅπου ἀγόρασα καὶ ἀκομοδάρισα καὶ
 τὰ ἄλλα

5.90

φακινιάτικα εἰς τὸ μαγαζὶ καὶ ἀπὸ τὸ μαγαζὶ ἕως
 τὸν μόνον

7

ἀσλάνια

202.99

202. 99

19 ἰουλίου διὰ τὰ ὅσα ἔδωσα τὸν καπετὰν Φραντζέσκον

γιάνσηκ τζεκήνια 40 καὶ τάλερα 80 διὰ χρίαν τοῦ караβίου

σου κατὰ τὴν ρητζεβούταν του, κάμνου

ἀσλ.

323

19 τοῦ αὐτοῦ, διὰ τὰ ὅσα ἔδωσα τὸν καπετὰν Τζόρτζη καε-
 νάτζον διὰ χρίαν τοῦ μπαστιμέντου του κατὰ τὴν ρητζεβού-
 ταν του

ἀσλάνια

500

νὰ δώση ἀσλ.

4736. 40

νὰ λάβη ὁ ἄντικρυς σηνὸρ κόντες δημήτριος περούλης διὰ
 κόντον ξεχωριστὸν κατὰ τὸν κόντον ὅπου τὸν ἔστηλα ἐπέρ-

¹ Ἀθηναῖος ἔμπορος ἐν Βενετίᾳ ἀναφέρεται εἰς τὴν διαθήκην Στεφάνου Ρούτη
 (Μικρὸς Ἑλληνομνήμων, τευχ. Β', σ. 121).

ση ἕως 1753 Ἰουνίου 8	ἀσλ.	3228.	75
1754 Ἰουλίου 20 νὰ λάβῃ ἀσλ.		290.	102
διὰ τὴν ἡμῆσιν προβεζιὸν ὁποῦ τὴν ἐζήτησεν πάλιν νὰ τὴν λαμβάνῃ			
νὰ λάβῃ	ἀσλ.	3519.	57 3519. 57
ἀνδρόνικος ὁ Πάϊκος	μένει χρεώστης ἀσλάνια	1216.	103
	φυλάσσοντας	κάθε	λάθος

19

1755 ἰουλίου 8 Θεσσαλονίκη			
σηνὸρ κόντε δημήτριος περούλης νὰ δώσῃ διὰ τὸν κόντον του ἀπάρτε ὡς τὸν ἔστηλα ἐπέρση τὸν κόντον μετὰ τὸν ἴδιον καπετὰν Φραντζέσκο Γιάνσηκ			
1754 Ἰουλίου 31	ἀσλάνια	4736.	40
1755 Ἰουλίου 1 νὰ δώσῃ ὁ αὐτὸς ἀσλάνια		79.	20
διὰ τὰ ὅσα ἔδωσα περισσώτερα ὡς νήκι μαγαζιῶν διὰ τοὺς καπνοὺς ἐπέρση ἀσλάνια 75 καὶ ἐφέτος 83.40 κάμουν ὅλα ἀσλάνια 158.40 ὡς σοῦ ἔγραψα εἰς τοὺς 1753 ἰουνίου 22 ὄντας μοῦ ἐζήτησες πάλιν τὸ ἓνα τὰ 100 ἀπὸ τὴν προβεζιὸν καὶ ἐπειδὴ ἐπέρση ἀληθμόνησα νὰ σοῦ δόσω ντέπιτο ¹ ἀπὸ τὴν ζάλην τῆς Πανούκλας ² σοῦ τυχέουν τὰ μισὰ 79.20.			
τοῦ αὐτοῦ διὰ τὰ ὅσα ἔδωσα τὸν καπετὰν Φραντζέσκον Γιάν- σηκ διὰ χρία τοῦ μπαστιμέντου ὡς μοῦ ὀρδίνιασες μετὰ τὴν γρα- φὴν του καὶ κατὰ τὴν ρητζεβούταν του τάλερα 100	ἀσλ.	205	
3 Ἰουνίου			
διὰ κρασὴ γληκὸν ὀκ. 1214 εἰς κατατέλα 7 πρὸς ἄσπρα 7			
τὴν ὀκᾶν	»	70.	38
καὶ διὰ ἀκομοδάρισμα ταῖς μπότες καὶ κατατέλα καὶ φακι- νιάτικα	»	6	
7 ἰουλίου διὰ ἕτερον κρασὴ γληκὸ ὀκ. 1174 εἰς μπότες 2			
πρὸς ἄσπρα $7\frac{3}{4}$ τὴν ὀκᾶν	»	75.	99
καὶ ρετζέντε ὀκ. 560 εἰς μπότα 1 καὶ 1 κατατέλο $\times 7\frac{3}{4}$	»	32.	80
διὰ λοντρόμπολες ζευγάρια 12 κατὰ τὴν μόστρα ὁποῦ μοῦ ἔστηλεν καὶ καλήτερα πρὸς ἄσπρα 330 τὸ ζευγάρι	»	33	
καὶ ἕτερον ζευγάρι μετὰ δύο πρόσοπα	»	2.	60

¹ χρέωσις (debito).² Ἡ πανώλης ἐνεφανίσθη τὸν Ἰούνιον τοῦ 1754 (βλ. Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας, σ. 368 κέ.).

καὶ ντογάνα διὰ αὐτὰ

ἀσλ. 1. 12

νὰ δώση ἀσλ. 5241.109

νὰ λάβη ἀσλ. 5039.100

μένει χρεώστης ἀσλ. 202. 9

ἀνδρόνικος ὁ πάϊκος

φυλάσσοντας κάθε λάθος

ὁ ἄντικρυς σινὸρ κόντες δημήτριος περούλης νὰ λάβη

1754 Ἰουλίου 31 κατὰ τὸν κόντον ὅπου τὸν ἔστηλα μὲ τὸν

καπετὰν γιάνσηκ ἐπέρση

ἀσλάνια 3519. 57

1755 μαρτίου 18. νὰ λάβη διὰ μίαν καμπιάλε ὅπου μοῦ ἔστη-

λεν πέρ βίας λιβόρνου καὶ τὴν σκονδέρισα εἰς Κωνσταντι-

νούπολην ἀπὸ τὸν Ἀντώνιον νταράτζο

ἀσλάνια 1216.103

24 Ἰουνίου, διὰ τὴν κασέλα ὅπου ἔστηλεν μὲ τὰ γληκὰ ἔδω-

σα ντέπιτο τῆς ντίτας του καὶ ἔδω τὸν δίδω κρέδιτο

26

5 Ἰουλίου νὰ λάβη τὴν μησὴν ἀπὸ τὴν προβεζιὸν ὅπου

ἔγινεν ἐφέτος ἀπὸ τοῦς καπνοῦς ἀσλάνια 555 τὰ μισὰ =

277. 60

νὰ λάβη ἀσλάνια 5039.100

ἀνδρόνικος ὁ πάϊκος

φυλάσσοντας κάθε λάθος

20

1756 Ἰουλίου 23 Θεσσαλονίκη

νὰ δώση ὁ ἄντικρυς σηνὸρ κόντες δημήτριος Περούλης

1755 Ἰουλίου 8 σηνὸρ κόντε δημήτριος Περούλης διὰ τὸν

κόντον του ἀπάρτε κατὰ τὸν κόντον ὅπου τὸν ἔστηλα μὲ

καπετὰν Φραντζέσκο Γιάνσηκ μοῦ ἔμεινεν χρεώστης ἀσλ.

5242.49

1756 Ἰουλίου 8

νὰ δώση ἀσλάνια 75 ὅπου ἔδωσα ἐφέτος ἐνίκη διὰ τὰ μαγα-

ζιὰ παρὰνω ἀπὸ τὰ 10 ἄσπρα τὴν βάλα ὅπου ἐπέρασα εἰς τὸν

κόντον ἀσλάνια 150 τὰ μισὰ τοῦ τυχένου

75

μαρτίου 11. διὰ κρασὴ σκοπελήτικον ρετζέντε καρτέλα

ὀκάδες 448 πρὸς ἄσπρα 7 τὴν ὀκᾶν

26.16

μαΐου 14. κρασὴ γληκὸ καρτέλα 5 ὀκ. 818 πρὸς ἄσπρα $7\frac{1}{2}$

51.15

Ἰουλίου 10 κρασὴ γληκὸ βουτζία 2 καὶ καρτέλο 1 μεγάλο

ὀκ. 1515 πρὸς ἄσπρα 9

113.75

διὰ ἀκομοδάρισμα τὰ βουτζιὰ καὶ καρτέλα καὶ φακινιάτικα

8.90

καὶ ἄλα ἔξοδα λιανικὰ

νὰ δώση ἀσλάνια

5517. 5

νὰ λάβη

1754 Ἰουλίου 31 κατὰ τὸν κόντον ὅπου τὸν ἔστηλα μὲ καπε-

τάν φραντζέσκον γιάνσηκ	ἀσλ.	5039.100	
1756 <i>Ιουλίου</i> 22 νά λάβη διὰ τὴν κασέλα			
μέ τὰ γληκήσματα ὅπου ἔστηλεν διὰ τὰ			
συνιθισμένα ρεγάλα	»	31	
ὁ αὐτὸς νά λάβη τὴν μισὴν ἀπὸ τὴν προ-			
βεζιὸν ὅπου ἔδιξαν ἐφέτος ἡ ἐδικὴ προ-			
βίστα		635. 12	
νά λάβη ἀσλ.		5705.112	νά δώση 5517. 5
νά δώση »		5517. 5	
νά λάβη ἀσλ.		188.107	
			φυλάσσοντας κάθε λάθος
			ἀνδρόνικος ὁ πάικος

21

1757 <i>Ιουλίου</i> 22 Θεσσαλονίκη			
νά δώση σηνὸρ κόντες δημήτριος περούλης	νά δώση διὰ τὸν κόντον του		
ξεχωριστὸν κατὰ τὸν κόντον ὅπου τὸν ἔστηλα ἐπέρση	μέ καπετὰν Φραντζέ-		
σκον γιάνσηκ καὶ καπετὰν κωνσταντίνη	ἀσλάνια	5517.5	
1757 <i>Μαρτίου</i> 5 διὰ κρασὴ σκοπελῆτικον γληκὸ	ὀκ. 1495		
<i>Ιουνίου</i> 6 ἕτερο κρασὴ ὁμοιον γληκὸ	ὀκ. 1200		
	ὀκάδες	$2695 \times \text{ἄσ. } 7\frac{3}{4}$	174.7
καὶ διὰ ἀκομοδάρισμα δύο φορὲς τὰ 3 βουτζιά			
καὶ ἄλλη φορὰ τὰ τρία καρατέλα εἰς στεφάνια,			
στουφάρισμα ¹ , πάφηλαν, σοῦρον ² , πήσα, καρφιά			
καὶ ἀγορὰ τῶν 6 καρατέλων νέον καὶ χαμα-			
ληκὰ διπλὰ	ἀσλ.	16.50	
<i>Ιουλίου</i> 21 διὰ ἕτερον κρασὴ ρετζέντε βουτζὴ ἓνα			
ὀκάδες 504 πρὸς ἄσπρα $6\frac{3}{4}$, χαμαλικά καὶ ἄλλα	»	29	
τὸ ἄνοθεν κρασὴ εἶναι βαλμένο εἰς καρατέλα			
18 μικρὰ καὶ μεγάλα καὶ μπότε μία			
<i>Ιουλίου</i> 18 τὰ ὅσα ἔδωσα τὸν καπετὰν φραντζέσκο			
γιάνσηκ μέ ὀρδινίαν του διὰ χρίαν τοῦ μπαστιμέντου του			
καὶ ἔλαβα ρητζεβούταν του	»	500	
ἔδωσα εἰς τὸν καπετὰν τζανέτο τζάνε διὰ τὴν αὐτὴν			
χρίαν μέ ὀρδινίαν του	»	300	
	νά δώση ἀσλάνια	6536.62	

¹ stoppare= κλείω τὰς ὁπὰς μέ στουπιὰ² suro ἀντὶ sughero= φελλὸς

νὰ λάβῃ

ὁ ἄντικρυς σηνὸρ κόντε δημήτριος περούλης		
κατὰ τὸν κόντον ὁποῦ τὸν ἔστηλα ἐπέρση μὲ τοὺς		
ἄντικρης καπετανέους του	ἄσλάνια	5705.112
1757 ἰουλίου 21 διὰ τὴν κασέλα μὲ τὰ		
γληκῆσματα ὁποῦ ἔστηλεν διὰ ρεγάλα		
καὶ ἐμαρτζήρισαν ¹ καὶ τὰ ἔρηξα εἰς τὴν		
θάλασσαν	30	5735.112
μένει χρεόστης τὴν σήμερον	ἄσλ.	800.70
φυλάσσοντας κάθε λάθος		
ἀνδρόνικος ὁ πάϊκος		

22

1758 ἰουλίου 22 Θεσσαλονίκη		
ὁ ἐκκλαμπρότατος σηνὸρ κόντες δημήτριος περούλης νὰ δώσῃ		
διὰ κόντο του ἀπάρτε ὡς κάτωθεν		
11 <i>φευρουαρίου</i> διὰ κρασὴ σκοπελήτικον γληκὸ καρατέλα		
μεγὰλα καὶ μικρὰ 15 ὀκάδες 2623 πρὸς ἄσπρα 8 ¹ / ₄	ἄσλάνια	180. 35
διὰ ἀκομοδάρισμα ταῖς μπόταις καὶ φακινιάτικα ἀπὸ τὸ καϊκι		
ἔως τὸ μαγαζὶ	»	3.102
7 <i>ἰουλίου</i> ἀκομοδάρισμα διὰ τὰ καρατέλα 15 καὶ διὰ τὴν		
μπότα καὶ φακινιάτικα ἔως τὸν μόνον καὶ ἄλλα	»	6. 28
17 <i>τοῦ αὐτοῦ</i> διὰ τὰ ὅσα ἔδωσα τὸν καπετὰν φραντζέσκο		
γιάνσηκ διὰ χρία τοῦ μπαστημέντο κατὰ τὴν ρητζεβούταν		
του	»	500
ὁμοίως εἰς καπετὰν τζανέτο τζάνε κατὰ τὴν ρητζεβούταν		
του	»	300
20 <i>τοῦ αὐτοῦ</i> διὰ τὸ ἡμπορτάρε ² τὰ σαλονίκια ³ ὁποῦ		
μοῦ ὀρδίνιασεν βάλες 7 πέτζες ⁴ 390 μὲ ταῖς ἔξωδές των		
κατὰ τὸν κόντον ἀπάρτε ὁποῦ στέλνο, ἐκόστησαν	»	822. 57
21 <i>τοῦ αὐτοῦ</i> διὰ κρασὴ σκοπελήτικον ρετζέντε μπότα μία		
ὀκάδες 604 πρὸς ἄσπρα 8 ¹ / ₄ καὶ φακινιάτικα ὅλα	»	42. 3
νὰ δώσῃ ἄσλάνια		1854.105

¹ marcire= σπιζῶ, ἀποσυντίθεται.

² importare, importo= ἡ ἀξία ἀνέρχεται.

³ «σαλονικιά» ἦσαν τὰ χονδρὰ μάλλινα ὑφάσματα, ποὺ παρήγοντο εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ ὀνομάζοντο καὶ ἀμπάδες ἢ ἀμπάδια.

⁴ pezze= κομμάτια, τόπια.

1758 ιουνίου 20

να λάβη ὁ ἄντικρης σηνὸρ κόντες δημήτριος περούλης
 διὰ τὴν κασέλα μετὰ τὰ γληκὰ ὅπου ἔστηλεν μετὰ καπετὰν φραν-
 τζέσκο γιάνσηκ διὰ ρεγάλα

ἀσλάνια 30

μένει χρεώστης ἀσλάνια 1824.105

ἀνδρόνικος ὁ πάϊκος

φυλάσσοντας κάθε λάθος

23.

να λάβη ὁ ἄντικρυς κόντε δημήτριος περούλης

1758 ιουνίου 20 διὰ τὴν κασέλα μετὰ τὰ γληκὰ ὅπου ἔστηλεν
 διὰ ρεγάλα

ἀσλ. 30

27 Σεπτεμβρίου, τὸν ἔγραψα διὰ νὰ πληρόση ἀσλ. 55.60 τὸν
 σηνιὸρ ἰωακὴμ ντεμάρκο, ἄρμένον καὶ μετὰ δλον ὅπου δὲν
 μοῦ ἀποκρίθη ἂν τὰ πλέροσεν ἰδοῦ ὅπου τὸν δίδω κρέτιτο
 δίχως καμιανῆς λογιῆς ζημίαν μου

ἀσλ. 55.60

1759 μαΐου 5 τοῦ ἐτράβιξα μία καμπιάλε διὰ τζεκήνια 450

τοῦ πέξου ¹, διὰ νὰ τὰ πληρόση ἀλλ' ὅρτινε ² μουσοῦφογάσα λαπορταριὲ ρουφὴν ἐρηβάλ ³ ὅπου ἔλαβα ἐγὼ ἐδῶ

ἀπὸ αὐτοὺς πρὸς ἀσλάνια 4 τὸ τζεκίνη ὡς τοὺς ἔγραψα

ἀσλ. 1800

να λάβη ἀσλάνια 1885.60

να δώση ὡς ἄντικρυς ἀσλ. 2036. 9

να λάβη » 1885.60

μένει χρεώστης » 150.69

φυλάτοντας κάθε λάθος

ἀνδρόνικος ὁ Πάϊκος

24.

1759 μαΐου 21 Θεσσαλονίκη

ὁ κόντος ξεχοριστὸς τοῦ ἐκκαμπροτάτου σηνιὸρ κόντε δημητρίου πε-
 ρούλη σταλμένος μετὰ καπετὰν Πιέτρο τζάλα να δώση διὰ τὸ κρασὴ ὅπου

¹ peso= βάρος. Δηλαδή τὰ τζεκίγια εἶναι σωστά εἰς τὸ βάρος. Τὰ τζεκίγια ποὺ ἦσαν φρεσκοκομμένα τὰ ὠνόμαζον *guspida* (σκληρά εἰς τὴν ἀφήν) ἢ *di padella*= μόλις ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ χωνευτήριον. Σημειωτέον ὅτι ἐπειδὴ τὰ τζεκίγια λόγω τοῦ ὅτι ἦσαν ἐκ χρυσοῦ 24 καρατίων (997/1000) διὰ τῆς χρήσεως ἔχανον κατὰ ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν βάρος των καὶ δι' αὐτὸ εἰς τὰς συναλλαγὰς ἤθελαν τζεκίγια σωστά εἰς τὸ βάρος.

² all' ordine= εἰς διαταγήν.

³ Fougasse - La Porterie - Ruffin e Rivalz, ἦσαν Γάλλοι ἔμποροι ἐν Θεσσαλο-
 νίκη (βλ. Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας, σ. 402).

τὸν ἔστηλα ἐπέρση μὲ καπετὰν Φραντζέσκο γιάνσηκ καὶ ἄλα. ἄσλ. ἄσ. 222. 38
 1758 *ιουλίου* 20 κρασὴ ὀκ. 3227 πρὸς ἄσπρα 8 1/4 ἄσλάνια
 βαλμένο εἰς μπότα μία καὶ καρατέλα 15 διὰ αὐτὰ ἀκομοδάρισμα καὶ φακινιάτικα καὶ ἄλα ἔξοδα 10. 10
 διὰ τὰ ὅσα ἔδωσα μὲ ὀρδινίαν τοῦ τὸν καπετὰν Φραντζέσκο γιάνσηκ καὶ καπετὰν Τζάνε κατὰ ταῖς ρητζεβούταις τῶν 800
 20 τοῦ αὐτοῦ διὰ 7 βάλαις ἀμπάδια πέτζες 390, ἀπὸ τὰ φαρ-
 διὰ 149 καὶ ἀπὸ τὰ μεσέα 191 βάλαις καὶ ἀπὸ τὰ στενότερα
 50 βάλαις ὅπου τὸν ἔστηλα μὲ τὴν ὀρδινίαν τοῦ διὰ κόντο
 τοῦ μὲ καπετὰν πιέτρο μάζοβικ, ἐκόστησαν μὲ τὰ ἔξοδά τῶν
 κατὰ τὸν κόντον ὅπου τὸν ἔστηλα ἐπέρση 822. 57
 1757 διὰ τὰ ὅσα ἔδωσα εἰς τὴν καντζελαρία ¹ καὶ ρηγιε-
 στράρισα ² τὴν προκούραν ³ ὅπου μοῦ ἔστηλεν διὰ τὰ
 σολδία ὅπου ἔχουν νὰ λάβουν ἀπὸ τὸν μορπούργον καὶ βή-
 δαν, τάλερο 1=ἄσλ. 2. 6
 1759 ἁπρηλίου 14 διὰ κρασὴ γληκὸ σκοπελήτικον ὀκ. 2521
 πρὸς ἄσπρα 8 1/4 μοῦ τὸ ὀρδίνιασεν εἰς τὰς 20 δεκεμβρίου
 ἄσλάνια 173. 38
 βαλμένο εἰς μπόταις 3 καὶ 5 καρατέλα, ἀκομοδάρισμα ταῖς
 μπόταις καὶ δύο καρατέλα καὶ τὰ 3 ἀγορασμένα 5.100
 ἀπὸ αὐτὸ τὸ κρασὴ σοῦ ἔστηλα τώρα μὲ καπετὰν Πιέτρο
 τζάλα, μησολογκίτη, κατὰ τὴν ὀρδινίαν σου τὰ 5 καρατέλα,
 ἢ δὲ 3 μπόταις ἔμειναν εἰς τὸ μαγαζή.

νὰ δώση ἄσλ. 2036. 9
 φυλάτοντας κάθε λάθος
 ἀνδρόνικος ὁ Πάϊκος

25.

τῷ ἐκλαμπροτάτῳ καὶ εὐγενεστάτῳ αὐθέντῃ κυρίῳ κυρίῳ δημητρίῳ Περούλι
 τῇ δουλικῇ προσκύνησιν τῷ κόντε

„αψμβ“ ⁴ ἰουνίου 24

γράμμα προσκυνητὸν ἔλαβον παρὰ τῆς σῆς ἐκλαμπρότητος καὶ δι’
 αὐτοῦ ἐπροσκύνησα ὡς αὐθέντην μου τὸν ποιητὴν μου τῆς Ἐπιστολῆς
 ὃν ὁ Θεὸς διασώζει ἐν παρεκτάσει χρόνων πολλῶν ἐν εὐδαιμονίᾳ καὶ εὐ-

¹ Cancellaria= Προξενικὸν Γραφεῖον.

² registrare= καταχωρῶ, καταγράφω.

³ procura= πληρεξούσιον.

⁴ 1742

τυχία. Ἐγὼ αὐθέντα κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ κύρ Θεοφίλου¹ μεῖψαν σπουδὴν καὶ προθυμίαν ἐτοίμασα ταῖς τρεῖς χιλιάδες μπάλες τὸν καπνόν, ἕως εἰς ταῖς ὕστερες τοῦ μαρτίου ἀνελειτουργίαις, πρᾶγμα ὅσον τὸ δυνατόν καλὸν καὶ ἀρεστόν πρὸς τὴν σὴν ἐκλαμπρότητα, ὡς μετὰ τὸν στοχασμὸν θέλει τὸ βεβαιωθῇ, τὰς ὁποίας ἐρχόμενον τὸ καράβι, τὸ ὀνομαζόμενον ἅγιος δημήτριος, δηλονότι τὸ ἐδικόν της, καπετάνιος ὢν εἰς τὸ αὐτὸ καράβι σὺν Τζοάνης καβαλιέρος μπρούντζος, τὰς ἐνπαρκάραμεν εἰς αὐτὸ καθὼς διαλαμβάνει ἡ πόλιτζα ντὲ κάρικο², ὅπου στέλνω τὸν κύρ Θεοφίλιν, εἰ δὲ καὶ ἐχρονοτρίβησε τὸ καράβι μερικάς τινας ἡμέρας, δὲν ἦτον τῆς ἀμελείας τῆς ἐδικῆς μου, ἀλλὰ τῆς συγκαιρίας καὶ τοῦ καιροῦ, ἐπειδὴ καὶ τὸ καράβι ἄργησε νὰ ρεβάρη³ εἰς κονσταντινούπολιν ὅπου εἶχε τὰ μεταξοτὰ καὶ δὲν μᾶς ἐπροσφθάσθησαν τὰ ἄσπρα ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ μᾶς ἔλειψαν ἕως ἐνδικὰ χιλιάδες γρόσια καὶ ἕως τόσον ἐζητήσαμεν ἀπὸ τὸν καπητάνιον τέσσαρες χιλιάδες τόρολα⁴ διὰ νὰ ἀποπληρώσωμεν τὴν ὑπόθεσίν μας, ὁ ὁποῖος δὲν μας ἐπιστεύθη διὰ τὴν ἀδολιτροπίαν τοῦ δημητηρίου Πάϊκου, ὅπου ἔπρεπε ὥσάν ἐπιστάτης ἀπάνω εἰς τὸ καράβι νὰ φυλάξῃ ὅλον ὃν τὴν τιμὴν καὶ αὐτὸς ἔκαμεν ὅλον τὸ ἐναντίον διὰ νὰ φανῇ αὐτὸς ὑπερέχων καὶ ἐξουσίαν ἔχων εἰς πάντα καὶ με τοιαύτην θρασύτητα ἔλαβε καὶ παρὰ τοῦ δούλου μου μετὰ δυναστείας καὶ τὰ κλειδιά τοῦ μαγαζιοῦ καὶ τέτοιας λογιῆς παρ' ἐλπίδα μᾶς ἐτάραξεν ὅλην τὴν προτέραν εἰρηνικὴν μας κατὰστασιν καὶ ὡς τοιοῦτος συνεφώνησαν μετὰ τοῦ κονσόλου καὶ ἐφούνησαν ταῖς τετρακόσιες βάλες τὸν καπνόν, μάλιστα ἐκατόρθωσαν τὸν καπητάνιον καὶ ἄφισεν τὸν υἱόν του ἐδῶ χωρὶς νὰ ἔχωσι καμίαν ἀνάγκη, τὸ ὁποῖον δὲν ἔλπιζα, ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ μεθ' ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας διὰ τὴν τιμὴν σας, παρ' ὀλίγον οὐδὲ τὴν νύκτα ἀναπαυόμενος, διὰ νὰ ἀποπληρώσω τὴν θέλησίν σας, τὸν δὲ λογαριασμὸν τοῦ ὅλου πράγματος τοῦ στέλω εἰς χεῖρας τοῦ κύρ Θεοφίλιν καὶ ἐξ ἐκείνου θέλει συμπεράνει τὴν προθυμίαν σας, οἱ δὲ χρόνοι της εἶψαν ἐν ὑγείᾳ καὶ εὐρωστίᾳ εἰς πολλοὺς κύκλους ἡλίου.

τῆς ὑμετέρας ἐκλαμπρότητος ταπεινὸς δοῦλος

διωματάρης μόρος⁵

λάβε ἀπὸ τὸν ἴδιον καβαλέρω⁶

¹ τοῦ Γεωργήβαλου, Ἀθηναίου.

² ἡ φορτωτικὴ (polizza di carico).

³ arrivare= φθάνω.

⁴ ἐκ τῆς ἐνετικῆς λ. tolleri ἀντὶ talleri= τάλληρα

⁵ Τὸ γράμμα τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀποστολὴν καπνῶν τῶν πρώτων σελίδων καὶ ἔπρεπε νὰ τοποθετηθῇ ἐκεῖ, πλὴν εἰς τὸν φάκελλον εὐρίσκεται μετὰ τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ Πάϊκου τοῦ 1759 καὶ ἀκολουθῶ τὴν σειρὰν ποὺ καθώρισεν ὁ Πάϊκος καὶ διότι πρόκειται περὶ τετραδίου ραμμένου.

⁶ cavaliere= ἱππότης.

διὰ παραμικρὴν ἐνθύμησιν
 ἔνα καρτέλο κρασί σκοπελί-
 τικο καὶ συμπάθησόν μου τοῦ
 πτωχοῦ.

26.

διὰ τὴν βενετιάν.—πρὸς τοὺς σινιόρους Περούλη ε σαλβι εἰς τὸ ἀπάλτο τοῦ
 καπνοῦ τῆς βενετίας

9 ὀκτομβρίου 1759 Θεσσαλονίκη

«εἰς τὴν πρώτην τοῦ ἀπερασμένου καὶ εἰς τοὺς 4 τοῦ αὐτοῦ σᾶς ἀποκρί-
 θηκα εἰς τὴν γραφὴν σας ὅπου ἔλαβα γραμένη 4 αὐγούστου καὶ πέρ βίας
 Κορυφῶν καὶ πέρ βίας νάπολην¹. ἰδοὺ καὶ μετὰ τὴν παρούσαν μου περβίας
 νάπολην δὲν λύπω πάλην νὰ σᾶς σημιόσω ὅτι ὁ Μήλιας² μοῦ ἔγραψεν
 πῶς ὁ καπετὰν Πέτρος Τζάλας ἀριβάρισην εἰς τοὺς κορφοὺς εἰς τὰς 4
 τοῦ ἀπερασμένου, ναυλομένος ἀπὸ τὴν ἀφεντιά σας διὰ ἐδώ, νὰ σικόση
 τοὺς καπνοὺς σας καὶ γραφὴν δὲν εἶχεν διὰ ἐμένα νὰ μοῦ ἔρθῃ ἀπὸ κορφοὺς.
 ὅθεν καλῶς νὰ ἔρθῃ πλην εἰ μὲν καὶ δὲν ἔστηλεις ταῖς 14808.80 ρεάλια ὥς
 σοῦ ἔγραψα εἰς τὰς 4 ἰουνίου καὶ 24 τοῦ αὐτοῦ καὶ 9 ἰουλίου καὶ 7 αὐγούστου
 καὶ 11 καὶ 14 καὶ 30 τοῦ αὐτοῦ μετὰ ταῖς ὁποῖαις ὅλαις σᾶς ἔγραψα ὅτι εἰμὲν
 καὶ δὲν στείλεται αὐτὴν τὴν σοῦμα ὅπου τόσα ρεάλια κάμνουν ἢ 3000 βά-
 λαις καπνός, τὸ νέον γιουμπρούκι³ ὅπου ἐπρόσθησεν ἡ βασιλεία πρὸς
 ἄσπρα 8 εἰς τὴν ὀκά, πῶς δὲν ἀφήνει ὀνοτογιανέρης νὰ φορτοθοῦν οἱ καπνοὶ
 σας καὶ θέλει σᾶς τρέξῃ καὶ περισσώτερη ζημία, γηρίζοντας τὸ μαστημέν-
 το ἄδιο διὰ νὰ πληρώσεται τὸν ναῦλον βότο πέρ πιένο⁴, διὰ τὸ ὁποῖον
 λογιάζω ὅτι νὰ ἐκάμεταν τὴν κηβέρνησιν καὶ τὰ ἐσπιδίρεται εἰς καμπιάλαις
 μετὰ τὸν ἴδιο τζάλα. εἰ δὲ καὶ δὲν τὰ ἐστείλεταν, νὰ γνωρίζεται ὅτι ὅσα σᾶς
 ἔγραψα μετὰ ταῖς γραφαῖς μου, ὅλα ἔχουν νὰ σᾶς ἀκολουθήσουν καὶ ἐγὼ μνεί-
 σκω ἀνέτιος, ἐπειδὴ καὶ τὸ ἀβίζω τὸ ἔχεται ὥσάν ὅπου ταῖς γραφαῖς μου
 ταῖς ἐλάβεταν ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐκκλαμπρότι σας μετὰ ταῖς γραφῆς σου 20 ἰουνίου
 καὶ 7 ἰουλλίου μοῦ πρωεπίρης ὅτι εἰ μὲν καὶ σοῦ τραβίζω ἄλαις καμπιάλαις

¹ Ἡ ἀλληλογραφία ἐφθάνεν εἰς Θεσσαλονίκην εἴτε διὰ Κερκύρας, Σαγιάδος (La Bastia ὡς ὀνομάζετο ὑπὸ τῶν Βενετῶν) καὶ Ἰωαννίνων εἴτε διὰ Δυρραχίου, ὅπου κατέ-
 φθάνεν ὁ ταχυδρομὸς τῆς Νεαπόλεως (βλ. Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας, σ. 313),
 διότι ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβυς τῶν δύο Σικελιῶν εἶχεν ἐγκαταστήσει ἅπαξ
 τοῦ μηνὸς ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως - Θεσσαλονίκης -
 Δυρραχίου - Νεαπόλεως καὶ τὰνάπαλιν.

² Οἱ ἀδελφοὶ Μήλια ἦσαν ἔμποροι καὶ φορτωταὶ ἐν Κερκύρᾳ.

³ gumruk (τουρκ. λ.)= τελωνεῖον.

⁴ vuoto per pieno= κενὸν ὥσάν νὰ ἦτο πλήρες.

ταῖς ἀφήνης εἰς προτέστω, ὅθεν καὶ ἐγὼ μὲ τὸ νὰ μοῦ ἔχεις δεμένας τὰς χεῖρας μου, στέκω ἀργῶς δίχως νὰ εἰμπορῶ νὰ φορτώσω μία βάλα ἀπὸ τοὺς καπνοῦ σας. εἰ μὲν καὶ δὲν ἔστηλες τὰ χριαζόμενα σολδία καὶ ξεχωριστὰ ὁποῦ σοῦ ἔγραψα ὅτι εἰς τὰς 16 τοῦ αὐγούστου ἔδωσα τὸν ντογανιέρην ρεάλια 2000 ἀκόντο ¹ ἀπὸ μιλιέτο ² ὁποῦ τὸν ἔχω δοσμένον διὰ τὸ κάργο ³ τοῦ τζάλα ὁποῦ ἡμπορτάρη ἀσλάνια 7096.48 καὶ μοῦ ἔχει εἰς μεγάλην στενοχωρίαν διὰ νὰ τὸν δόσω καὶ τὸ ρέστος, ὁποῦ τὸν τραβῶ ὁμπρός, ἀμὴ ἔως τὸ ὕστερον θὰ νὰ τοῦ τὰ πληρόσω. οὔτε ὄντας ἀπὸ κάτω ἀπὸ τόσην σοῦμα ντισπορσάδος ⁴ δὲν δίνωμε νὰ τισπορσάρω καὶ ἄλλα τόσα καὶ περισσώτερα διὰ νὰ φορτώσω τοὺς καπνοῦ σας διατὶ δὲν ἔχω. καὶ ἂν σὰς τρέξη ἡ ζημία, φένεται ὅτι μοναχὴ σας μὲ τὴν θέλησὴν σας τὴν θέλεται τὴν ζημίαν διὰ νὰ σὰς ἀκολουθήσῃ, ὥσάν ὁποῦ μὲ τόσαις γραφαῖς μου ἔκαμα τὸ χρέος μου καὶ σὰς ἀβιζάρισα τὴν αἰτίαν καὶ τί ἔχει νὰ σὰς ἀκολουθήσῃ, μὴν στέλνοντας τὴν αὐτὴν σοῦμα. καὶ μὴν ἔχοντας ἄλλο τι νέον κάμνω τέλος καὶ ὑγιένεται ἐν κυρίῳ.

εἰς τοὺς ὀρισμοῦ σας πάντοτε
ὁ ταπεινὸς δούλος σας Ἀνδρόνικος ὁ Πάϊκος

Πρὴν κλήσω τὴν παρούσαν ἀριθάρισεν
ὁ κοριέρος ⁵ τῆς νάπολης μὲ τὸν ὁποῖον
τιμίαν σας ἔλαβα τὴν κόπιαν ἀπὸ
4 αὐγούστου καὶ ἀγκιόντα 18 τοῦ αὐτοῦ
μὲ ταῖς δεύτεραις καμπιάλαις διὰ τὴν
κωνσταντινουπόλην ρεάλια 6000, ἐκεῖ
ὁποῦ ἤλπιζα νὰ λάβω ταῖς κόπιας ἀπὸ
ταῖς γραφαῖς τοῦ μησεμοῦ τοῦ Τζάλα, ὥσάν
ὁποῦ ἦσοσταν εἰς καιρὸν, διότι ὁ τζάλας
ἐμίσειυσεν ἀπὸ τὴν βενετίαν εἰς 4 τοῦ σεπτεμβρίου
κατὰ τὰς ιδίσης ὁποῦ ἔχωμεν καὶ ἡ ἐκκλαμπρό-
τι σας ἦσοσταν εἰς καιρὸν ἔως τὰς 22 σεπτεμβρίου
νὰ γράψεται, μὰ ὥς φένεται δὲν ἐθελείσεται
καὶ δὲν ἀπλόνομε περισσώτερον

ὁ ἴδιος δούλος σας ἀνδρόνικος ὁ Πάϊκος
καγὼ ὁ ταπεινὸς της δοῦλος Παναγιώτης ⁶ πάϊκος ταπεινῶς τὴν προσκυνῶ.

¹ accento= ἔναντι λογαριασμοῦ.

² biglietto= σημείωμα.

³ carico= φορτίον.

⁴ disborsare= καταβάλλω χρήματα ἐξ ἰδίων.

⁵ corriere= ταχυδρόμος.

⁶ Εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνδρόνικου ὁ ὁποῖος ἔμεινε διὰ σπουδὰς εἰς Βενετίαν ἐπὶ 7 καὶ πλέον μηνύς.

εἴμεστεν εἰς τὰς 10 τοῦ αὐτοῦ καὶ πρὴν νὰ στείλω τὴν παρούσαν τὴν ὁποῖαν τὴν εἶχα βουλόσι καὶ μὲ τὸ νᾶργισεν ἡ πόστα νὰ ἔρθῃ ἀπὸ τὴν κωνσταντινουπολὴν διὰ τὴν νάπολιν, ἔλαβα μὲ τοὺς ἀγογιάτας τιμίαν σας κόπια 3 σεπτεμβρίου καὶ ἀγκιόντα 4 καὶ ταῖς δεύτεραις καμπιάλαις διὰ πέτζαις ¹ 5200 πρὸς τὸν ἐδῶ μουσοῦ πουλαριεῖ λαντζιέρ ε κομπανία ταῖς ὁποῖαις ταῖς ἀτζετάρισεν, μὰ τὴν γραφὴν ἀπὸ τὸν μποφίλιν δὲν ἔλαβεν ὡς γράφεις· ἡ ἐκκλαμπρότι σου γνωρίζεις τώρα πῶς εἰς χεῖρας μου εὐρίσκονται ἐδικὰ σας ρεάλια ἡντζήρκα 6000 κομπρέζαις ² αὐταῖς ἡ καμπιάλαις ὅπου ἔλαβα σήμερον καὶ χριάζονται ἡντζήρκα ὡς σὰς ἔγραψα ρεάλια 14000 ἐξόχως ἀπὸ τὰ ἄλλα ἐξοδα ὅπου θὰ νὰ ἀκολουθήσουν εἰς τὸ φόρτομα τοῦ καπνοῦ σας. ὁθεν ὁ διεστραμένος Πάϊκος ἐμπιστέβεται εἰς τὴν ἐγκλαμπρότι σας καὶ φορτόνει τοὺς καπνοῦ σας πλερόνοντας ὅλον τὸ νέον ντάτζιο ³ καὶ τὰ ἐξοδα τὰ ἄλλα, μεταέτι καὶ ἄλλα ὡς θέλεις τὰ ἰδεῖ εἰς τὸν κόντο τοῦ καπνοῦ καὶ τότες νὰ φροντίσης διὰ νὰ στείλῃς τὰ σολδιά, ἀλλὰ εὐθεὶς λαμβάνοντας τὴν παρούσαν μου στείλει τὸ ὀληγότερα ρεάλια 11000 καὶ ἂν περισεύσουν σοῦ γράφω καὶ μοῦ δίδεις τὴν ὀρδινίαν τὶ νὰ τὰ κάμω καὶ μὴν ἐλπίζης εἰς τὸν μπάιλόν σας νὰ κάμῃ καμιὰ δουλίαν διότι δὲν δίνεται. ἐξόχως ἀπὸ ταῖς 2 χηλιάδες ρεάλια ὅπου ἔδοσα τὸν ντογανιέρην ⁴ εἰς τὰς 16 αὐγούστου ὡς σοῦ ἔγραψα, ἀκόντο διὰ τὸ μπηλέτο διὰ τὸ πρότον φόρτομα τοῦ τζάλα, τοῦ ἐμέτρισα καὶ σήμερον ἄλλα 2500 ρεάλια παρακαλόντας τον νὰ μοῦ καρτερέσῃ ἕως νὰ ἀριβάρῃ ὁ τζάλας ἐδῶ ὁ ὁποῖος ἀκόμη δὲν ἦρθεν. ὁθεν αὐτὰ ὅπου ἔστηλες τὰ ἔχω δοσμένα, διὰ τοῦτο σοῦ γράφω πρόφθασε τὴν ἄνωθεν σουμα καὶ εἰ μὲν καὶ λάβω ἄλλαις καμπιάλαις πρὴν νὰ μησεύσῃ ὁ Τζάλας ἀπὸ ἐδῶ, καλὰ, εἰδέ, σοῦ τραβῶ ἕως 1000 τζεκήνια καμπιάλε καὶ ὄχι περισσώτερον. τὸ κρασὴ σου εἶναι τὸ ἴδιον ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ ἔλαβες τὰ 5 καρατέλα μὰ ἐχήθῃ ἕως 4 ἢ 5 βαρέλες ἀπὸ τὰ βουτζία, μὴν ἔχοντας μποτέρους ⁵ ὡς σοῦ τὸ προέγραψα. ἐγὼ τὸ φορτόνο ὅλον, ἂν τὸ σικώσῃ ὁ Τζάλας καὶ κατὰ τὸ παρὸν μὴν ἔχοντας ἄλλω κάμνω τέλος

ὁ ἴδιος δούλο σας ἀνδρόνικος ὁ πάϊκος

διὰ τὸν ἀξάδελφόν μου δημητράκην ὅπου μοῦ γράφεις πῶς ὕστερον ἀπὸ τόσαις χάραις ὅπου ἔλαβεν ἀπὸ τὴν ἐκκλαμπρότη σου καὶ ἀπὸ ὅσα τὸν ἐχάρισες, σοῦ ἄνιξεν κρίσιν καὶ σοῦ ζητὰ καὶ ἄλλα. ὁ ἄνθρωπος ἀφόντας μένει ἀάμπτοχος ἐτζῆ χάνει καὶ τὸν νοὺν του, νὰ ὤξευρες ἐμένα τί μου ἔκαμν ὕστερον ἀφοῦ μοῦ ἔφαγεν παράνω ἀπὸ τρεῖς χηληάδες ρεάλια, ἔχω καὶ

¹ pezze= κομμάτια. Ἐδῶ σημαίνει «νομίσματα».

² comprese= περιλαμβανόμεναι.

³ dazio= δασμός.

⁴ doganiere= τελώνης.

⁵ boter= βαρελοποιός (ἐνετ. διὰλ.) ἰταλιστί= bottaio.

τούς ὀνιδησμούς του. μὰ ὄντας τὸν ἔκοψα τὸν βήχαν του καὶ ἐλπίδαν του ἔχει παράνω ἀπὸ μῆνες 15 ὅπου οὔτε μοῦ ἔγραψεν οὔτε τὸν ἔγραψα

27.

1755 ἰουλίου 8 Θεσσαλονίκη.

λογαριασμός στελμένος μὲ καπετὰν φραντζέσκο γιάνσηκ.

Nā dōsoun οἱ σινιόροι σάλβη καὶ περούλης, ἀπαλτατόροι γγενεράλι εἰς τὸ ἀπάλτο τοῦ καπνοῦ τῆς βενετίας, τὰ ὅσα τοὺς ἐπροβεδέρισα ἐπέρση εἰς τόσους καπνοὺς κατὰ τὸν κόντο ὅπου τοὺς ἔστηλα 1754 ἰουλίου 31 ὁμοῦ μὲ τὰ ἔξοδά του ἄσλ. 29666. 93

ἔτη ¹ νὰ δώσουν διὰ τοὺς ὅσους καπνοὺς τοὺς ἐπροβεδέρισα ἐφέτος μὲ ὀρδινίαν τους:

1755 μαρτίου 27 καὶ 28 καπνὸν ὀρδινάριον βάλες 400 ὀκ. 43137×22 ἄσ.= 7908.54

1755 ἀπριλίου 27 καπνὸν Γένιτζεν βάλες 395 ὀκ. $26604 \times 36 \frac{1}{4}$ ἄσλ. 8036.75

1755 ἀπριλίου 28 καπνὸν Καρατάγ βάλες 605 ὀκ. 36222×30 » 9055.60

βάλες 1400 ὀκ. 105963

καὶ τὸ συνηθισμένο ρεγάλο τῶν μαρινάρων ἄσλ. 10.8425011.33

ἀκολουθοῦνε καὶ ἡ ἔξοδός των :

φανικιάτικα	ἄσλ.	30.78
τὸν πεξαδόρον ²	»	15.88
διὰ ἡμβαλάρισμα βάλες 400 πρὸς ἄσ. 6	»	20
τραγότηρχα	»	5
διὰ ρηβολτάρισμα ³ καὶ σφίξιμο τὸν Γένιτζεν	»	18
διὰ τὸ τόρκουλον ⁴ ἐνοίκιον	»	8
διὰ τορκουλάρισμα βάλες 1005	»	25.15
κανταριάτικο, καντάρια 2408	»	40.16
μαγαζηάτικο πρὸς ἄσ. 10 τὴν βάλαν	»	116.80
ἀγόγη διὰ τὲς 4000 τάλερα ἀπὸ κορφοῦς ἔως		
ἐδῶ καὶ ἀπὸ ἐδῶ ἔως σαγιάδαν	»	30.17
τὸ ρεγάλο διὰ τὸν καλαμένιον ἀπὸ γιάννινα	»	12
φακινιάτικα ἔως τὸν μόλον	»	58.40

¹ ἀντὶ «ἔτι».

² ζυγισταί.

³ *rivoltare* = ἀναποδογυρίζω, μετακινῶ.

⁴ *torcolo, torchio* = πιεστήριον.

διὰ τέγγη ¹ ἀκτζεσῆ ² πρὸς ἄσ. 20 τὴν βάλα	ἀσλ.	233.40	
πρημάγγιο ³ πρὸς ἄσπρα 10 τὴν βάλα	»	116.80	
διὰ τὰ συνηθισμένα ρεγάλα	»	26	
διὰ κονσολάτο καὶ φαλανκάγγιο ⁴	»	208.33	
διὰ μπεταέτι ὀκ. 96169, ὁ καπὰς εἶναι ὀκ. 38135			
ὁ καραδάς ὀκ. 33012 καὶ ὁ Γένιτζες 25022 πρὸς ἄσ. 2	»	1602.98	
διὰ σανσαρία πρὸς μισὸ τὰ 100	»	125. 7	
διὰ τὴν προβηζιόν μου πρὸς 2 τὰ 100	»	555	3286.112
νὰ δώσουν	ἀσλ.	57964.118	
οἱ ἄντικρης σινιόροι σαλβης καὶ περούλης ἀπαλταδόροι γγενεράλοι νὰ λάβουν διὰ τὸ ὅσα μετρίτὰ μοῦ ἔστηλαν καὶ καμπιάλες ἀπὸ τοὺς 1753 αὐγούστου 3 ἕως 1754 ἰουνίου 14 ὡς φένονται, εἰς τὸν κόντον ὁποῦ τοὺς ἔστηλα ἐπέρση με καπετὰν Φραντζέσκο γιάνσηκ, ἕνα πρὸς ἕνα ἀσλ. ἄσ. ἀσλάνια			
			26240. 59
1755 γεναρίου 12, ἔτη νὰ λάβουν ρεάλια 4450 εἰς τρεῖς καμπιάλες ὁποῦ ταῖς ἔστηλαν πὲρ βίας λιβόρνο καὶ ταῖς ἔσκουδέρισα εἰς τὴν κωνσταντινούπολιν	ἀσλ.	4450	
φενρουαρίου 21. τάλερα εἰς δύο γρόπους 1000 ἦρθαν ἀπὸ κορφούς, πρὸς ἄσπρα 246 τὸ καθὲν	»	2050	
φενρουαρίου 22 ρεάλια 1200 εἰς μία καμπιάλε ἦρθεν πὲρ βίας λιβόρνο καὶ τὴν ἔσκουδέρισα εἰς κωνσταντινούπολιν	»	1200	
μαρτίου 2. ἕτερα ρεάλια 1200 εἰς ἄλλην καμπιάλην ὁποῦ ἦρθεν καὶ αὐτὴ πὲρ βίας λιβόρνο καὶ τὴν ἔσκουδέρισα καὶ αὐτὴν ἐκεῖ	»	1200	
μαρτίου 15 ρεάλια 1601.32 εἰς δύο καμπιάλες, ἡ μία ρ. 676 ²⁴ ἡ ἄλλη ρ. 928.8 ἦρθαν πὲρ βίας λιβόρνο καὶ ταῖς ἔσκουδέρισα καὶ αὐτὲς ἐκεῖ	»	1601. 32	
μαρτίου 16 ρεάλια 3000 εἰς δύο καμπιάλες ἦρθαν πὲρ βία λιβόρνο καὶ ταῖς ἔσκουδέρισα εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἡ μία διὰ ρ. 1600 ἡ ἄλλη διὰ ρ. 1400	»	3000	
μαρτίου 18 ρ. 514.95 ἀπὸ ἕτερην καμπιάλε ἦρθεν ἀπὸ λιβόρνον τὴν ἔσκουδέρισα καὶ αὐτὴν ὁμοίως	»	514. 95	

¹ denk (τουρκ. λ.)=δέμα² aqıché (τουρκ. λ.)=λευκός, ἄσπρος. Aqıché, ὠνόμαζον καὶ τὸ νομισματάκι «ἄσπρο»³ primaggio (ἀγγλιστὶ primage), εἶναι τὸ δῶρον, ὅπερ ἐδίδοτο εἰς τὸν πλοίαρχον, ἐκτὸς τοῦ ναύλου.⁴ ἐκ τῆς σικελικῆς διαλέκτου λ. falanga· σημαίνει μίαν πρόχειρον ξυλίνην ἐγκατάστασιν διὰ τὴν φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν τῶν πλοίων.

μαῖον 5 ρ. 550 ἀπὸ ἑτερην καμπιάλε ἦρθεν περὶ βίας κορυφῶν τὴν ἐσκουδέρισα καὶ αὐτὴν ὁμοίως	»	550
μαῖον 11 καὶ Ἰουνίον 1, τάλερα 2000 εἰς γρόπους 4 ἦρθαν πὲρ βίας κορυφῶν	ἀσλ. »	4100
ἰουνίον 9 τάλερα 1000 εἰς γρόπους ἦρθαν πὲρ βίας κορυφῶν καὶ αὐτὰ=	»	2050
τοῦ αὐτοῦ 20 ρ. 3531.26 εἰς καμπιάλες δύο ἦρθαν πὲρ βίας κορυφῶν καὶ ταῖς ἐσκουδέρισα εἰς Κωνσταντινούπολιν	»	3531. 26
24 τοῦ αὐτοῦ τάλερα 6074 $\frac{1}{2}$ εἰς γρόπους 12 ἦρθαν ἐδῶ μὲ καπετὰν φραντζέσκο γιάνσηκ καὶ αὐτὰ εἰς τὴν ἰδιαντιμὴν=»		12452. 87
	νὰ λάβουν ἀσλ.	62.940. 59
	νὰ δώσουν ἀσλ.	57964.118
	μένουν κρετιτόροι ἀσλ.	4975. 61
ἀνδρόνικος ὁ πάϊκος	φυλάσσοντας κάθε λάθος	

28.

1758 *ἰουλίου 20 Θεσσαλονίκη*. Ὁ κόντος τοῦ καπνοῦ ὁμοῦ καὶ ἐξοδὰ του διὰ βάλες 5000 ὅπου ἐπροβεδέρισα ἐφέτος διὰ κόντο τὸν σινιόρων Περούλη ε σάλβη ἀπαλτατόροι γγενεράλι εἰς τὸ ἀπάλτο τοῦ καποῦ τῆς βενετίας.
νὰ δώσουν.

καὶ πρότον νὰ δώσουν διὰ ταῖς βάλαις 4066 ὁμοῦ μὲ τὰ ἐξοδὰ του ὅπου τοὺς ἐπροβεδέρισα ἐπέρση κατὰ τὸν κόντον ὅπου τοὺς ἔστηλα μὲ τοὺς ἰδιους καπετὰν Φραντζέσκο γιάνσηκ καὶ καπετὰν τζανέτο τζάνε 1757 ἰουλίου 22 ἐκόστισαν ἀσλάνια 85958.47

ἔτη νὰ δώσουν οἱ αὐτοὶ διὰ τοὺς ὅσους καπνοὺς τοὺς ἐπροβεδέρισα ἐφέτος ὡς ἄνωθεν μὲ ὀρδινίαν τους:

1758 ἀπὸ φευρουαρίου 24 ἕως μαρτίου 23
καπνὸς Καρατὰ ὁκ. 84808 × ἄσπρα 33 $\frac{2}{5}$ ἀσλ. 23793. 43

ἔτη μαρτίου 5 ἕως 12 τοῦ αὐτοῦ
καπνὸς ὁμοῖος ὁκ. 68149 πρὸς ἄσ. 34 » 19308.106

ὁ καρατὰς βάλες 2540 ὁκ. 152957

1758 16 μαρτίου ἕως μαῖου πρώτη
καπνὸς κομούνε ¹ βάλες 1460 ὁκ. 153557 πρὸς
ἄσ. 22 $\frac{1}{2}$ ἀσλ. 28791.112

καὶ μία βάλα διὰ τὸ συνηθισμένο ρεγάλο τῶν
μαρινάρων

» 20. 75
71914. 96 71914.96
ἀσλ. 157.873.23

¹ comune= κοινός.

ἰδοῦ καὶ ἡ ἔξοδός του:

διὰ φακίνους ἀπὸ τὴν ντογάνα ἕως τὸ μαγαζί	ἀσλ.	90.80	
τὸν πεζαδόρον	»	45.40	
ἡμβάλαισμα τὸν κομούνε	»	73	
τραγότριχα	»	18.30	
ρηβολτάρισμα	»	45.24	
διὰ τὰ τόρκουλα	»	20	
διὰ τορκουλάρισμα βάλες 4000	»	100	
κανταριάτικο, καντάρια 6968 πρὸς ἄσ. 2	»	116.16	
μάρκες διὰ τὸν διαλητὸν Καρατά	»	6	
μαγαζιάτικο πρὸς ἄσ. 10 τὴν βάλαν	»	333.40	
«τέγκη ἀκτζεσή» πρὸς 20 ἄσπρα τὴν βάλα	»	666.80	
φακινιάτικο ἀπὸ τὸ μαγαζί ἕως τὸν μόνον	»	133.40	
«πριμάγγιο» πρὸς ἄσπρα 10 τὴν βάλαν	»	333.40	
ἀπεζοδρόμους καὶ πόστες	»	51.30	
εἰς μεταφορὰν	ἀσλ.	2032.60	157873.23
ἐκ μεταφορᾶς ἀσλάνια	»	2032. 60	157873. 23
ἀγόγη ἀπὸ κορφοῦς ἕως ἐδῶ διὰ τάλερα γρόπους			
10	»	55. 36	
ρεγάλο εἰς Καλαμένιον ¹	»	12	
διὰ τὰ ἔξοδα καὶ κάμπια ὅπου ἀκολούθησαν			
διὰ τὴν καμπιάλε ὅπου τοῦ ἔστηλα προτεστάδα			
κατὰ τὸν κόντον ὅπου τοῦ ἔστηλα	ἀσλ.	125. 55	
διὰ τὰ συνηθισμένα ρεγάλα	»	30	
μπεταέτι: ὁ καρατάς ἐπεζάραν ὀκ. 14121 καὶ ὁ			
κομούνες ὀκ. 143475 ὅλος ὀκάδες 284596 πρὸς			
ἄσ. 2 μπεταέτι		4743. 32	
κονσολάτο ² καὶ φαλανκάγγιο		599. 54	
διὰ τὴν προβεζιόν μου πρὸς 2 τὰ 100		1590	
		9.187.117	9187.117
εἶναι ἀκόμη καὶ τὸ κόστος καὶ ἔξοδες	ἀσλ.	167061. 20	
διὰ ταῖς βάλες 1000 καπνὸν ὅπου			
ἐπροβεδέρισεν ὁ υἱός μου Παναγιώτης			
κατὰ τὸν κόντο ἀπάρτε ὅπου τοῦ			
στέλνει		22.518. 28	
	ἀσλ.	189.579. 48	

¹ Ἦτο Ἰωαννίτης πεζοδρόμος ποῦ μετέφερε τὰ χρηματοδέματα ἐκ Κερκύρας διὰ Σα-
γιάδος - Ἰωαννίνων εἰς Θεσσαλονίκην.

² Προξενικὸν δικαίωμα.

νά δώσουν ἀσλάνια

189579.48

φυλάσσοντας κάθε λάθος

ἀνδρόνικος ὁ πάϊκος.

νά λάβουν:

1757 *ιουλίου* 22 οἱ ἄντικροισ σηνιόροι περούλης καὶ σάλβης νά λάβουν

διὰ τὰ ὅσα μετριτὰ καὶ καμπιάλες ὅπου ἔστηλαν κατὰ τὸν

κόντο ὅπου τοὺς ἔστηλα μὲ τοὺς ἴδιους καπετανέους ἀσλάνια 82600.42

18 *σεπτεμβρίου* διὰ ἑτερην καμπιάλε ἀσλάνια 900 διὰ τὴν

κωνσταντινούπολην ἀπὸ τὸν σινιὸρ Πετράνα ε φιλέτο ¹

ἦρθεν πὲρ βίας κοριφῶν

» 900

4 *ὀκτομβρίου* ἑτερες 2 καμπιάλες ἀσλάνια 1885 ἀπὸ τοὺς

ἴδιους πὲρ βίας ληβόρνο,

» 1885

18 *νοεμβρίου* ἕως 7 *δεκεμβρίου* καμπιάλες 8 ἀσλάνια 8787.

90 ἦρθαν πὲρ βίας ληβόρνο, ἡ δύο διὰ τὸν πετράνα καὶ

φιλέτο ἀσλάνια 2500, ἄλλη διὰ τὸν σινιὸρ ἄγγιολη ε κλάβα ²

ἀσλ. 655.20, δύο διὰ τοὺς σινιόρους φρατέλλι ρεμου-

σάτ ³, ἀσλ. 2085.90, ἑτερη διὰ τὸν μουσοῦ ραμπαούτ ⁴

ἀσλ. 2000 καὶ ἄλλη διὰ τὸν φελίτσε ρότα ἀσλ. 46.100, ὅλα » 8787.90

12 *δεκεμβρίου* ἕως 30 τοῦ αὐτοῦ, καμπιάλες 8 ἀσλάνια

12150 καὶ αὐταῖς ἦρθαν πὲρ βίας ληβόρνο, 5 διὰ τὴν κων-

σταντινούπολην καὶ 3 διὰ ἐδῶ, δύο διὰ τοῦ μονσοῦ τροϊλήνερ(;

ε κομπανία ⁵ ἀσλ. 4384.36 ἄλλη διὰ τοῦ μονσοῦ μάγκη

ε κομπανία ⁶ ἀσλ. 1815.84, δύο διὰ τοῦ σηνιὸρ πηέτρο ζαχαρία

ἀσλ. 1950 καὶ ἡ 3 ἐδῶ διὰ τοῦ μουσοῦ μπουλχαγιέρ λαουγ-

κηές(;) ε κομπανία ⁷ ἀσλ. 4000.

12150

1758 *γεναρίου* 9 καμπιάλες 2 ρεάλια 3015 διὰ τὸν σηνὸρ

πετράνα ε φιλέτο, ταῖς ὁποῖαις ἐπλήρωσεν ὁ σηνιὸρ ἄγ-

γιολης ε κλάβας

3015

16 τοῦ αὐτοῦ διὰ γρόπους 10 τάλερα, 5000 ἦρθαν ἀπὸ κορ-

φους μὲ καπετὰν γιουζέπε κωνσταντίνη καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἕως

ἐδῶ, τάλερα 5000 πρὸς ἄσ. 246 τὸ κάθε τάλερο

10250

εἰς μεταφορὰν ἀσλ.

119.588.12

¹ Pedrana e Filetto

² Angiol e Clava

³ Fratelli Remusaz.

⁴ Rambaud.

⁵ Troulier et Comp.

⁶ Maggi e Comp.

⁷ Poularies, Laugier et Comp.

	ἐκ μεταφορᾶς	ἀσλάνια	ἀσλ. ἄσ. 119.588.12
1758-20 <i>φεβρουαρίου</i> ἕως 6 μαρτίου, 6 καμπιάλες ἀσλάνια			
15206.22 ἦρθαν πὲρ βίας ληβόρνου, ἡ 8 διὰ τὴν κωνσταντινού- πολιν καὶ ἡ 3 διὰ ἐδῶ, ἡ μία διὰ τὸν μονσοῦ λασὰλ φρέρο ἔ λαπορταριῆ ¹ ἀσλάνια 2000, ἄλλη διὰ τὸν μονσοῦ κα- στελάνε ἔ λακόστ ² ἀσλ. 1050, δύο διὰ τὸν μονσοῦ Γκιού- λιον λαπορταριῆ ἔ κομπανία ³ ἀσλ. 3000, ἄλλη διὰ τὸν μονσοῦ ντομένεγον ἔ φρατέλλοι ⁴ μαγαλὸν ⁵ ἀσλ. 1561. 60 ⁵ ἄλλη διὰ τὸν σηνιὸρ μηκέλι Βητούρι ⁶ ἀσλ. 1300 ἡ ὁποῖα ἐγύρισεν προτεστάδα ⁷ καὶ τοὺς τὴν ἔστηλα καὶ δύο διὰ τὸν σηνὸρ πετράνα ἔ φιλέττο ⁸ ἀσλάνια 2500 καὶ αὐτὰ τὰ ἐπλήροσεν ὁ σηνὸρ ἄγγιολης ἔ κλάβας ⁹ καὶ ἡ τρεῖς διὰ ἐδῶ, ἡ μία ἀπὸ τὸν μονσοῦ μπουλαγέρ, λαουγκιέρ ἔ κομπανία ¹⁰ ἀσλ. 1362 καὶ ἡ δύο ἀπὸ τὸν μονσοῦ ρουσέλ ἔ κομπανία ¹¹ ἀσλ. 2432.82 ἀπὸ ταῖς ὁποῖ- αις ὅλες μπατάρω ¹² τὴν προτεστάδα ὅπου τοὺς τὴν ἔστηλα ὁπήσο ἀσλ. 1300, μένουν ὅπου ἔσκονδέρισα			» 13906.22
1758 24 <i>φεβρουαρίου</i> καμπιάλες 3, ἀσλ. 3400 ἦρθαν καὶ αὐταῖς πὲρ βίας ληβόρνο νὰ ταῖς σκουδέρω ἐδῶ, ταῖς δύο ἀπὸ τὸν μονσοῦ φογάσα ἔ λαπορταριῆ ¹³ ἀσλ. 2000 καὶ τὴν ἄλλην ἀπὸ τὸν μονσοῦ ταβερνία ἔ κομπανία ¹⁴			» 3400
1758-25 <i>Ἀπριλίου</i>		ἀσλ. 1400	
καμπιάλες 7 ἀσλ. 11700 ἦρθαν καὶ αὐταῖς πὲρ βίας ληβόρνο διὰ τὴν κωνσταντινούπολιν, δύο διὰ τὸν μονσοῦ Τουρλιέρ ἔ κομπανία ¹⁵ ἀσλ. 4500, ἄλλη διὰ τὸν μονσοῦ μπαγιό ἔ			

¹ Lassale freres et La Portarie.² Castellani e La Coste.³ Jules La Portarie.⁴ fratelli= ἀδελφοί.⁵ Fratelli Magalon Le Maurin.⁶ Ὁ Vitturi ἦτο εὐγενὴς ἐνετός.⁷ protestata= διαμαρτυρημένη.⁸ Pedrana e Filetto.⁹ Angiol e Clava.¹⁰ Poularies, Laugier et Comp.¹¹ Russel et Comp.¹² battere, ribattere= ἐκπύπτω, ἀφαιρῶ.¹³ Fougasse et La Portarie.¹⁴ Tavernié et Comp.¹⁵ Troulier et Comp.

τζηρνιέρ ¹ διὰ ἀσλ. 2000 καὶ 3 διὰ τὸν σινιὸρ πετράνα ἔ
 φιλέττο ἀσλ. 3700 καὶ αὐταῖς ταῖς ἐπλέροσεν ὁ ἴδιος ση-
 νιὸρ ἄγκιολης ἔ κλάβας καὶ ἄλη διὰ τὸν μονσοῦ γιουζέπε
 ὄνοράτο ² ραμπαούτ, διὰ ἀσλ. 1500 » 11700
 1758 11 μαῖον καμπιάλες 2 ἀσλ. 2900 ἦρθαν πὲρ βίας κο-
 ριφῶν ἢ μία διὰ ἐδῶ ἀπὸ τὸν μονσοῦ φογάσα ἔ κομπανία ³
 ἀσλ. 2400 καὶ ἡ ἄλλη διὰ τὴν κωνσταντινούπολιν ἀπὸ
 τὸν σινιὸρ Πετράνα ἔ φηλέτο ἀσλ. 500 καὶ αὐτὴν τὴν ἐπλέ-
 ροσεν ὁ ἄγκιολης ἔ κλάβας » 2900
 1758 19 ἰουνίου διὰ γρόπους 40 τάλερα 20 χιλιάδες ἦρθαν » 151494.34
 με νάβε ⁴
 «σάν σπυρίδων» ⁵ καπετάν φραντζέσκο γιάνσηκ ἀπὸ
 (μεταφορὰ)
 ἐκ μεταφορᾶς ἀσλάνια 151.494.34
 αὐτὰ ἡ 2000 ἐδῶθησαν εἰς τὸ «μπεταέτι» πρὸς ἄσπρα 243
 τὸ ἓνα καὶ εἰς τὴν ντογάνα 1500 πρὸς ἄσπρα 240, ἡ δὲ
 16500 ἐδῶθησαν πρὸς ἄσπρα 246, κάμνουν ὅλα ἀσλάνια 40.875
 1758 Ἰουλίου 17 μία καμπιάλε ἀσλ. 200 ἦρθεν με τὸν ἴδιον
 καπετάν γιάνσηκ καὶ τὴν σκουδέρισα ἐδῶ ἀπὸ τὸν πάτερ
 γεζουήτα ⁶ ἀνδρέα τζέτη 200
 Ἐτέρα καμπιάλε διὰ ἀσλάνια 400 ἦρθεν πὲρ βίας κοριφῶν
 διὰ ἐδῶ διὰ τὸν ἴδιον Πατέρα γεζουήτα ἀνδρέα τζέτη μὰ
 με τὸ νὰ μὴν ἦρθεν ἡ διορία τῆς πλερομῆς ἀκόμη με ὅλον
 ἐτοῦτο τὴν κάμνω καλὴν καὶ λέγω ἀσλάνια » 400
 νὰ λάβουν ἀσλ. 192969. 34
 νὰ δώσουν οἱ ἄντικοις » 189579. 48
 ἀσλ. 3389.106
 οἱ ἄνοθεν σηνιόροι Περούλης καὶ Σάλβι μένουν κρετιτό-
 ροι ⁷ τήνσήμερον διὰ ἀσλάνια 3389.106
 ἀνδρόνικος ὁ Πάϊκος φυλάσσοντας κάθε λάθος

¹ Baillot et Chenier.

² Giuseppe Onorato Rambaud.

³ Fougasse et Comp.

⁴ nave= πλοῖον

⁵ Ἅγιος Σπυρίδων.

(Σημ. τὰ ἀκριβῆ ὀνοματεπώνυμα τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Κωνσταντινουπόλει
 ἐμπόρων ἀντέγραψα ἀπὸ τὰ στοιχεῖα ποὺ παρέχει ὁ Περούλης ὅστις μετέφρασεν ἰταλι-
 στὶ τὸν λογαριασμὸν τοῦ Δοῦναι - Λαβεῖν τοῦ Πάϊκου ὅστις ὄχι ὀλίγα τὰ παραθέτει
 παραμορφωμένα)

⁶ Gesuita= Ἰησουΐτης.

⁷ πιστωταί.

Γ, Η ΝΤΟΛΙΑΝΗ

Ἡ Ντόλιανη, πού ἀναφέρεται εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 4 ἔγγραφον, ἦτο μία πολίχνη τῆς Βορείου Μακεδονίας ὅπου περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου ἢ ἀρχὰς Ὀκτωβρίου ἐγίνετο ἐτησίᾳ ἐμποροπανήγυρις. Εἰς τὰ ἔγγραφα τοῦ 17ου καὶ 18ου αἰῶνος ἀναφέρεται διαφοροτρόπως, ἦτοι: Δόλιανη¹, Τόλιανη², Doglia³, Oglia⁴ καὶ Doya⁵.

Κανεῖς ἀπὸ τοὺς ὑπηρετήσαντας ἐν Θεσσαλονίκῃ Γάλλους καὶ Ἑνετοὺς προξένους δὲν μᾶς πληροφορεῖ πὺ ἀκριβῶς εὐρίσκετο ἡ πολίχνη αὕτη καὶ εἰς ποίαν ἀπόστασιν ἐκ τῆς μακεδονικῆς πρωτευούσης. Μόνον οἱ κατὰ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνος Γάλλοι πρόξενοι Jean Vincent Arasy⁶ καὶ Louis Auguste Felix de Beaujour⁷ μᾶς κατατοπίζουν ὅτι ἡ Doglia εὐρίσκετο πλησίον τῆς Στρούμιτσας καὶ τοῦ Πετριτσίου.

Ἀλλά, καὶ μήπως ἀπὸ τὰς ἐκθέσεις τῶν Γάλλων προξένων ἐμφαίνεται ἡ ἀκριβὴς ἀπόστασις πὺ ἐχώριζε τὴν Θεσσαλονικὴν ἀπὸ τὴν Doglia; Οὕτως ὁ François de Boismond⁸, διαμείνας ἐπὶ 12 ἔτη (1712-1724) ὡς Γάλλος πρόξενος ἐν Θεσσαλονικῇ, γράφει εἰς τὴν ἀπὸ 12 Ὀκτωβρίου 1715 ἐκθεσίν του: «...la foire de Oglia qui se tient ordinairement dans cette saison à 12 lieues d'ici...», ὁ J. V. Arasy⁹ (1774-1779) γράφει εἰς τὴν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἐκθεσίν του τῆς 24 Ἀπριλίου 1777: «la foire de Doglia qui se tient en Decembre(!) à 18 lieues d'ici.» καὶ τέλος ὁ Felix de Beaujour¹⁰ γράφει τὴν 25ην τοῦ μηνὸς vendemiaire, an

¹ Κ. Δ. Μέρτζιου, Τὸ ἐν Βενετία Ἑπειρωτικὸν Ἀρχεῖον, Ἰωάννινα 1936, σ. 274, 279.

² Μέρτζιου, Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας, σ. 253.

³ Svoronos, Le commerce de Salonique au XVIIIe siècle, σ. 29 κέ. Félix Beaujour, Tableau du commerce de la Grèce, Paris 1800, τ. 1, σ. 95. M. Lascaris, Salonique à la fin du XVIIIe siècle, Athènes 1939, σ. 23, 45.

⁴ Svoronos, ἐνθ' ἀν. σ. 122 κέ.

⁵ Svoronos, ἐνθ' ἀν. σ. 211, ὑποσ. 1.

⁶ Lascaris, ἐνθ' ἀν. σ. 34.

⁷ Beaujour, ἐνθ' ἀν. τ. 1, σ. 95.

⁸ Svoronos, ἐνθ' ἀν. σ. 122, ὑποσ. 2.

⁹ Lascaris, ἐνθ' ἀν. σ. 23.

¹⁰ Beaujour, ἐνθ' ἀν. τ. 1, σ. 89.

cinq:¹ «Strumzza est une petite ville située à 24 lieues au nord de Salonique...».

Ὡστε λοιπὸν τρεῖς Γάλλοι πρόξενοι ἀναφέρουν τρεῖς διαφορετικὰς ἀποστάσεις διὰ τὴν Doglia. Ὁ μὲν πρῶτος ὁμιλεῖ περὶ 12 λευγῶν, ὁ δεῦτερος περὶ 18 καὶ ὁ τρίτος περὶ 24 λευγῶν!

Εἶναι ἀληθῶς καταπληκτικὸν ὅτι πρόξενοι τῆς «καρριέρας», διαμένοντες ἐπὶ ἔτη εἰς Θεσσαλονίκην δὲν ἦσαν εἰς θέσιν νὰ προσδιορίσουν τὴν ἀκριβῆ ἀπόστασιν μεταξὺ Doglia καὶ Θεσσαλονίκης. Καὶ ὅμως, ὥς ἐκ τῶν ἐκθέσεών των προκύπτει, εἰς τὴν πανήγυριν αὐτὴν μετεφέροντο ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ ἐπωλοῦντο ὄχι ὀλίγα δέματα ἀπὸ τὰ πολύτιμα ὑφάσματα, γαλλικῆς κατασκευῆς, τὰ γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα londrines καὶ ἠγοράζοντο καπνὰ τῶν περιφερειῶν Στρούμιτσας καὶ Πετριτσίου, τὰ ὁποῖα μέσῳ Θεσσαλονίκης ἐφορτώνοντο διὰ τὴν Γαλλίαν. Ἦτο βεβαίως ἡ ἐποχή, ποὺ αἱ χιλιομετρικαὶ ἀποστάσεις ἦσαν ἄγνωστοι καὶ ἐμετροῦσαν τὴν ἀπόστασιν μὲ «τόσας ἡμέρας δρόμον». Οἱ Γάλλοι πρόξενοι μεταχειρίζονται τὴν λεύγαν, ἡ ὁποία φαίνεται ὅτι τότε ἀντεστοίχει πρὸς δρόμον μιᾶς ὥρας περίπου.

Καὶ ἐνῶ οἱ πρόξενοι ὁμιλοῦν περὶ Doglia, Oglia καὶ Doya καὶ οὐδαμοῦ ἀναφέρουν τὸ ὄνομα Δόλιανη ἢ Ντόλιανη, ἔχομεν μίαν ἀκριβεστέραν πληροφορίαν, ποὺ μᾶς δίδει ὁ Μελέτιος Μήτρου, ὁ διατελέσας Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Ναυπάκτου - Ἀρτης, εἰς τὴν ὀγκώδη Γεωγραφίαν του, ἡ ὁποία ἐξεδόθη, ὥς γνωστόν, ἐν Βενετίᾳ τὸ 1728 ὑπὸ τοῦ συμπατριώτου του τυπογράφου Νικολάου Γλυκῆ. Ἴδου τί ἀναφέρει εἰς τὴν σ. 394 «...ἡ Στρούμιτζα πόλις τῶν Τριβαλλῶν εἰς τὰ πέρατα τῆς Μακεδονίας, μεταξὺ τοῦ Στρυμῶνος καὶ τοῦ Ἀξιοῦ ποταμῶν, εὕρισκομένη εἰς κρημνῶδες καὶ ἀπότομον ὄρος ἀπέχον ἀπὸ τὸ Σκιοῦπι² τριῶν ἡμερῶν δρόμον· οὐ σμακρὸν ταύτης τελεῖται, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός, πανήγυρις περίφημος μὲ τὰς παντοδαπὰς ἀγοράς, Δολιάνη, ὀνομαζομένη.. πλησίον τούτων εἶναι τὸ Πετρίτσι, κωμόπολις...»

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ Ντόλιανης, Doglia, Oglia καὶ Doya· ἀλλὰ τὰ παλαιὰ ἔγγραφα ἀναφέρουν καὶ μίαν Ντόλιανην εἰς τὸν καζᾶν Βεροίας, ὅπου ἐπίσης ἐγένετο ἐτησίᾳ ἐμποροπανήγυρις.

Ὁ διακεκριμένος συγγραφεὺς κ. Βασδραβέλλης εἰς τὸ Ἀρχεῖον Βεροίας - Ναούσης παραθέτει ἐν σελ. 12 ἔγγραφον ὑπ' ἀρ. 15 τῆς 29 Μαΐου 1627 τοῦ Ἱεροδικείου Βεροίας, ἐν τῷ ὁποίῳ μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρεται τὸ ὄνομα ἐνὸς κακοποιοῦ Νίκου, ὅστις ἐφόνευσεν εἰς τὸν δρόμον τῆς πανηγύρεως Δόλιανης τὸν ἀστυνόμεν Χαλῆλ καὶ εἶναι τιμωρητέος μὲ θάνατον...».

¹ ἦτοι 16 Ὀκτωβρίου 1796.

² Τὰ Σκόπια.

Καὶ ἄλλο ἔγγραφον ὑπ' ἀρ. 106 ἐν σελ. 86, ποὺ εἶναι σουλτανικὸς ὀρισμὸς ἐκδοθεὶς ἐν Ἀδριανουπόλει τὴν 29 Ἰουνίου 1684 καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ἱεροδίκας τῶν τεσσάρων περὶ τὴν Βέροϊαν περιφερειῶν (καζάδων), ἀναφέρει μεταξύ ἄλλων ὅτι ὁ ἱεροδίκης Βεροΐας Χαλῆλ ὑπέβαλεν ἀναφορὰν εἰς τὸν Σουλτάνον σύμφωνα μὲ τὴν ὁποίαν οἱ ἔμποροι Βεροΐας μαζί μὲ τοὺς ἐμπόρους ἄλλων περιφερειῶν, κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἀπὸ τὴν ἐμποροπανηγύριν Μοσχολόρ¹, ἐνῶ κατηυθύνοντο εἰς τὰς ἐμποροπανηγύρεις Ἑλασσῶνος², Σερβίων καὶ Ντόλιανης, ὑπέστησαν ἐπίθεσιν τεσσαράκοντα ἢ πενήκοντα ληστῶν, οἱ ὅποιοι ἐλήστευσαν τὰ ἐμπορεύματά των καὶ τὰ τρόφιμα καὶ ἐφόνευσαν ἀρκετοὺς ἐξ αὐτῶν...». Περαιτέρω ὁ σουλτανικὸς ὀρισμὸς ἀναφέρει ὅτι ὁ Χασάν Τσαούς, ἐν συμπτύξει μετὰ τῶν ἀρματολῶν τῶν καζάδων, κατεδίωξαν τοὺς ληστὰς καὶ οὕτω κατέστη δυνατὴ ἡ μετάβασις τῶν ἐμπόρων εἰς τὰς πανηγύρεις Ἑλασσῶνος, Σερβίων καὶ Ντόλιανης.

Αὐτὰ εἶναι τὰ ἐπίσημα «ντοκουμένα», τὰ ὁποῖα ὁμιλοῦν περὶ τῆς παρὰ τὴν Βέροϊαν Δόλιανης καὶ τῆς εἰς αὐτὴν τελουμένης ἐτησίας πανηγύρεως. Ἄς ἴδωμεν τώρα ποίαν Δόλιανην ἐννοοῦν οἱ διάφοροι ἔμποροι ποὺ ἐμφανίζονται εἰς τὰ ἔγγραφα τὰ δημοσιευθέντα εἰς τὰ Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας καὶ εἰς τὸ ἐν Βενετίᾳ Ἑπειρωτικὸν Ἀρχεῖον.

α) (Μέρτζιου, Μνημεῖα, σ. 253). *Μαῖου 12-1698 Δυρράχιον*. Ὁ ἐκ Θεσσαλονίκης Δήμος Καστρίσιος γράφει εἰς τὸν ἐν Βενετίᾳ ἀνταποκριτὴν του «...ἂν ὀρίξῃς νὰ μοῦ στείλῃς μερικὸ πρᾶμα ἕως τὸν Ἀλασσῶνα καὶ ὡς τὴν Τόλιανην...».

Τὸ πρᾶγμα ποὺ ἐζητοῦσεν ἀπὸ τὴν Βενετίαν ἦτο: ὑαλικά, χαρτί, σύρμα, βελόνες καὶ ἄλλα ψιλικά, ὡς ἀναφέρονται εἰς ἄλλα ἔγγραφα. Τὰ εἶδη αὐτά,

¹ Εἶναι τὸ Μοσχολοῦρι τῆς Θεσσαλίας (Μέρτζιου, Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας, σ. 149, 451 καὶ τοῦ αὐτοῦ, Τὸ ἐν Βενετίᾳ Ἑπειρωτικὸν Ἀρχεῖον σ. 264, 303 κ.ε.). Τὸ Μοσχολοῦρι τὸ ἀναφέρει καὶ ὁ Μελέτιος εἰς τὴν Γεωγραφίαν του, σ. 388: «κώμη καὶ τόπος ὅπου γίνεται ἡ δημοτικὴ πανήγυρις περὶ τὰς 10 τοῦ Μαΐου μηνὸς ἀνά ἔτος» βλ. καὶ Svoronos, *Le commerce de Salonique au XVIIIe siècle* σ. 210, ὅπου εἰς ἐκθεσίν του Γάλλου προξένου Gleize, ἀναφέρεται ὅτι ἡ πανήγυρις ἐγένετο εἰς τὰ μέσα Μαΐου.

² Περὶ ταύτης γράφει ὁ Μελέτιος ἐν σ. 389 τῆς Γεωγραφίας του: «ἡ Ἑλασσὼν πόλις καὶ τὰ νῦν τιμωμένη εἰς θρόνον ἀρχιεπισκόπου καὶ ἐμπόριον περίφημον εἰς τὸ ὅποιον συνάζονται πανταχόθεν ἄνθρωποι περὶ τὰς πρώτας τοῦ Αὐγούστου μηνὸς διὰ τὰς ἐαυτῶν παντοδαπὰς πραγματείας». Ἡ ἐμποροπανήγυρις αὕτη ἀναφέρεται πολλὰς εἰς τοῦ Μέρτζιου, Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας, ἀπὸ τοῦ 1612 καὶ εἰς τοῦ αὐτοῦ, Τὸ ἐν Βενετίᾳ Ἑπειρωτικὸν Ἀρχεῖον. Εἶναι ἀκριβὴς ἡ πληροφορία τοῦ Μελετίου ὅτι ἐτελεῖτο τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου διότι ὁ Μιχαὴλ Γλαυκὸς υἱὸς τοῦ τυπογράφου Νικολάου, γράφων εἰς τὸν πατέρα του τὴν 8ην Αὐγούστου 1676 λέγει ὅτι μόλις ἐπέστρεψεν εἰς Ἰωάννινα ἀπὸ τὴν Ἑλασσῶνα (Μέρτζιου, Τὸ ἐν Βενετίᾳ Ἑπειρωτικὸν Ἀρχεῖον, σ. 293).

τά «ψιλικά» ὀνομαζόμενα, δὲν εἶχον «πέρασιν» εἰς τὴν ἐμποροπανήγυριν τῆς Doglia ὅπου μετεφέροντο ἐκ Θεσσαλονίκης δέματα πολλὰ ἀπὸ Iondripes, ποσότητες καφέδων, ἰνδικοῦ, cochénille (κοινῶς κρεμέζι) καὶ ἄλλα τινά.

Κατὰ συνέπειαν ἡ Τόλιανη, ποῦ ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄνω ἔγγραφο, εἶναι ἡ τοῦ καζᾶ Βεροίας καὶ μάλιστα, ἐφ' ὅσον πρώτη ἀναφέρεται ἡ τῆς Ἑλασσῶνος πανήγυρις καὶ κατόπιν ἡ τῆς Τόλιανης, ἔπεται ὅτι ἡ τελευταία θὰ ἐτελεῖτο μετὰ τὴν τῆς Ἑλασσῶνος, πιθανώτατα κατὰ τὰ μέσα Αὐγούστου.

β) (Μέρτζιου, Τὸ ἐν Βενετία Ἑπειρωτικὸν Ἀρχεῖον, σ. 274). 1727 Ἰουνίου 24. Ὁ Ἀναστάσιος Τακιτζῆς γράφει ἐκ Βιέννης εἰς Βενετίαν ὅτι ὁ Σταυρος Δήμου Ρακιτζῆς ἐχώρισε 412 φλωρίνια πρᾶγμα νὰ τὸ στείλῃ εἰς τὴν Δόλιανην».

Καὶ ἐδῶ ὑπονοεῖται ἡ Δόλιανη τῆς Βεροίας, διότι καὶ ἐκ Βιέννης ἤρχοντο ψιλικά καὶ ὑφάσματα. Μὴ λησμονῶμεν ἄλλως τε, ὅτι ἡ Doglia ἀπέχεν ἐκ Θεσσαλονίκης πλέον τῶν 100 χιλιομέτρων, ὅτι οἱ δρόμοι ἦσαν ἐπισφαλεῖς ἐξ αἰτίας τῆς παρουσίας πολυειδῶν ληστῶν καὶ ὤφειλον οἱ ἐκεῖσε μεταβαίνοντες νὰ συγκροτοῦν «καρβάνια» μὲ πολλὰ φορτηγὰ ζῶα καὶ ὄχι ὀλίγους συνοδοῦς, ἐν ᾧ εἰς τὰ δύο ἀνωτέρω ἔγγραφα γίνεται μνεῖα περὶ μεμονωμένης μεταβάσεως.

γ) (Μέρτζιου, Τὸ ἐν Βενετία Ἑπειρωτικὸν Ἀρχεῖον, σ. 279). 8 Σεπτεμβρίου 1728. Ὁ Κωνσταντῖνος Νικολάου γράφει ἐκ Λαρίσης εἰς Βενετίαν ὅτι ἔλαβε «τὴν γραφὴν μας μὲ φατούρα «χαταγίου¹ Χρυσοῦ» καὶ ἔδωκεν ὀρδιναν τοῦ Σηλύβεργου νὰ τὸ στείλῃ εὐθὺς στὴ Δόλιανη καὶ πηγαίνει καὶ ὁ ἴδιος ἐκεῖ».

Ὁ Σηλύβεργος ἦτο παραλήπτης καὶ φορτωτὴς ἐν Κερκύρα, ἡ δὲ ἀποστολὴ τοῦ ἐμπορεύματος θὰ ἐγίνετο, ὡς συνήθως, διὰ ξηρᾶς, ἥτοι μέσῳ Σαγιαδός, Ἰωαννίνων, Μετσόβου, Θεσσαλίας, διὰ τὴν Δόλιανη τῆς Βεροίας. Εἶναι ἀδύνατον νὰ σκεφθῶμεν ὅτι ἕνας μεμονωμένος διαβάτης θὰ κατηυθύνετο εἰς τὴν Doglia τοῦ Πετριτίσιου, «θὰ ἐπῆγαινε γράφει καὶ ὁ ἴδιος ἐκεῖ» μόνος, κατὰμονος.

δ) (Μέρτζιου, Τὸ ἐν Βενετία Ἑπειρωτικὸν Ἀρχεῖον, σ. 282). Φεβρουαρίου 6 1729. Ὁ Ἀναστάσιος Ρακιτζῆς ἐκ Θεσσαλονίκης ζητεῖ νὰ τοῦ στείλουν ἀπὸ τὴν Βενετίαν ἐμπορεύματα διὰ τὸ πανηγύρι τῆς Ντόλιανης, ἥτοι ψιλὰ πράγματα, μεταξωτὰ ροῦχα, χαρτί, χάνδρες, μπογιές, σιδηρόσυρμα καὶ «νὰ τὰ στείλωμεν ἀπὸ Κορφοὺς καὶ θέλει νὰ μάθῃ ἂν πρέπει νὰ ἀγοράσῃ μαλλιά».

Καὶ ἐδῶ ἡ Ντόλιανη εἶναι ἡ τῆς Βεροίας, διότι πρόκειται περὶ ψιλικῶν,

¹ πολύτιμα ὑφάσματα μὲ χρυσὰ λουριά (Μέρτζιου, Μνημεῖα Μακεδονικῆς Ἱστορίας, σ. 213, 219, 231 κέ.).

τὰ ὁποῖα δὲν ἀναφέρονται ὡς πωλούμενα εἰς τὴν ἐμποροπανήγυριν τῆς Doglia καὶ διότι ζητεῖ νὰ μάθῃ, ἂν θὰ πρέπει νὰ ἀγοράσῃ μαλλιά, καὶ τῶν μαλλιῶν ἢ ἀγορὰ ἦτο εἰς τὰς ἐμποροπανηγύρεις τῆς Θεσσαλίας καὶ Δυτικῆς Μακεδονίας καὶ ὄχι εἰς τὴν Doglia. Καὶ ἓνας ἄλλος λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Ρακιτζῆς προώριζε τὰ ζητούμενα ψιλικά κ.λ.π. διὰ τὴν ἐμποροπανήγυριν τῆς Βεροίας, εἶναι τὸ ὅτι ἡ τῆς Doglia ἐτελεῖτο ἀρχὰς Ὀκτωβρίου καὶ δὲν θὰ παρήγγελλε τὰ ἐμπορεύματα ὁκτῶ μῆνας προτῆτερα.

Κατόπιν τῶν ὡς ἄνω ἐκτεθέντων, νομίζω ὅτι κατεδείχθη ἡ ὑπαρξὶς δύο ἐμποροπανηγύρεων ὑπὸ τὸ ὄνομα Δόλιανη, Ντόλιανη, Τόλιανη ἢ Doglia Oglia, καὶ Doya.

Ὁ διακεκριμένος ἐν Παρίσις λόγιος κ. Ν. Σβορώνος ὁ συγγράψας πρὸ δεκαετίας ἐν ἀξιολογώτατον σύγγραμμα - γαλλιστί - ὑπὸ τὸν τίτλον «Le commerce de Salonique au XVIIIe siècle», ἐπὶ τῇ βάσει στοιχείων ποὺ ἠντλησεν ἀπὸ τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, εἰς τὸ παράρτημα τῶν προσθηκῶν καὶ παροραμάτων, ἐν σελ. 395 γράφει:

«Il ne faut pas confondre le village Doliani du Kaza de Karaferia avec Doglia (Doliani) où se tenait la foire renommée....en effet la protection de cette foire est confiée à l'ayan de Petritsi et le géographe Meletios écrit: "non loin de Strumitsa on tient au début de Septembre une foire renommée qui s'appelle Doliani" et Beaujour aussi écrit: "Doglia, bourg situé dans le voisinage de Petrich".

Ὁ κ. Σβορώνος συνιστᾷ νὰ μὴ συγχέωμεν τὴν Doglia μὲ τὴν Δόλιανην τῆς Βεροίας, διότι ἡ ἐμποροπανήγυρις ἐγένετο εἰς τὴν Doglia παρὰ τὸ Πετρίτσι. Ὑποθέτω ὅτι θὰ μεταβάλῃ τώρα γνώμην καὶ θὰ παραδεχθῇ ὅτι δύο ἦσαν αἱ ἐμποροπανηγύρεις «δμώνυμοι».

Βενετία, Φεβρουάριος 1966

Κ. Δ. ΜΕΡΤΖΙΟΣ